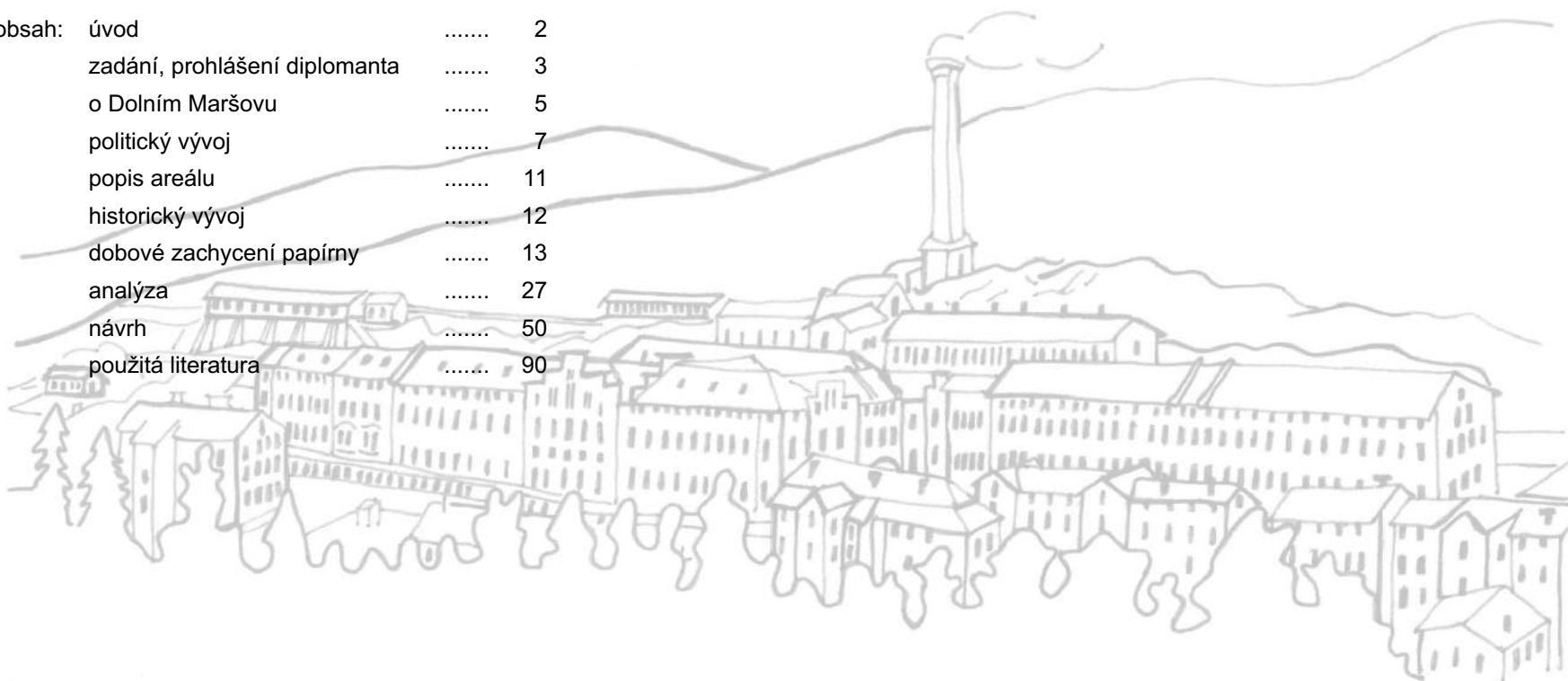

Revitalizace bývalé papírny v Dolním Maršově

diplomní projekt | ZS 2017/2018 | ateliér GIRSA, Ústav památkové péče | Bc. Vojtěch Janda

Marschendorfer Maschinen-Papierfabrik von

obsah: úvod		2
zadání, prohlášení diplomanta		3
o Dolním Maršovu		5
politický vývoj		7
popis areálu		11
historický vývoj		12
dobové zachycení papírny		13
analýza		27
návrh		50
použitá literatura		90

Gustav Roeder & Co.

Marschendorfer Maschinen-Papier

Krkonoše, nejvyšší pohoří České republiky, se nacházejí v severní části východních Čech. Svým hřebenem tvoří přirozenou hranici mezi Českou a Polskou republikou, na který plynule navazují Jizerské hory ze severozápadu a přes Broumovskou vrchovinu navazují na hřeben Orlických hor z jihovýchodu. Z geomorfologického hlediska se tento útvar nazývá Krkonoško-jesenická subprovincie. Na starých mapách je Krkonošemi nazýván právě tento hřeben od Jizerských hor až po Broumovskou vrchovinu. Většina plochy dnešních Krkonoš spadá pod Krkonošský národní park s plochou přes 360 km² a spolu s ochranným pásmem má téměř 550 km². Ročně území Krkonoš (Krkonošského národního parku) navštíví cca 5 až 6 milionu osob, což řadí Krkonoše mezi nejnavštěvovanější národní parky v Evropě. Do Krkonoš se každoročně sjíždějí turisté, sportovci a rekreatanti z celé České republiky, ze severních sousedních států, ale také ze vzdálenějších zemí a to jak v letních měsících za túrami a relaxací, tak hlavně na zimní sezónu za zimními sporty. Turismus má v Krkonoších dlouholetou tradici. Najdeme zde cca 700 km turistických značených tras na české i polské straně. V zimě jsou cesty navíc vytyčeny pomocí tyčového značení a němými značkami, používanými od roku 1923, které vytvořil Kamil Vladislav Muttich, aby vyřešil spory mezi česky a německy psanými místními názvy. Pro cyklisty jsou v Krkonoších vyznačeny cyklotrasy, hlavně III. zónou Krkonošského národního parku. Hlavním lákadlem je však lyžařské využití v zimním období, vždyť právě zde, v Krkonoších, byl pořádán roku 1893 první závod v Českém království a roku 1903 byl založen Svaz lyžařů v Království Českém, jako první lyžařský svaz vůbec. Právě v tomto prostředí leží dnes již opuštěný areál bývalé papírny založené Gustavem Roeder a Juliem Eichmannem, čekající na zregenerování a nabízející své prostory ke znovuvyužití v prostředí s takto vysokým potenciálem. Její sláva tehdy přesahovala hranice nejen Českého království, proto by areál s takovýmto potenciálem mohl jako znovuoobnověný pokračovat a svou činností znovu ovlivňovat široké okolí.

Gustav Roeder

Předmětem projektu je návrh nového využití bývalé Eichmannovi papírny. Projekt postupně seznamuje s územím, analyzuje ho v širším i užším kontextu a pro lepší pochopení areálu seznamuje nejen s jeho historií, ale i stavebním vývojem. V projektu jsem se snažil o propojení areálu jako celku, tak aby i přes svou rozdrobenost působil kompaktně. Areál by měl žít po celý rok a být tak místem, které bude vyhledávané nejen v sezónních obdobích, kdy se do Krkonoš sjedou davy turistů. Proto jsou do areálu vloženy i funkce, které s turismem přímo nesouvisí. Areál je velmi členitý a pro mnohého i chaotický a proto jsem se snažil udělat z těchto vlastností předností a právě to velmi pomohlo k zachování industriálního charakteru, který jsem se snažil maximálně vyzdvihnout.

zimní semestr 2017_2018

- Návrhová situace ve vhodném měřítku (1:2500 až 1:1000)
- výkres širších urbanistických vztahů (1:2500 až 1:5000)
- půdorysy ve vhodném měřítku (cca 1:350 až 1:500)
- charakteristické řezy, pohledy ve vhodném měřítku (M jako v půdorysech)
- vizualizace návrhu (exteriér i interiéru), min 5 záběrů
- průvodní zpráva v obvyklém rozsahu
- architektonický detail (cca 1:5 až 1:10)

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

- Fyzický model ve vhodném měřítku (1:350 až 1:1000)

Datum a podpis studenta 3.10.2017 Janda

Datum a podpis vedoucího DP 3.10.17

Datum a podpis děkana FA ČVUT

27-10-2017

registrováno studijním oddělením dne

3.10.17

LO

zimní semestr 2017_2018

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

Jméno a příjmení: Vojtěch Janda
datum narození: 3. 12. 1992
akademický rok / semestr: 2017/2018, ZS
obor: Architektura a urbanismus
ústav: Ústav památkové péče
vedoucí diplomové práce: prof. Ing. arch. akad. arch. Václav Gírsa
téma diplomové práce: Revitalizace areálu bývalé papírny v Dolním Maršově

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Papirna je umístěna ve východní části Krkonoš, mezi svahy Rýchor a Světlé hory. Vyráběl se zde nejen bankovní papír, ale i pro českou a rakouskou měnu, tak i pro měnu cizích států. Maršovská papirna si uchovala svou výrobní technologii z hadroviny a výrobu těch nejvyšších a nejčistších papírů. Papírenské rodiny Roederů a Eichmannů zde zbudovali průmyslový objekt, který svou slávou překračoval hranice tehdejšího Rakouska-Uherska a později samostatné Československé republiky. Výroba zde byla ukončena v roce 1993 po sto třiceti letech pro nerentabilitu. Od té doby jsou budovy opuštěny a akciová společnost Krkonošské papírny areál prodala. Přes snahu o údržbu, však objekty rychle chátrají a je třeba pro ně najít nové využití.

Papirna by měla být oživena novým smysluplným využitím vhodným pro toto místo, reagujícím na potřeby okolí.

Pro záchranu komplexu se nabízí využití turismu, neboť v lokalitě stále vznikají nové apartmánové byty a hotely na zelených loukách, zatímco staré objekty chátrají bez povšimnutí.

Areál je uzavřen z jedné strany svahem a z druhé řekou. Jeho rozloha a členitost se můžou zdát jako problém, avšak pokud se vhodně areál využije, může zde vzniknout příjemné prostředí pro pobyt v blízkosti největších sjezdových tratí v České republice. Dnes je bohužel tato část Svobody nad Úpou pouze průjezdním místem, nejspíše díky silnici ze 70. let, která urychlila přjezd do Pece pod Sněžkou. Avšak právě díky blízkosti atraktivních lokalit se může Dolní Maršov stát dalším menším centrem, jak tomu je například v Horním Maršově, jako tomu bylo i v minulosti, kdy zde bylo centrem dění Písteňského náměstí.

V návrhu budou respektovány architektonické hodnoty dochovalého souboru.

2/

Pro AU/ součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program

Pro D/ součástí zadání budou jasně a konkrétně specifikované jednotlivé fáze projektu, které jsou nezbytnou součástí řešení

Stavební program:

- apartmánové bydlení
- hotelové ubytování
- kongresové centrum (přednáškové místnosti, využití ubytování v hotelu apod.)
- volnočasové aktivity (např.: muzeum, pohybové aktivity pod střešou, střeškové centrum,)
- pivovar s restaurací se specializací na ryby z vlastního chovu
- a další: např.: výstavní prostory, komerční využití prostor apod.

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE	
FAKULTA ARCHITEKTURY	
AUTOR, DIPLOMANT: Vojtěch Janda AR 2017/2018, ZS NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE: (ČJ) REVITALIZACE AREÁLU BÝVALÉ PAPIRNY V DOLNÍM MARŠOVĚ (AJ) REVITALIZATION OF THE PREMISES OF FORMER PAPER MILL IN DOLNÍ MARŠOV JAZYK PRÁCE:	
Vedoucí práce:	prof. Ing. arch. akad. arch. Václav Gírsa Ústav: 15114
Oponent práce:	Ing. arch. Karel Kuča
Klíčová slova (česká):	revitalizace, papírna, Svoboda nad Úpou, Dolní Maršov, pivovar, hotel, galerie, kavárna, kongresové centrum
Anotace (česká):	Návrh oživuje zaniklou továrnu v části města Svoboda nad Úpou, v Dolním Maršově. Návrh se věnuje komplexu jako celku a snaží se ho citlivě obnovit a využít v nových funkcích a dále otevřít plochy veřejnosti. Tím se i rozšiřuje vybavenost obce. V návrhu je umístěno muzeum veteránů, kongresové centrum, apartmány, pronajímatelné partery, galerie s kavárnou, dětské zábavní centrum, sportovní vyžití, pivovar s restaurací, rybárna a hotel.
Anotace (anglická):	The proposal revives the extinct factory in Svoboda nad Úpou in Dolní Maršov. The proposal focuses on the complex as a whole and tries to sensitively restore it and use it in new functions and to open the public. This extends the amenities of the village. There are museum of veterans, congress center, apartments, rented parter, gallery with café, children's center, sport center, brewery with restaurant, a fish sinks and hotel.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 8.1.2018

podpis autora-diplomanta

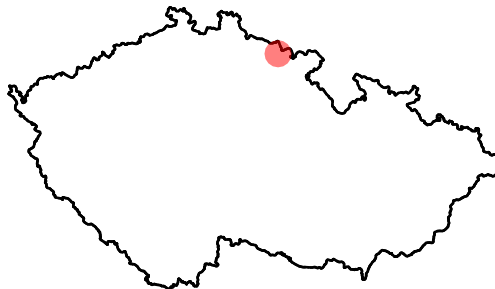

Tento dokument je nedílnou a poúnáso součástí diplomové práce / portfolio a CD.

o Dolním Maršovu - stručný historický vývoj

Dříve než se v horách usadili lidé, nacházel se zde smíšený prales, ve vyšších polohách pak původní ekotyp smrku ztepilého, následovaný klečovým stupněm. Osídlení přichází v době velké kolonizace ve 13. a 14. století. Lidé se do hor začali probíjet nejdříve podél větších řek, podél potoků a nakonec pronikli až na samotné hřebeny Krkonoš. Obživou jim bylo především pastevectví, dřevařství a řemeslná a rukodělná činnost. Původní porosty jsou odstraňovány a vznikají rozsáhlé louky a pastviny. V 14. a 15. století se v okolí místa těžilo zlato, stříbro a železná ruda. Důsledkem těchto aktivit byla založena obec Maršov. Po skončení těžby, v průběhu první poloviny 16. století, obec zanikla, ale již v 50. letech téhož století obec znovu ožívá. Je typickým představitelem horských lánových vsí, kde lány jsou ještě patrné dodnes. Dolní Maršov je charakterizován především jako zemědělské osídlení. Tam, kde to svahy dovolily, byla půda využita pro zemědělství a to jak na západní, dříve nazýváno Winterseite, neboli zimní strana, tak na východní straně údolí, zvané Sommerseite. V roce 1654 se ves dělí na Horní a Dolní Maršov (ne správně). Roku 1836 byl Maršov uváděn jako jeden celek, členěný na čtyři části (a čtyři katastrální území) a roku 1847 znovu jako jediná ves. V roce 1850 se Maršov jako celek dělí na čtyři samostatné obce a Maršov IV se stává sídlem maršovského okresu. Je upřednostněn před Svobodou nad Úpou, díky zámku z roku 1792, kde okres sídlí. Rozdělení Maršova na čtyři samostatné vsi je dáno čtyřmi rychtami, které zde bývaly již před rokem 1744. Zhruba od doby co se Maršov IV (dnes Horní Maršov) oddělil, se začíná vyvíjet samostatným směrem do více městského charakteru. Zřejmě roku 1861 se Maršovy znovu sjednocují a roku 1868 je spojený Maršov povýšen na městys. O pět let později, tedy roku 1873, se Maršovy znovu rozdělují na Maršov I, II, III, IV, nadále však zůstávají městysy. V druhé polovině 19. století zaznamenal Maršov prudký rozvoj průmyslu a tím i zvýšení populace, jak je patrné z grafu. Majitel jedné zdější papírny, Maria Eduard Prosper Piette, přezdívaný též „otec Krkonoš“, dal postavit roku 1880 v Maršově I školní budovu, která dala základ novému náměstí. Následně byly dostavěny objekty vymezující náměstí ze severní a jižní strany. Východní strana byla uzavřena dostavěným křídlem Pietteho papírny. Náměstí bylo spíše parčíkem s menším jezírkem. Maršov I a IV byly tedy více městského charakteru. Mezi nimi jsou střední části s původní rozvolněnou zástavbou Maršovů II a III. Za okupace německými vojsky se Maršovský okres ruší, aby byl po válce znovu na krátký čas obnoven a to do roku 1949. K znovusloučení Maršovů v jeden celek (městys) dochází roku 1948, ale pouze části I, II a III, s názvem „Maršov I, II, III“. O dva roky později je uveden oficiální název Dolní Maršov. Podle tohoto pojmenování byl analogicky také přejmenován Maršov IV na Horní Maršov. Ke Svobodě nad Úpou se Dolní Maršov administrativně připojil roku 1960. Asi v roce 1965 bylo katastrální území Maršov III připojeno k Hornímu Maršovu.

Místní jméno Maršov podle Antonína Profouse vzniklo ze jména Mareš a jak dále uvádí Marschendorf = Maršova ves. Oba názvy se vedle sebe vyskytují ve všech dobách, bylo zde tedy obyvatelstvo národnostně smíšené. Nelze však ani vyloučit spojitost s bažinami a močály (marsch, marschland), které se zde mohly nacházet před jejich vysušením, probíhajícím právě v době kolonizace spolu se žďařením a dalším přetvořením původních kultur na kultury člověkem využitelné. Jméno Mareš pak mohlo být tedy odvozeno od Marschendorfu.

typická zástavba Krkonoš z 2. poloviny 19. století, Velká Úpa - teil III, vlevo dnešní Hospoda na Peci (archiv NTM)

typická zástavba Krkonoš z 2. poloviny 19. století, Velká Úpa - teil I (archiv NTM)

mapa kultur stabilního katastru (1834 - 1844) zachycující Maršov v letech mezi 1836 až 1847, kdy byla jedna ves dělena na čtyři části (archivní mapy, ČÚZK)

Rýchorské sídliště

ulice Úpská (II/296), v pozadí Pietteho papírna

Rýchorské sídliště s průhledem na zadní části domů u Pietteho náměstí

Původní zástavba Maršova I, v pozadí kostel sv. Josefa

ulice za náměstím, v pozadí vila Just, která je dnes součástí hotelu Prom

Pietteho náměstí s bývalou školou v pozadí

Rýchorské sídliště

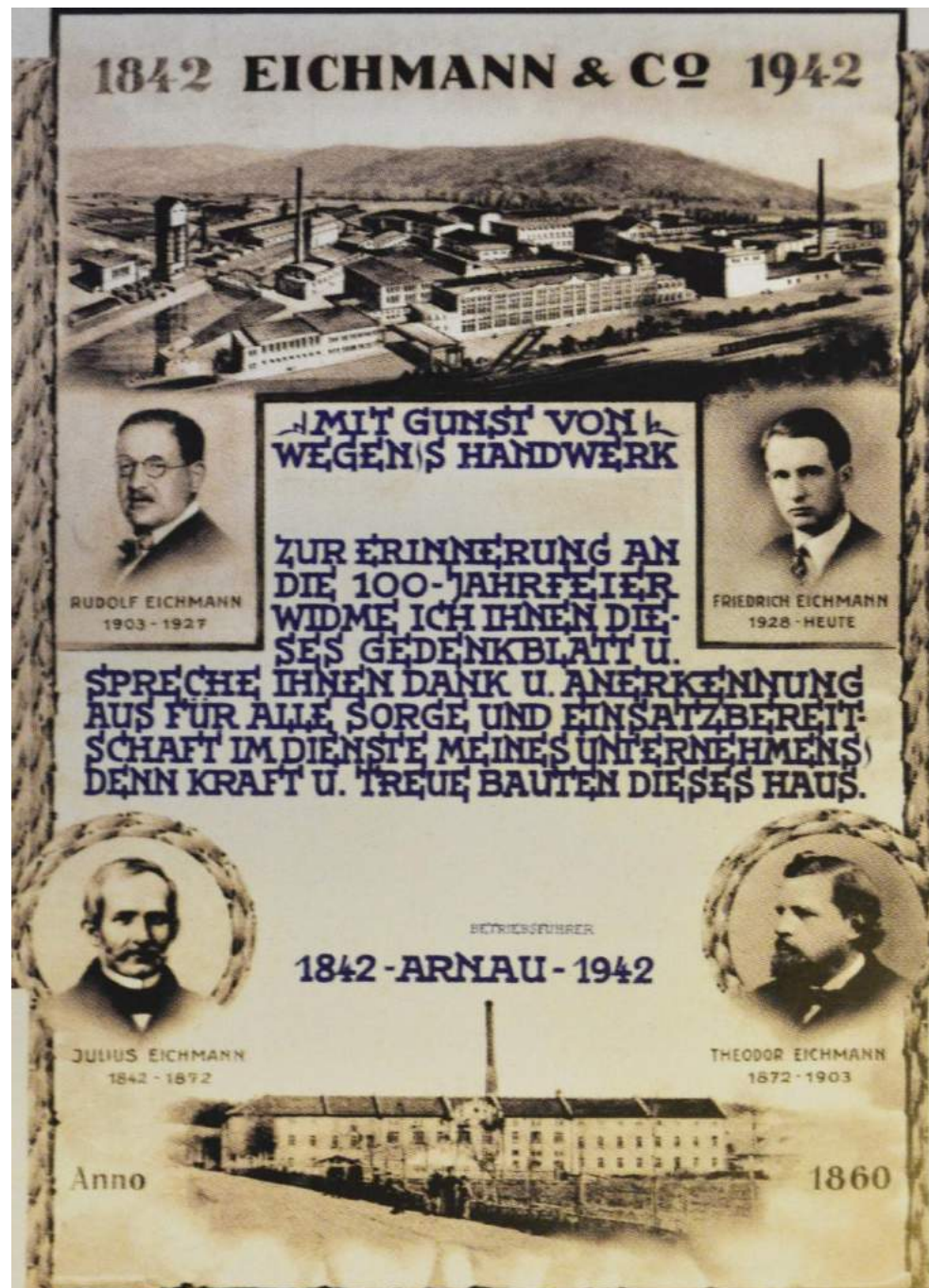

Rýchorské sídliště

zástavba Maršova II

Papírna v Dolním Maršově (v katastrálním území Maršov I) byla založena Gustavem Roederem a Carlem Juliem Eichmannem roku 1860. V publikaci ke stému výročí narození Gustava Roedera, vydané roku 1912, je uveden rok založení 1861. Mohlo by však jít o záměnu dat, kdy roku 1860 byla založena firma jako právní subjekt, avšak samotná budova papírny mohla být založena právě až o rok později. „Eichmann, Roeder & Co.“, jak se jmenovala firma společníků Roedera, Eichmanna a Eisenbacha, vlastnila již jednu papírnu od téhož roku (r. 1860). Tou byla tzv. nová továrna v Hostinném, kterou převzali od firmy „Lorenz Söhne & Eichmann“, kde byli Eichmann i Roeder společníky. Druhou zakládají právě v Dolním Maršově na levém břehu řeky Úpy, poblíž od již stojící papírny Josefa Peschkeho (od něj koupil roku 1866 papírnu tehdy již v papírnickém světě známý Prosper Piette), stojící na tomto místě již roku 1819. První papír byl v Maršově vyroben 9. července 1862 na papírenském stroji s pracovní šíří 160 cm, dle výše uvedené vzpomínkové publikace je uveden 10. červenec. Papírna nesla jméno Eichmann, Roeder & Co. Do nové firmy byli přibráni Moric von Orth a Jakob Oplatka jako prokuristi. Jelikož se pánové J. Eichmann a G. Roeder, kteří se seznámili v papírně Císařský mlýn v Bubenči (kde mimo jiné tou dobou pracoval také Prosper Piette) nepohodli ve stylu řízení firmy, došlo 1. července 1865 k oddělení. Julius Eichmann založil se svým švagrem Rudolfem Eisenbachem firmu Eichmann & Co., vlastníci právě papírnu v Arnau na Michalově poli. Maršovská papírna nyní nesla jméno „Gustav Roeder & Co., c.k. Privilegovaná strojní papírna, Maršov“. Gustav přibral jako společníka bratra Pavla Roedera a švagra Morice von Ortha. Prusko-rakouskou válku roku 1866 maršovská papírna přečkala. Podle německé databáze Dampfmaschinen und Lokomotiven bylo v roce 1867 v papírně zaměstnáno na 300 osob, dále se zde nacházel jeden papírenský stroj, jeden parní stroj s výkonem šedesáti koňských sil, tři vařiče hadrů, dvě vodní turbíny (s výkonem 85 a 6 koňských sil), pět parních kotlů a šestnáct holandrů. Bratr Gustava - Paul Roeder odjíždí roku 1872 do Vídně, kde se koná ustavující schůze nově vzniklé organizace „Der Verein der österr.-ungar. Papierfabrikanten“ sdružující papírníky v celém Rakousku a stává se jedním z členů výboru. Roku 1874 se Paul Roeder stává prvním prezidentem Pojišťovny papírenského průmyslu (Versicherungsverband für Papierindustrie)¹¹. Poté co již nemocný Gustav Roeder přesídlil do Vídně, aby zde řídil svůj vídeňský obchod, přenechal vedení Morici von Orthovi. Ve Vídni přijal Gustav Roeder jako prokuristu obchodníka Adolfa Hardegena, který se oženil s jeho dcerou a od roku 1880 se stal také veřejným společníkem ve firmě. Po smrti Gustava Roedera 27. července 1883 přešla papírna do rukou jeho pěti potomků, kteří vedli podnik v otcově duchu. V roce 1897 se rozvodnila řeka Úpa a následky této povodně byly tragické, ne však pro papírnu. V Breiterově domě naproti dnešním potravinám kousek pod papírnou, se v té době připravovala svatba. Lidé nacházející se v objektu neuposlechli nařízení starosty a včas se neevakuovali. Objekt neudržel nápor vody a zřítíl se. Všech sedmnáct přítomných katastrofu nepřežilo a neštěstí je dnes připomínáno pomníčkem v tomto místě. Tehdy se ukázalo jak stabilně a fortelně jsou objekty Roederovy papírny, ač přímo u řeky, postaveny. Povodeň tehdy zasáhla velkou část země. Po smrti Adolfa Hardegena roku 1912 se přestává papírna rozvíjet a začíná konec jedné její epochy. Z další, tedy již třetí generace, se nenajde nikdo, kdo by firmu efektivně řídil. Do toho přichází první světová válka, která podnik znatelně oslabí. Po vytvoření nového Československa jsou k tomu zpřetrhány styky s Vídní. Změna přichází také v názvu a to na: „Gustav Roeder & Co“. Se svolením veřejných společníků se v roce 1923 papírna stává akciovou společností, kde později většinu akcií spravuje Rudolf Eichmann (vnuk Julia Eichmanna) a tak se významný papírnický rod Eichmannů vrací znovu do Dolního Maršova. Od roku 1934 se papírna Gustava Roedera stává součástí papírny z Hostiného (německy Arnau) a nese nové jméno Eichmann & Co (Podle jiných pramenů je firma „Gustav Roeder & Co“ vlastněna již od roku 1920 firmou Eichmann & Co). Po smrti Rudolfa Eichmanna 16. listopadu 1927 měl podnik převzít jeho syn

Pamětní list k 100. výročí podnikání papírnického rodu Eichmannů, 1942 (Krkonoše příroda, historie, život)

dolnomaršovská papírna, únor 1948 (Freiheit.cz)

logo firmy Eichmann & CO. ze vstupních dveří č. p. 32 na Pietteho náměstí

strana z pamětní publikace věnované ke 100. výročí narození Gustava Roedera (soukromá sbírka)

Gustav Roeder (Krkonosé-Jizerské hory)

ozdobná hlavička úředních listů (SOKA Trutnov)

Friedrich. Tomu bylo v té době pouze 18 let, proto bylo řízení dočasně převedeno na direktorium za účasti paní Eichmannové (manželka Rudolfa Eichmanna). Friedrich ještě pět let po smrti svého otce pracoval v papírnách po celé Evropě, aby se coby dva a dvacetiletý vrátil do vedení rodinné firmy. Byl posledním z rodu Eichmannů podílejícím se na řízení firmy. Roku 1928 se v továrně nacházely dva papírenské stroje šířky 160 a 190 cm. Tehdy byl nabízený sortiment rozšířen také o výrobu fotografických a barytových papírů. V továrně v Hostinném a Maršově, vlastněné Eichmann & Co., je dohromady zaměstnáno cca 1050 dělníků a 170 úředníků. Do roku 1938 přibýde třetí papírenský stroj s kruhovým sítím o pracovní šířce 110 cm. Druhou světovou válku papírna přečkala, avšak většina zaměstnanců byla německé národnosti, kteří byli postupně převelováni na frontu. Místo nich nastupovali nekvalifikovaní váleční zajatci. Další skázu papírně přinesl odsun zbylého německého obyvatelstva a pár let trvalo než se do náročného provozu zaučili noví zaměstnanci. Po druhé světové válce byl objekt znárodněn a přičleněn do státního podniku Krkonošské papírny se sídlem v Hostinném. V prosinci byla do státního podniku přičleněna také továrna Prospera Pietteho, tzv. Pietka. 1. 1. 1949 byl národní podnik rozdělen na menší celky (Maršovský závod patřil pod Úpské papírny), kdy musela být splněna podmínka nad 200 zaměstnanců a následně v roce 1958 byly závody znovu sloučeny a znovu vzniká národní podnik Krkonošské papírny. Národní podnik se dělil na jednotlivé závody, přičemž Eichmannova papírna náležela závodu 08 – Svoboda nad Úpou. Ten se dělil na čtyři provozy (p. I – Svoboda, tj. Pietteho papírna, p. II – Dolní Maršov, p. III – Mladé Buky, p. IV – Dehtochema). V Maršovské papírně se v této době nacházely celkem tři papírenské stroje. Papírenský stroj č. 4 (PS4) z roku 1911 o šířce 120 cm, papírenský stroj č. 5 (PS5) z roku 1914 o pracovní šíři 175 cm a papírenský stroj č. 6 (PS6) z roku 1911 o pracovní šířce 200 cm. 180 let tradice. V letech 1988 až 1989 došlo k přeměně národního podniku na státní podnik a zdemokratizování poměrů, například volením podnikového ředitele přímo zaměstnanci. Státní podnik Krkonošské papírny byl 1. května 1992 vložen do akciové společnosti KRPA a. s. V roce 1993 končí provoz v papírně Gustava Roedera a Julia Eichmanna po sto třech letech, kvůli nekonkurenceschopnosti, nerentabilitě a zastaralým výrobním technologiím. Objekt byl prodán do soukromých rukou, včetně dvou, v té době již nefunkčních papírenských strojů. Papírna v Dolním Maršově byla vždy významným zdrojem pracovních příležitostí. Kolem roku 1980 zaměstnával závod 08 – Svoboda nad Úpou 730 osob. V historii Maršovské papírny se vyrábělo na šedesát druhů nejrůznějších papírů i kartonů (papírenský slovník od J. Filipa a V. Bureše jich zná přes sedm set). Z hesla: „Ezeugung feiner und allerfeinster hadernpapiere aller art“ (přeloženo v článku Petra Novotného: „Výroba jemných a nejjemnějších hadrovinových papírů všeho druhu“) ze zdobné hlavičky úředního listu Maršovského podniku z roku 1922 je patrné, že si papírna zakládala na prezentaci a kvalitě svých často oceňovaných výrobků. Od počátku se zde vyráběly hlavně papíry speciální. V technologii se změnilo málo, kromě modernizace papírenských strojů, však princip zůstává. Po roce 1953, kdy se poprvé netiskla nová měna na maršovský papír, přestala být hadrovina primární surovinou. Tou se nyní stala sulfitová buničina vyráběná mimo papírnu. Maršovský závod se zaměřoval na výrobu speciálních papírů. Například ceninový papír na bankovky, vyráběný výhradně z hadroviny, která bankovkám dodávala značnou pevnost, dále černý naprosto neprůsvitný černý fotoobalový papír, do kterého se baliły fotografické materiály. Albový karton o plošné hmotnosti 120 až 150 g/m². Verdolový karton o plošné hmotnosti až 250, který sloužil pro děrování a následné programování textilních strojů. Na šanonu používaný mramorový papír se připravoval z jedné papíroviny černé a druhé přírodní nebarvené, zatímco dnes se mramorový vzor na kartony tiskne. Dále zde vznikaly papíry pohlednicové, fotografické, jemný listovní papír s filigránem nebo bez něho, akvarelový, kreslicí (Amboss, Makart, Manes), pauzovací, černo-červený duplex, zábranový, navštívenkový, rýsovací kartony, děrné pásy, papíry s průsvitkami, atd.

areál - popis areálu

Rozsáhlý areál papírny najdeme v Dolním Maršově, který je od roku 1960 součástí bývalého hornického města Svoboda nad Úpou, nacházející se severozápadně od Trutnova, náležícímu do Královéhradeckého kraje. Budovy leží na levém břehu řeky Úpy (ř. km 61,3), naproti dnešnímu Rýchorskému sídlišti, které zde vyrostlo v půlce sedmdesátých let. Budovy jsou vystavěny na úzkém pruhu, v nejširším místě necelých 50 m širokém a cca 570 m dlouhém. Sledují tak linku řeky, která je dnes zregulována do kamenných navigací z roku 1898. Přes řeku je dnes areál dostupný dvěma mosty přímo u vrátnice. Oba ústí na hlavní silnici (ul. Úpská). Jižní most je veřejný a spojuje také centrum Dolního Maršova s Novým Světem. Druhý napojuje areál přímo na ulici Úpská, ale dnes není přístupný, kvůli svému technickému stavu.

Technická infrastruktura je v uzemí zajištěna běžnými sítěmi jako je veřejný vodovod, kanalizace a podobně. Plyn je veden v Janských Lázních. Výměňková stanice pro horkovod je umístěna v bezprostřední blízkosti areálu. Velkým potenciálem jsou však vlastní zdroje energií. Areál je soběstačný na odběru elektrického proudu díky původní Francisově turbíně, k tomu má vlastní trafostanici s dostatečným příkonem. Dále disponuje vlastní studnou s pitnou vodou a vodou užitkovou přiváděnou náhonem z Maršova III. Celková zastavěná plocha je zhruba 10100 m2 což je cca 23 % z celé plochy souvislého areálu s rozlohou necelých 4,3 ha, který může být brán zároveň jako řešené území. K areálu je dále přičleněn vodní náhon, vedoucí z Maršova III (dnešní Horní Maršov).

Přesto že se areál vyvíjel neuceleně a s různými dostavbami a přístavbami může na první pohled působit velmi chaoticky i tak ho lze však rozdělit na deset dodnes stojících budov. Po bližším prozkoumání vyjde najevo hrubý vývoj areálu a rysující se původní objekty. Pro lepší orientaci je každá budova označena jedním písmenem abecedy, tak jak je rozdělili autoři dokumentace na výměnu elektroinstalace z roků 1982 (A, B, C, K, L, M) a 1984 (D, E, F, H, J). Objekty N a O nebyly v dostupné verzi projektu dále rozkresleny. Některé objekty jsou dále rozčleněny na podobъекty jak pro lepší přehlednost, tak, a to většinou, pro svou odlišnost k objektu sousednímu.

Technický stav objektů je různý, žádný však není v havarijním stavu vedoucím k demolici. Objekty jsou pravidelně udržovány. Místa je už vzrostlá náletová zeleň.

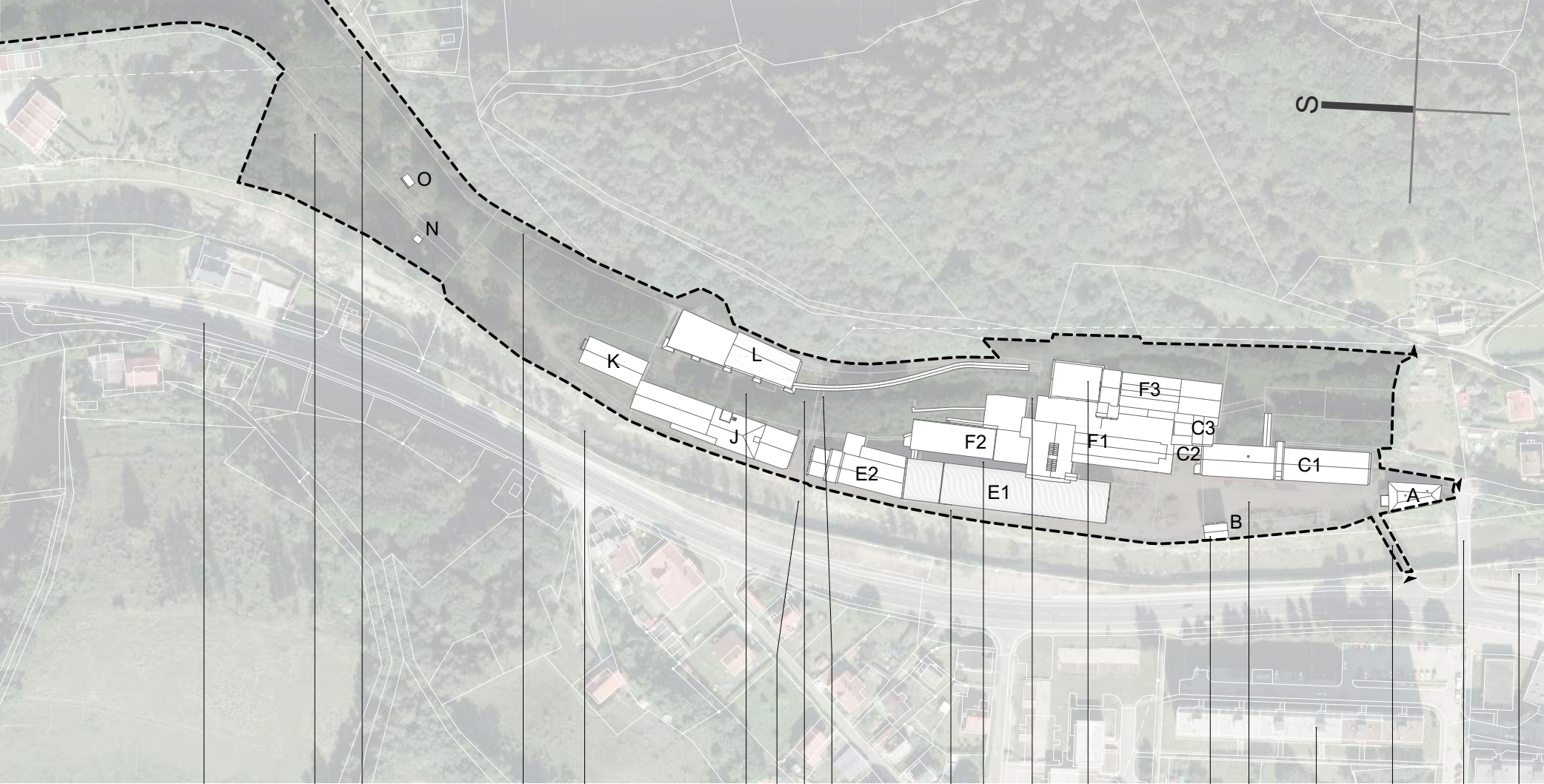

areál v rámci zástavby Dolního Maršova

ozn.	název dle dokumentace 1982/4	popis funkcí v celém průběhu historie
A	vrátnice	vrátnice, skladové plochy, zasedací místnost, byt
B	trafostanice	trafostanice, požární zbrojnice, kanceláře, elektrodílna, skladové plochy
C1	provoz TAPA	třídírna hadrů, tajné oddělení TAPA Tábor, jídelna, dílny, skladové plochy, garáž, balírna, verdol, šatny
C2	spojovací chodba	spojovací chodba
C3	- -	sílna, staub-kammer

E1	PS 6	PS 6, PS 5, holandry, byt technického ředitele, kolové mlýny, třídírna, skladové plochy, úpravná
E2	- -	úpravná, kalandr, skladové plochy, balírna, třídírna, laboratoř, kalandr, převinovač, vlhčírna, výzkum
F1	přípravná	holandrovna, skladové plochy, sklad celulózy, tampely, strojovna, šatny, mlecí linka, klihárna
F2	- -	klihárna, čistička (zaniklá nová čistička), stará kotelna, PS 4, vodní turbína, duplex, převíječka, balička, úpravná papíru

F3	- -	bělírna, várna hadrů (rozvláknění), nová kotelna, skladové plochy, mletí – příprava látky, kompresorovna,
J	barytárna	barytové oddělení, kalandr, převinovač
K	truhlárna	truhlářská dílna
L	vodárna	filtrační komory, nádrž čisté vody, skladové plochy
N	studna	studna
O	sklad hořavin	schaltungen für tiefbrunnen

silnice II/296

nevyužitá plocha

akvadukt

náhon

řeka Úpa

cesta spojující
vrchní a dolní část

zastřešení mezi objekty

spadlá lávka

přepad na turbínu

cesta podél řeky

průchod mezi objekty

přepad na turbínu

ubouraná část
(bývalá kotlina)

trafostanice

papírenský dvůr

Rýchorské sídliště

areálový most

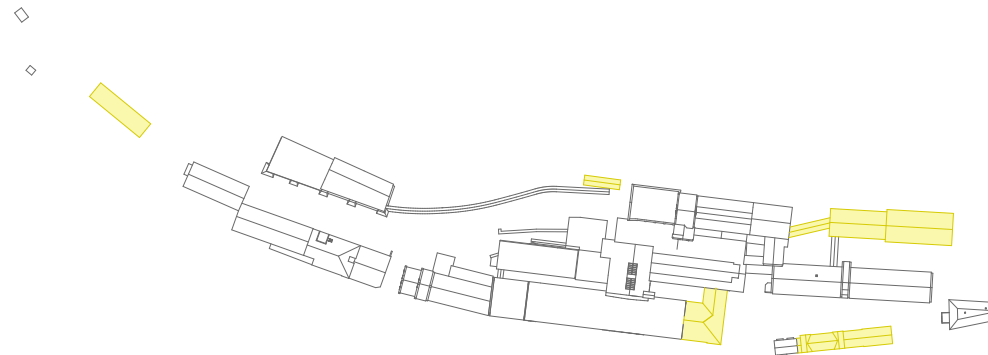
veřejný most

předávací stanice CZT

Areál je ohraničen z východní strany svahem Rýchor, ze západní strany řekou Úpou. Je tedy orientován severojižním směrem, v čemž se odráží i tvar jednotlivých objektů. Z urbanistického hlediska se jedná téměř o souvislou zástavbu sestávající z jednotlivých budov, které v průběhu času byly různě nastavovány a přistavovány. Největší vlna demolic zastihla areál po ukončení výroby v roce 1993. Po opuštění začíná rychle chátrat a technický stav objektů se zhoršuje.

Podle většiny dostupných zdrojů byla papírna založena roku 1860. Avšak podle pamětní publikace vydané ke stému výročí narození Gustava Roedera je zmíněn rok 1861 (mohlo by jít také o rok dokončení) a první papír byl vyroben 10. července 1862: „Gustav Roeder erbaute die papierfabrik in Marschendorf an der Aupa im Riesengebirge im j. 1861 und führte hier am 10. juli 1862 das erste papier über die Maschine.“

Touto nejstarší částí je dnešní obj. F1 a obj. E1, kde bylo ubouráno jižní křídlo, kvůli svému špatnému technickému stavu. Původně se jednalo o zdobný objekt s odstupňovanými štíty, ukončenými cimbuřími. Hrubé obrysy původního tvaru jsou dodnes patrné, například střední a krajní rizality nebo členění oken a to i výškové v místě mezipatra. Roku 1870 byla k hlavní budově (E1+F1) přistavěna severní přímo se napojující část, typická svými klenutými pasy a kamennou stěnou, kterou se velmi liší od stávající původní, pravděpodobně od počátku omítlé budovy. Tato část byla z východní strany zhruba o pět metrů uskočena. Roku 1872 byla postavena jižní část C (C1, C2) taktéž z kamenného režného zdiva. Tento objekt, až na malé změny (například výtahová šachta nad rovinou střechy), se dochoval v nezměněné podobě. Srovnávat můžeme z dobových fotografií. Kamenné stěny měly však být původně nejspíš omítlé. Napovídal by tomu styl zdění s špriclou matlou. Na prvním zobrazení obj. C1 mezi lety 1872 a 1874 je patrná mírná odlišnost mezi jižním a severním křídlem. Pokud by šlo o omítku, již kolem r. 1900 je objekt zobrazen v dnešní podobě bez omítky, pouze se zbytky omítky v jižním štítu ve stejném rozsahu jako dnes. K novému severnímu křídlu (z roku 1870) přibyla v průběhu sedmdesátých let další přístavba, hmotově rozdělená na dvě části, a to v roce 1876 (výzkumný pasport uvádí rok 1878), kdy datum je uvedeno ve vrcholu štítu. Vodní náhon vedoucí z Horního Maršova byl vybudován roku 1872. Celé vodní dílo měří 1450 m a nahradilo původní kanál dlouhý 650 m (dle projektu na nový náhon), vedoucí od garáží u č. p. 80 Pod Rýchorami. O dva roky později doznala továrna značné změny a to přístavbou tzv. Nové továrny (název ze situace z roku 1874), kde se nacházela v jižní části várna hadrů a v severní nová kotelna (F3). V souvislosti s výstavbou nové kotelny byl zbudován patrně také nový komín měřící cca okolo 40 m (měřeno fotogrametricky). Budova sušárny byla postavena v roce 1878 a její jižní část dostavena 1881. Objektem sušárny je myšlen nejspíše objekt D, napojený na hadrárnu a později i na varnu. V roce 1883 byla postavena filtrační stanice provozní vody (objekt L), kdy podle projektové dokumentace z roku 1937 byly umístěny a zhotoveny nové filtrační nádrže. Mohlo by se však také jednat, ale to je méně pravděpodobné, o dnes již neexistující budovu na náhonu u bývalé kotelny, také s funkcí čistící stanice. Roku 1885 byla postavena budova staré vodárny, tou by mohla být myšlena vodárna znázorněná na situacích 1898 a 1930. Její tvar zde je šestiúhelníkový (blízký se skoro kruhu). Další později založenou vodárnou (Pumpanlage) by mohla být ta vyprojektovaná roku 1901, zbudovaná cca o 150 m proti proudu Úpy. Na plánu je zobrazena jako dřevěná hrázdná konstrukce. V pozdější době byla přestavěna a ve výroční publikaci je již zobrazena jako přezděná s povrchem z režných cihel. Tato vodárna do dnešního areálu již nepatří a její podoba se té původní zdaleka nepodobá, avšak původní objem je jasně patrný. Tato vodárna je zobrazena v situaci až roku 1935. Dále je v hesle „Papírna Eichmann, Roeder & spol.“ v Industriální topografii zmíněn objekt elektrické rozvodny z roku 1886, ten se mohl nacházet v místě budoucí turbíny. Roku 1898 byla v severní části areálu přistavena truhlárna (není zobrazena v situaci z roku 1898) a o tři roky později, tedy roku 1901, v jižní části areálu, budova vrátnice s obdobným architektonickým výrazem. Zbudována byla na místě původní dřevěné (žlutě označena) vrátnice, znázorněné na plánech regulace toku Úpy z roku 1898 a historické fotografii z doby výstavby nové vrátnice. Právě podobný charakter má i vodárna nakreslená roku 1901. Tím je uzavřen papírenský dvůr z jižní strany. Někdy v druhé dekádě 20. století (nejpozději 1916) byl ubořen dolní komín (okolo 35 m – měřeno fotogrametricky) a s ním

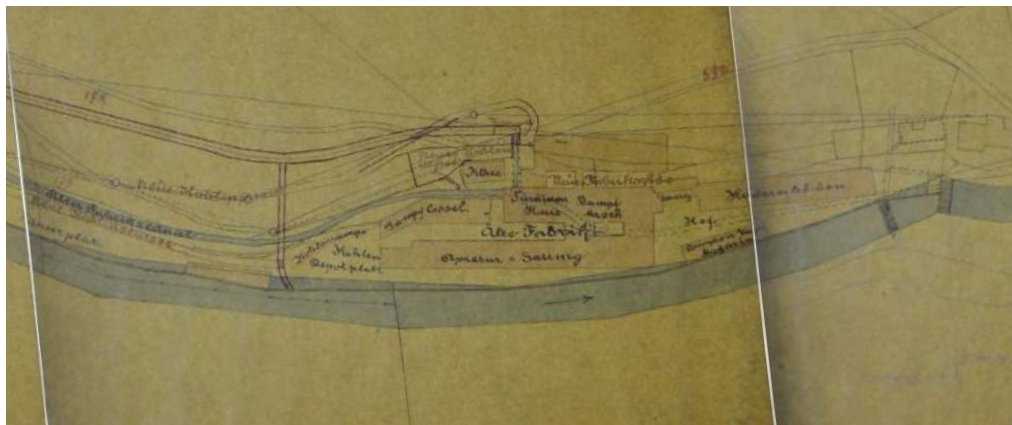

stav k roku 1984 (dle dokumentace z roku 1984) - žlutě jsou vyznačeny objekty ubourané od 80. let do dnešních dnů, většinou však po opuštění a ukončení provozu

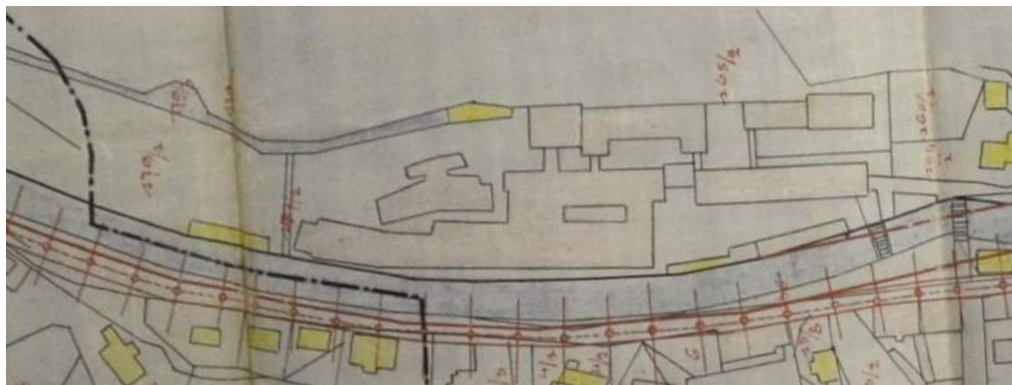
UBOURANÉ OBJEKTY

- D - rámkárna
- H - čistíčka
- M - kůlna
- B - dílny (2006)
- E - jižní část provozu 3 PS (2006)

mohl být ubořen nebo přestavěn objekt bývalé kotelny (F2) do dnešní podoby. Další stavební úpravy se dějí především na již realizovaných objektech. Roku 1923 je uzavřen prostor v průjezdu a umístěna vodní turbína, která je dodnes funkční. Rok 1930 je pro vzhled areálu důležitý v tom, že je zkolaudováno obloukové zastřešení na části budovy dle dokumentace z roku 1928. Původní západní štít nad rizalitem byl ubourán a následně bylo vloženo nové patro, které je zastřešeno právě obloukovou střechou. Objekt byl takto zastřešen pouze v rozteči čtyřiceti metrů, na zbytku zůstala stávající sedlová střecha. Nejpozději v roce 1939 (ortofoto) byl objekt zastřešen do dnešní podoby. Spojovací krček mezi částmi F1 a E1 prodělal přestavbu ze sedlové střechy na střechu plochou s dvěma světlíky po roce 1933, kdy bylo vydáno povolení. Spojovací mostek na severní straně mezi částmi F2 a E1 je poprvé zobrazen na situaci z roku 1921 a mohl by souviset s výstavbou části F2. Od roku 1928 se v papírně začal vyrábět barytový a fotografický papír, samostatná budova pro tento provoz však byla postavena po roce 1935, kdy bylo vydáno povolení. Po roce 1936 je provedeno schodiště v severní části nejstarší budovy. Další výraznou úpravu prodělal areál, dle dostupných podkladů, ve vzhledu „Nové továrny“ a to funkcionalistickou nástavbou s bazilikálním osvětlením v dubnu 1947. Nástavba podobného charakteru nad částí F1 s oblymi betonovými rámy je zobrazena již na zaměření z roku 1949 a to i se schodištěm v jižní části, které stavebně jistě souvisí s touto nástavbou. Výtahové šachty nevzhledně vystupující ze sedlových střech byly zbudovány po roce 1950. Roku 1960 byla postavena trafostanice k bloku domů, které jsou zachyceny již na fotografii pořízené mezi léty 1872 a 1876. V roce 1967 byla vystavěna nová kotelna hromadně zásobující svobodské závody Krkonošských papíren a ta stávající s komínem z roku 1874 již nebyla potřeba, proto byl komín v roce 1968 zbourán. Dodnes se cestě vedoucí nad továrnou severojižním směrem říká za komínem. Modernizaci papírenského stroje v osmdesátých letech předcházela významná zásah do statiky objektu E1. Pro zvětšení plochy byla vybourána původní zeď z roku 1860 a dále byl odstraněn středový pilíř v mladší části E1. Celý objekt byl podepřen a ztužen svařenými profily podchycujícími celou tuto část roku 1980. Následovalo již zmíněné vybourání zdiva a původních kleneb s následným složením papírenského stroje, kdy celá tato akce měla trvat 115 dní, ale již po 113 dnech byl vyroben první papír. Poté co byla zrušena výroba, areál byl opuštěn a začíná rychle chátrat.

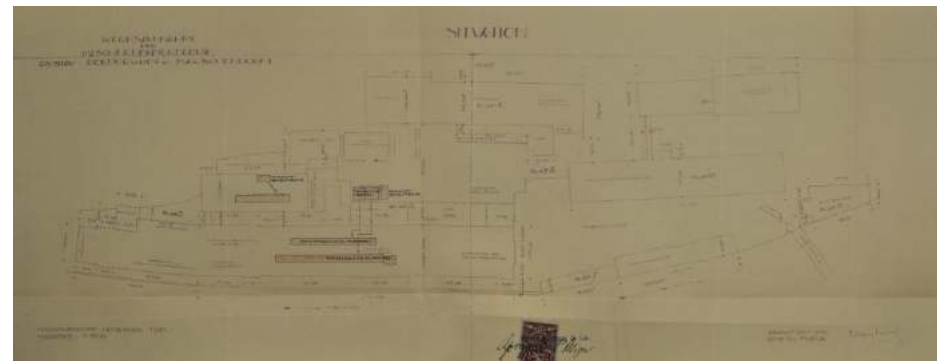
situace; 1874 (SOkA Trutnov)

situace; 1898 (SOkA Trutnov)

situace; 1900 (SOkA Trutnov)

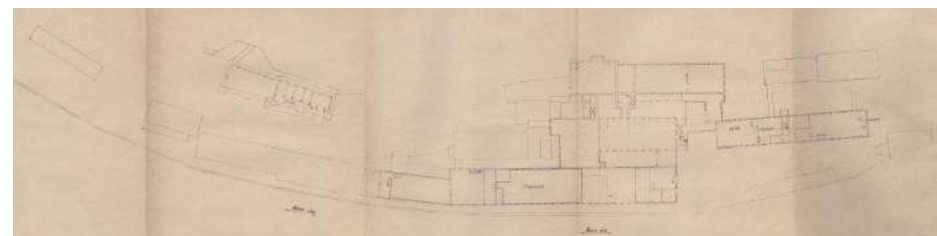
situace; 1921 (SOkA Trutnov)

situace; 1930 (SOkA Trutnov)

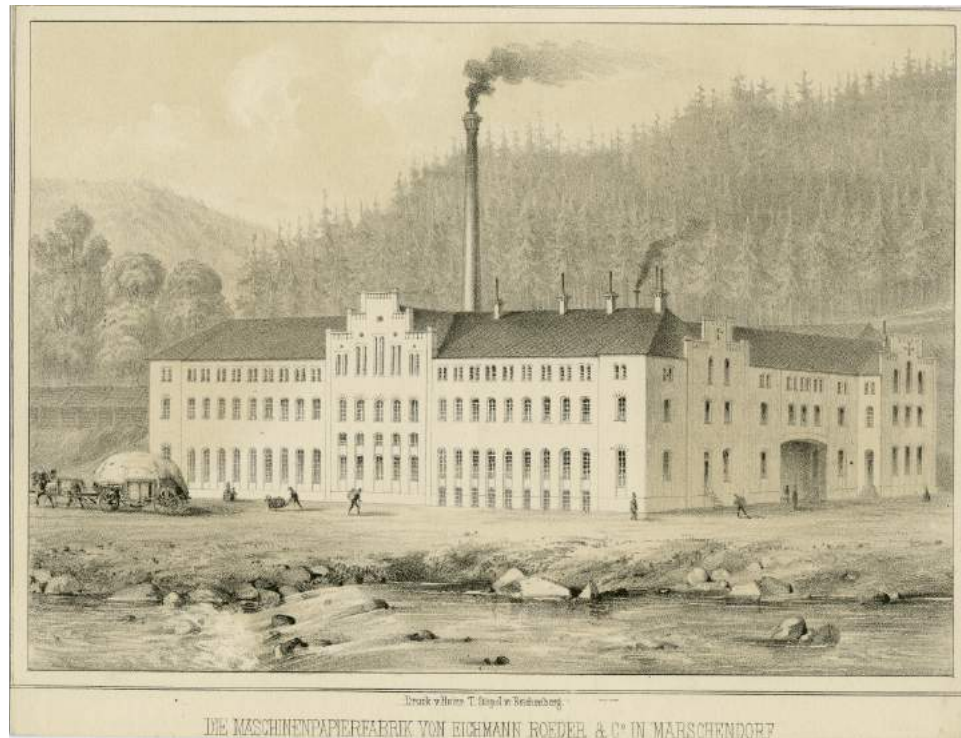
situace; 1949 (soukromý archiv)

situace; 1960 (soukromý archiv)

Jedna z nejstarších podob maršovské papírny; 1862-1870 (archiv NTM)

Jedna z nejstarších podob maršovské papírny, litografie, tisk H. T. Stiepel; 1860, pův. dat. kolem r. 1858 (soukromý archiv)

Papírna již se severní přístavbou, kde je jeden z klenutých pasů otevřen a jižní přístavbou hadrárny z roku 1872. Na fotografii jsou již stojící budovy kancelářů; 1872 - 1874 (archiv NTM)

pohled od severozápadu, zde již stojící nová továrna, čistička a rámkárna a ještě neubouraný dolní komín od staré kotelny; konec 19. století (sborník ke stému výročí narození G. R., soukromý archiv)

pohled od severozápadu na pohlednici; prošlá poštou 1922 (soukromý archiv)

pohled od severozápadu, část původního objektu zastřešena novou obloukovou střechou; po r. 1923 (soukromý archiv)

Pohled od Muchmůrky, zde již dostavěna oblouková střecha a střecha nad krčkem a rozestavěná nástavba na objektu varny hadrů; duben 1947 (soukromý archiv)

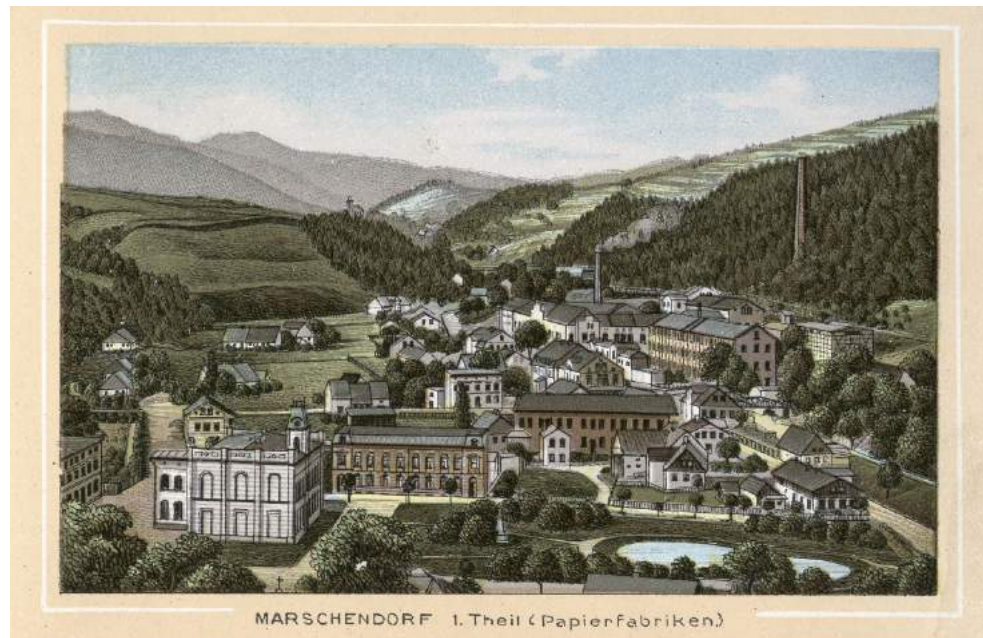
Povodeň v Dolním Maršově, v levé části je patrný ještě stojící dolní komín; 1897 (archiv OÚ Svoboda nad Úpou)

Povodeň v Dolním Maršově, v levé části stavebně oddělená jižní část varny, což podporuje to, že byla přistavěna až v pozdější době; 1897 (archiv OÚ Svoboda nad Úpou)

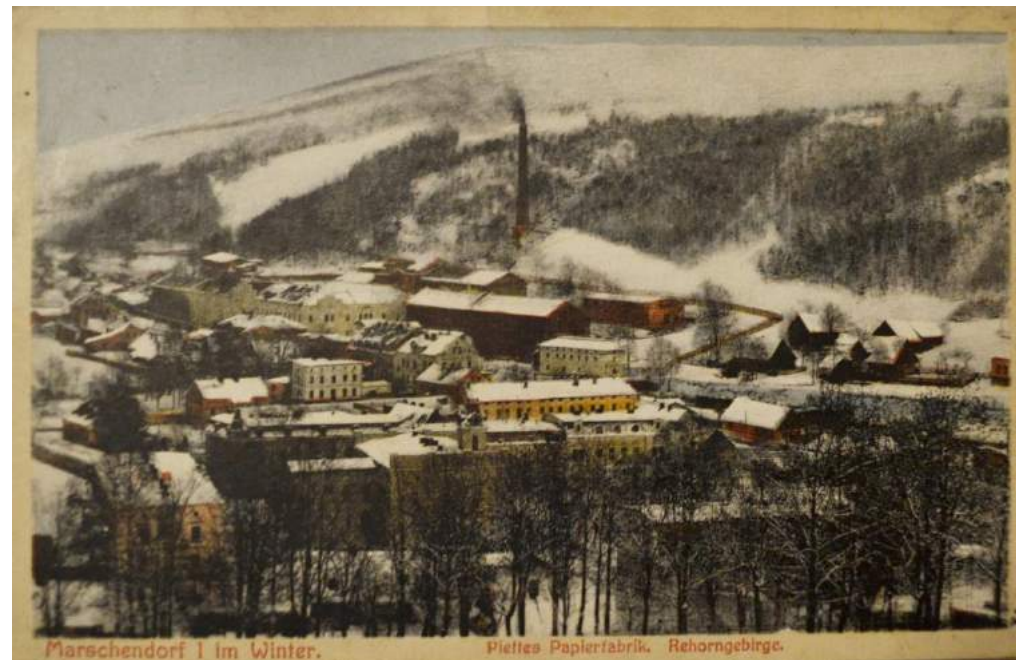
Povodeň v Dolním Maršově, v pozadí Roederova papírna; 1897 (Archiv Krkonošského muzea Správy KRNP ve Vrchlabí)

Pohled od Muchmůrky, kolem roku 1895 (litografie Louis Glaser, soukromý archiv)

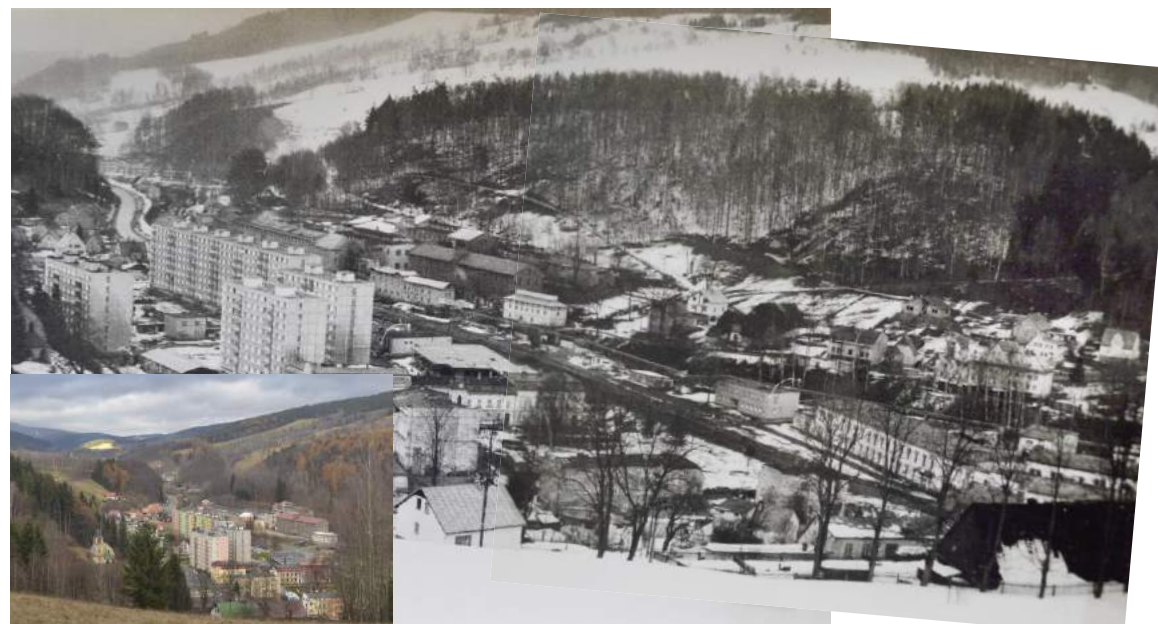
Pohled od Muchmůrky, v pravé části je menší objekt, který mohl plnit funkci vrátnice, objekt nové vrátnice je právě rozestavěn; kolem roku 1900 (archiv Muzea Podkrkonoší v Trutnově)

dobová pohlednice odeslaná 14. 12. 1916, zde je již dolní komín ubourán (soukromá sbírka)

Pohled od Muchmůrky, oblouková střecha je dostavěna, pod komínem je rozestavěná nástavba na objektu varny hadrů; duben 1947 (soukromá sbírka)

Pohled od Muchmůrky, pro urbanismus Dolního Maršova přišla velká změna v roce 1975 asanací, následnou stavbou silnice do Pece a stavbou Rýchorského sídliště, dále je zde ubourán horní komín; cca konec 70. let (archiv OÚ Svoboda nad Úpou)

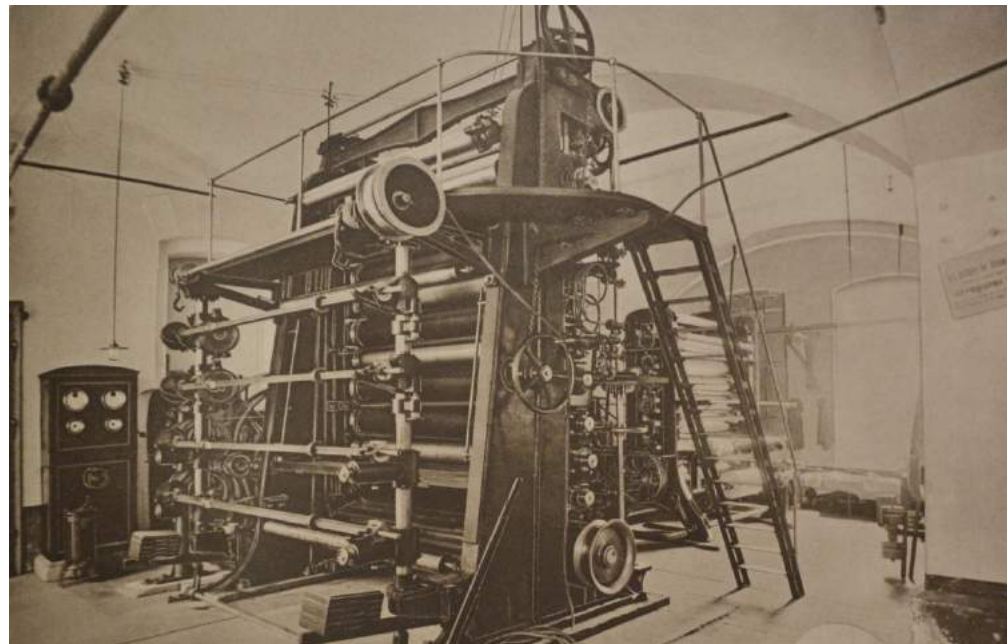
Fotografie před rokem 1912 zachycuje třídění hadrů zaměstnanci v objektu C; před r. 1912 (sborník ke stému výročí narození G. R., soukromý archiv)

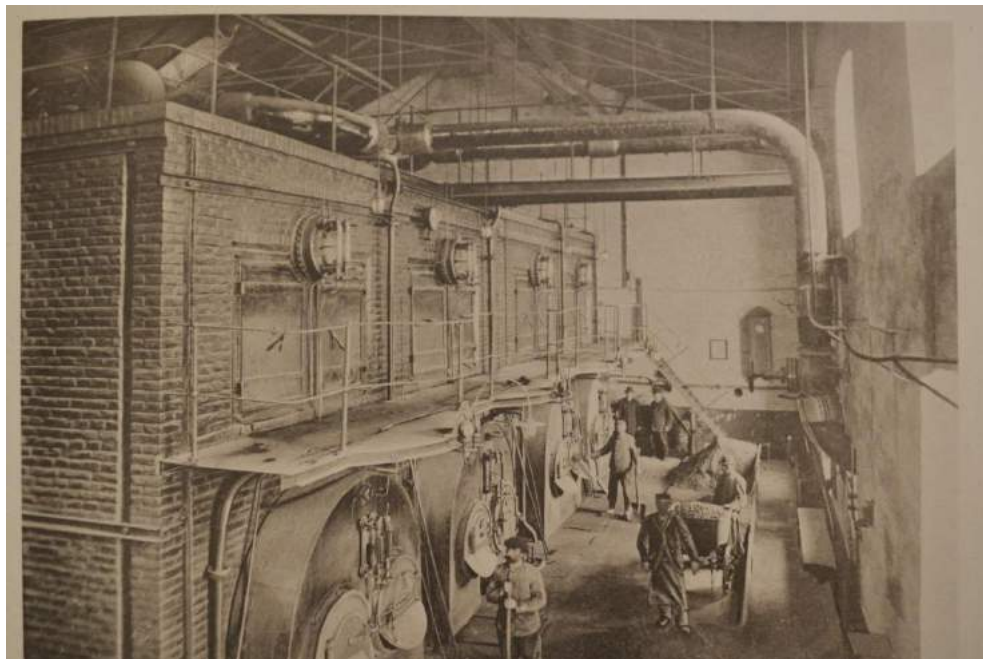
"brunnenhaus" - vodárna dnes již k areálu nepatří, na fotografii je zachycena s již cihelným zdívem; před r. 1912 (sborník ke stému výročí narození G. R., soukromý archiv)

Jez související s výstavbou nového náhonu z roku 1872; před r. 1912 (sborník ke stému výročí narození G. R., soukromý archiv)

Kalandr sloužící k hlazení papírového pásu; před r. 1912 (sborník ke stému výročí narození G. R., soukromý archiv)

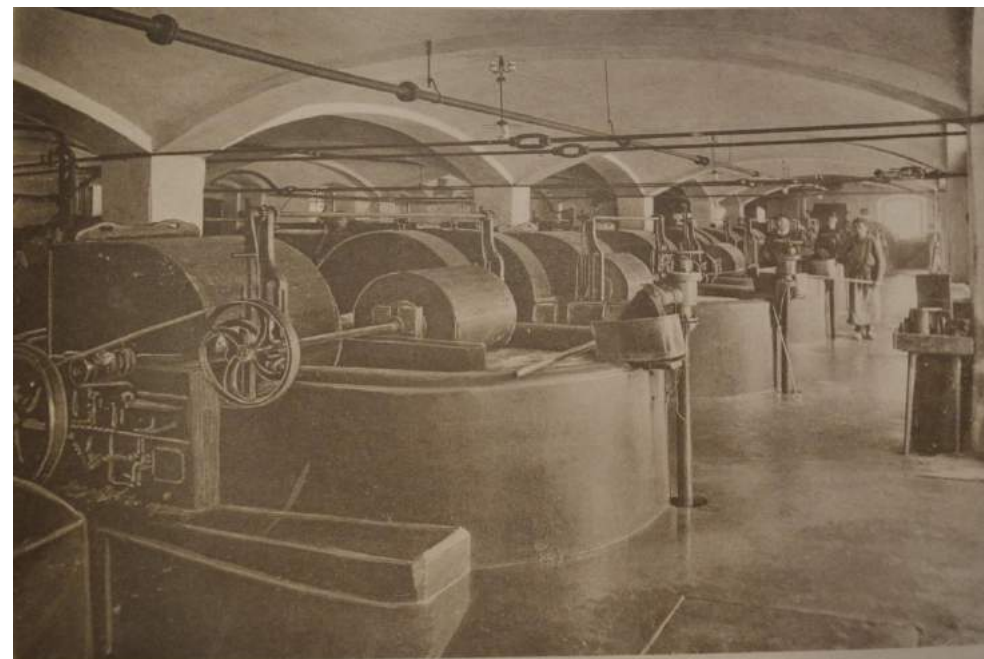
Kotelna v nové továrně; před r. 1912 (sborník ke stému výročí narození G. R., soukromý archiv)

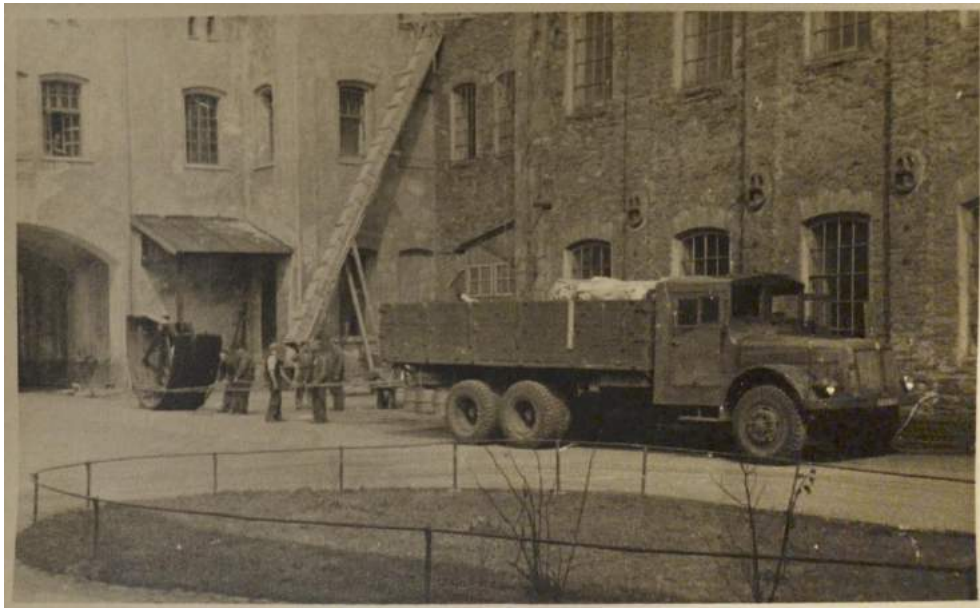
Holandrovna; před r. 1912 (sborník ke stému výročí narození G. R., soukromý archiv)

Varna hadrů, zde se hadry povařily a následně vpustily do pracích a následně mlecích holandrů; před r. 1912 (sborník ke stému výročí narození G. R., soukromý archiv)

Holandrovna v objektu E1; před r. 1912 (sborník ke stému výročí narození G. R., soukromý archiv)

na fotografii je zachycena část objektu F a C v původním stavu a bez přistavěného schodiště; r. 1947 (soukromý archiv)

Pohled na zákoutí u objektu C; r. 1947 (soukromý archiv)

pohled na horní část továrny, tzv. novou továrnu, s náhonem a stojícím objektem čističky; r. 1947 (soukromý archiv)

průchod mezi objekty E1 a F1; r. 1947 (soukromý archiv)

výstavba nového zastřešení s bazilikálním osvětlením; zde ještě v bedně; r. 1947 (soukromý archiv)

oprava vodního náhonu; r. 1947 (soukromý archiv)

výstavba nového zastřešení s bazilikálním osvětlením; r. 1947 (soukromý archiv)

dnes už nestojící objekty kanceláří a dílen; r. 1947 (soukromý archiv)

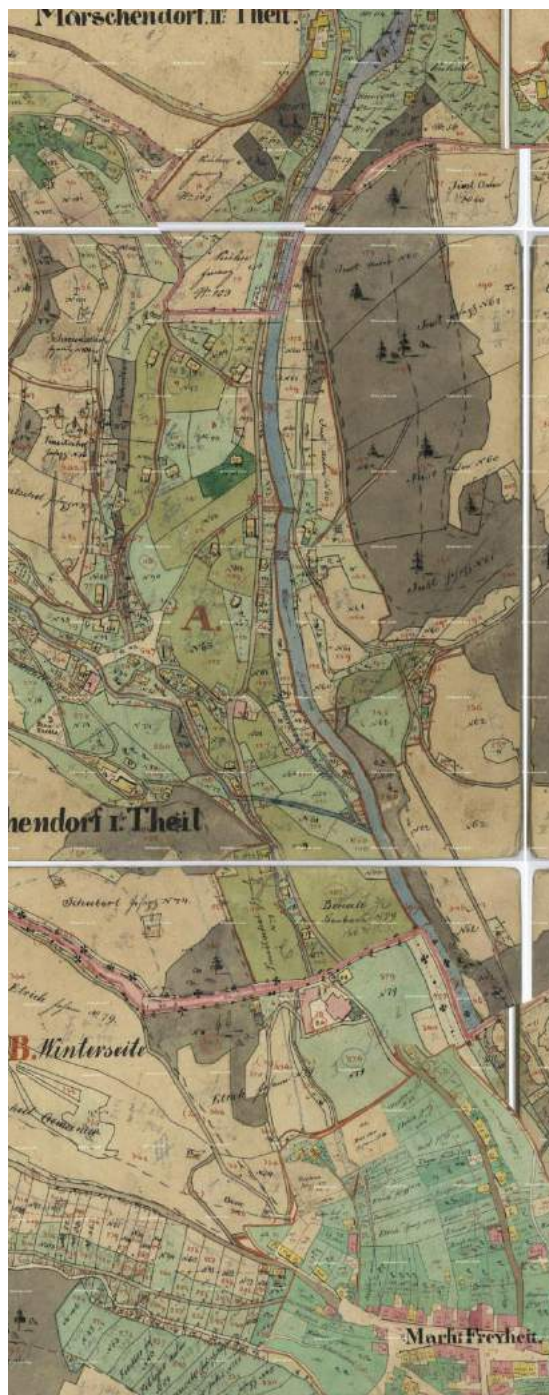
mapa Jiříka z Řásné; 1569 (Krkonoše příroda, historie, život)

Müllerova mapa Čech; 1720 (LG, universita J.E.Purkyně)

vojenská mapa pruského vojenského kartografa Friedricha Wilhelma Carla von Schmettau; 1789 (chartae-antiquae.cz)
diplomní projekt - Revitalizace bývalé papírny v Dolním Maršově

indikační skica stabilního katastru; 1841 (archivní mapy, ČUZK)

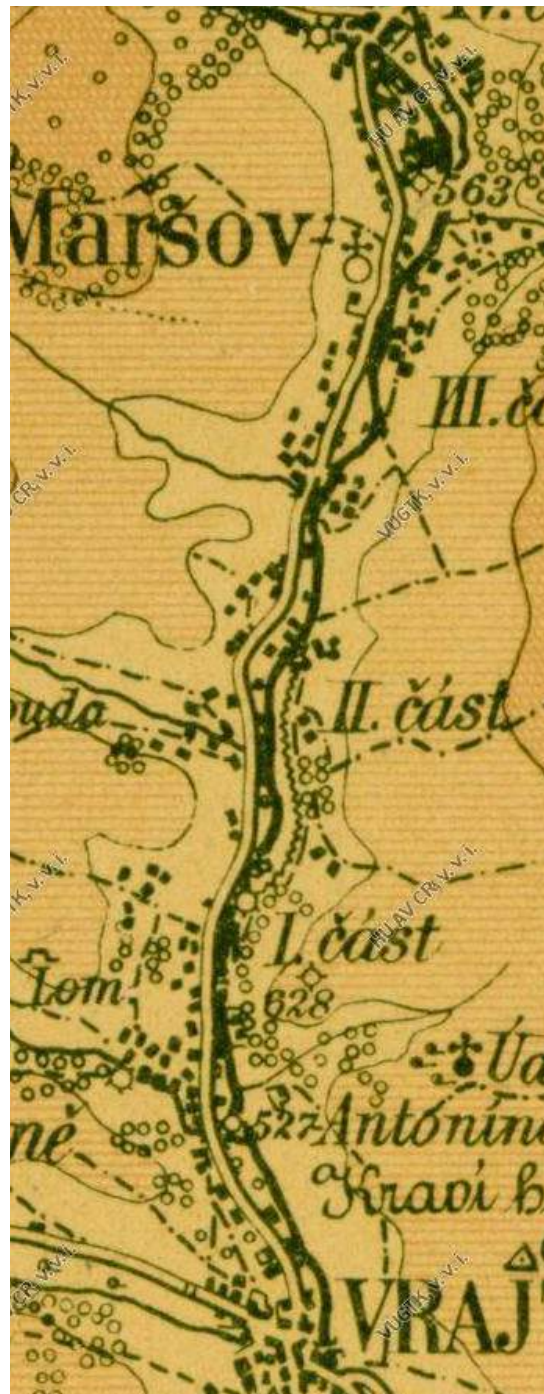
I. vojenské mapování; 1764-1768 (archivní mapy, ČUZK)

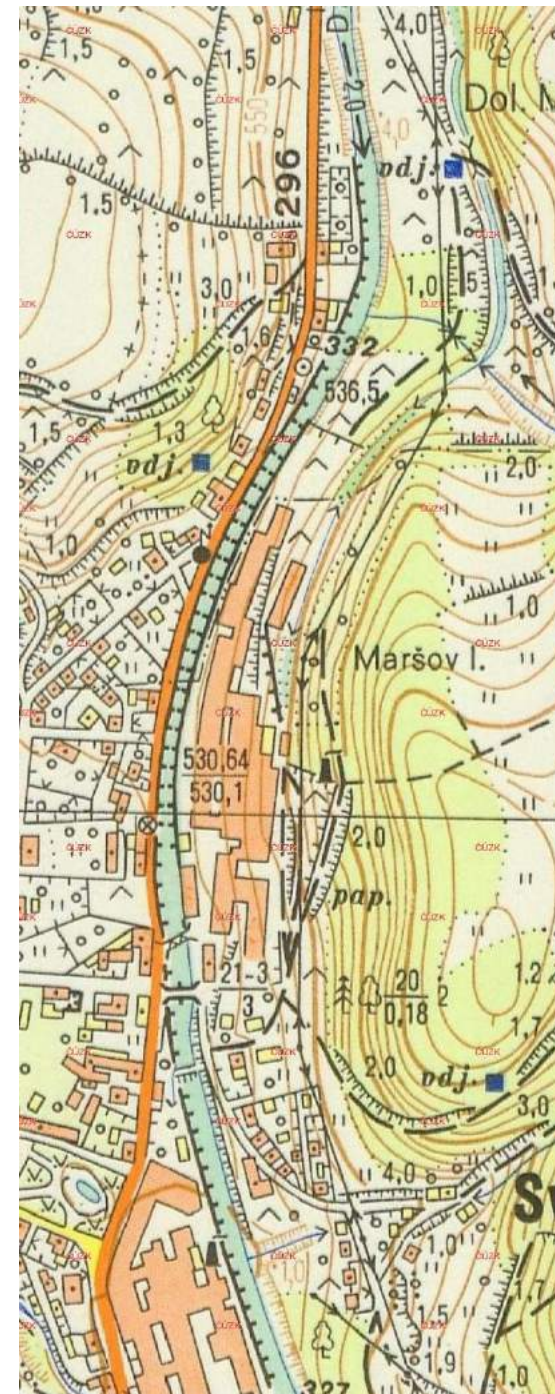
II. vojenské mapování; 1836-1852 (archivní mapy, ČUZK)

III. vojenské mapování; 1877 (archivní mapy, ČUZK)

podrobné mapy zemí Koruny české; 1911 (chartae-antiquae.cz)

Topografické mapy v systému S-1952; 1961 (archivní mapy, ČUZK)

ortofoto 1939 (archiv LMS ČUZK)

ortofoto 1953 (archiv LMS ČUZK)

ortofoto 2000 (geoprohlížeč - archivní ortofota, ČUZK)

ortofoto 2004 (archiv LMS ČUZK)

ortofoto 2007 (archiv LMS ČUZK)

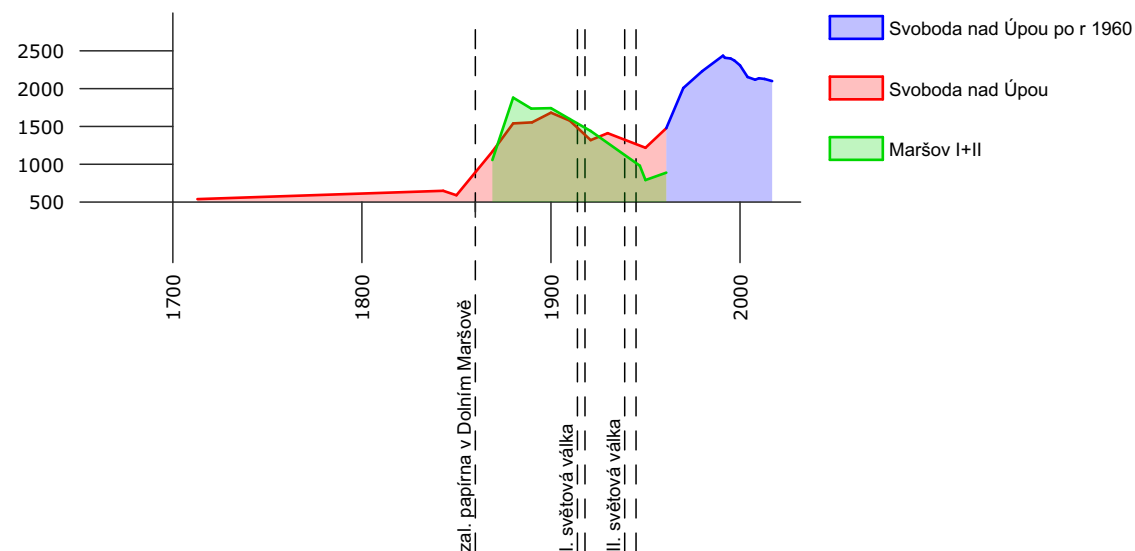
ortofoto 2015 (archiv LMS ČUZK)

ANALÝZA

Zájmem této práce je objekt bývalé papírny v Dolním Maršově (dříve Maršov I), který je dnes součástí Svobody nad Úpou (něm. Freiheit, v roce 1890 se objevuje česká zkomolenina Vrajt). Zájmové území bude vymezeno nejbližšími lokalitami správního nebo turistického charakteru, tedy lokalitami, které se mohou vzájemně a bezprostředně ovlivňovat nebo tvořit konkurenční prostředí. Jedná se tedy o údolí řeky Úpy, pramenící pod Studniční horou na Úpském rašeliništi v nadmořské výšce přes 1425 m. n. m. Řeka protéká postupně Pecí pod Sněžkou, Velkou Úpou, Temným Dolem, Horním Maršovem, Svobodou nad Úpou, směrem k Trutnovu. Od Horního Maršova se jedná prakticky o souvislou zástavbu patrnou již na historických mapách. Během průmyslové revoluce, postupně až do dnešních dnů, zde začala vznikat řada výrobních objektů a areálů. Vnější tj. širší zájmové území, je ohraničeno ze severu Temným Dolem, z jihu Mladými Buky a z východní strany je přirozená hranice zvedajícími se Rýchorami. Ze západní strany je údolí ohraničeno úpatím Světlé hory a napojujícím se údolím Janského potoka. Zde leží Janské lázně (německy Johannisbad, na starých mapách také české pojmenování „Svatojanské lázně/Sv. Janské lázně“), které je nutné započíst do zájmového území, jelikož se jedná o významné středisko zimních i letních sezón v měřítku celých Krkonoš. Zájmové území leží při samém vstupu do hornaté části Krkonoš, tj. u Mladých Buků, kde se začíná terén pomalu zvedat do výšek okolo tisíce metrů (Janská hora, Skřivani vrch, Světlá hora, Špičák, Stará hora, Dvorský les, Kraví vrch, atd...), aby se na začátku Dolního Maršova řeka Úpa zařizla do hlubokého údolí, které je směrem k jejímu prameni více a více obkloповáno dalšími vyššími vrcholy. Charakter terénu je tedy kopcovitá až hornatá krajina, dnes již převážně zalesněná. Na historických fotografiích jsou dobře patrné stráně a pastviny, které byly po osídlení lidmi tolik typické pro zdejší kraj. Na historických leteckých snímcích je zachyceno také členění zemědělské půdy ve svahu.

Ze stávající zástavby je místy ještě patrná historická zástavba, která je velmi volně rozsetá po Úpském údolí. Jedná se o chalupy a boudy místních obyvatel, živícími se především řemesly, obchodem, pastevectvím, drobným zemědělstvím, drobnou domácí výrobou a dřevařstvím. Vyjimku v tomto tvoří město Svoboda nad Úpou se svou pravidelnou lokací. Svoboda nad Úpou byla roku 1546 povýšena na horní městečko a roku 1580 povýšeno na horní město, dále lázeňské město Janské Lázně se svojí kolonádou, Horní Maršov, který je dnes samostatnou obcí s dnešním Bertholdovým náměstím, vyvíjící se od poloviny 19. století k městskému stylu. Početnější zastavěnost přichází až s rozvojem průmyslu za první průmyslové revoluce, kdy se do podhůří a hor začínají stěhovat stovky dělníků za prací. Do tohoto období se řadí i papírna Gustava Roedera založená roku 1860 a již roku 1862 (1861) byl vyroben první papír. Pro představu – v období od roku 1865 až 1881 zaměstnávala tato firma 342 osob. Průmyslových objektů z tohoto období je v údolí více, například Dixova brusírna dřeva v Temném Dole, prádelna Inu Hraběte Aichelburga v Horním Maršově (vystavěna v podobném stylu, avšak dnes omítnutá) a známá papírna Prospera Pietteho na pomezí Dolního Maršova a Svobody nad Úpou. Většina těchto budov dnes již nemá využití nebo v nich probíhá stále provoz, avšak ne už v takové míře, jaký zde byl za dob největší slávy (např. Krkonošské obálky s. r. o., Krkonošské papírny a.s., Dehtochema, dnešní KVK Pabarit, a. s.). Dnešní zástavba je tvořena především rodinnými domy z různých období, vilkami z konce 19. století, původními roubenými objekty a v zástavbě městského charakteru potom vícepatrovými objekty s pronajímatelnými parterly. Velkou změnou v členění zástavby byla stavba nové silnice podél řeky Úpy, dokončená v roce 1980. Díky této komunikaci se lépe zpřístupnila místa v údolí, ale na úkor staré zástavby. Nejvíce je to patrné právě v Dolním Maršově, kde v 70. letech 20. století byla původní zástavba asanována a v místě původních chalup a domů vyrostlo po roce

graf vývoje obyvatelstva - Svoboda nad Úpou, Dolní Maršov

1975 menší sídliště panelových domů.

Jelikož se jedná o turistickou oblast, je zde velké množství ubytovacích kapacit a to od velkých hotelů, přes penziony a soukromé apartmány až po pronajímatelné objekty pro větší skupiny. Většina těchto hotelů se nachází v Janských Lázních. V údolí řeky Úpy najdeme ubytování spíše typu penzion a hlavně soukromé apartmány. K penzionům občas náleží restaurační zařízení, dostupné i pro neubytované osoby. Samostatná stravovací zařízení najdeme v celém údolí, nahuštěna pak především v centrech turistického dění, ale ani mimo ně jich není málo. Ve větší míře se jedná o restaurace s běžnou nabídkou jídel a nápojů. Nejbližšími pivovary, dostupných z tohoto údolí je pivovar Trautenberk v Malé Úpě na Pomezích Boudách a pivovar Krakonoš v Trutnově. V Janských Lázních najdeme Státní léčebné lázně, jediné na české straně Krkonoš. Specializují se na léčení nemocí pohybového aparátu, stavů po úrazech a operacích, nervových a nervosvalových onemocnění, obrny a roztroušené sklerózy. Dále na nemoci dýchacího ústrojí, poruchy látkové výměny a na stavy po ukončení onkologické léčby a další. Lázně využívají místních přírodních podmínek, jako je příhodné horské klima, krkonošská příroda a především minerální termální prameny. Sportovní využití v zimním období v této oblasti je zajištěno především lyžařskými trasami a to jak sjezdovými, tak běžeckými. Mimo zimní měsíce zde najdeme množství turistických a cyklistických tras po celém okolí. Krkonošská magistrála, hlavní tepna přes krkonošské hřebeny, probíhá Horním Maršovem. Pohodlné napojení je možné i přes Černou Horu, či ze Svobody nad Úpou směrem na Rychory. Jelikož se jedná o významnou rekreační a lyžařskou oblast, najdeme zde velké množství skiklubů, dále fotbalová hřiště, tenisová hřiště veřejná, ale i soukromá náležící k hotelům apod. V Mladých Bukách, směrem k Hertvíkovici, najdeme golfové hřiště o ploše téměř 50 hektarů. Zajímavostí je baseballové a softballové hřiště v Mladých Bukách. Mateřské i základní školy najdeme ve všech obcích zájmového území (v Horním Maršově, Mladých Bukách, Svobodě nad Úpou a Janských Lázních a v Temném Dole pouze ZŠ). Najdeme zde i speciální školské zařízení, základní i mateřskou školu pro místní léčebnu. V území je i poměrně velké množství středních a vyšších odborných škol, například Česká lesnická akademie, Obchodní akademie, odborná škola a praktická škola Olgy Havlové a další. V území dále najdeme obchody nejrůznějších druhů. Do analýzy jsou však zahrnuty pouze obchody s primárními potřebami, tedy potravinami. Nejrůznější pronajímatelné parterly

a podobně, nejsou zahrnuty. Ty najdeme především v centru Svobody nad Úpou, Janských Lázních a Horním Maršově, tedy v sídlech městského typu. Obchody s potravinami najdeme též ve Svobodě nad Úpou a Horním Maršově, jednotlivě pak v dalších obcích. Nejbližší větší obchodní centrum je v Trutnově. V místě je pak mnoho obchodů se sportovním vybavením, zaměřených především na zimní sezónu.

Velké množství ploch, jak je patrné z mapy, je zaměřeno na průmysl. Jedná se především o bývalé tovární budovy, ať už z doby první průmyslové revoluce nebo z dob dnešních. Výjimku v tomto tvoří Janské lázně a střední části Maršova (části II a III). Tovární objekty se stavěly hlavně u větších toků, kde šlo využít sílu vody jako zdroje. Dále pak byla důležitá čistota a bezprašné prostředí, což bylo důležité hlavně pro papírny vyrábějící speciální papíry, jako právě papírna Gustava Roedera. Zdroje dřevoviny se začaly používat až později. Primárním materiálem byla především hadrovina. Před nástupem průmyslové revoluce (pro různá odvětví v různých dobách) v druhé polovině 19. století stávaly v Krkonoších především sklárny, textilní továrny a ruční papírny. Nejstarší takovou papírnou v Krkonoších a jednou z nejstarších v Čechách vůbec byla ruční papírna v Trutnově. Přesné datum vzniku není známo, ale první zmínka o ní je z roku 1505. Tento objekt zanikl roku 1847. V době průmyslové revoluce se začaly objevovat především mechanické tkalcovny, přádelny lnu, bavlny a juty, bělidla, dále potom strojní papírny a v podhůří továrny těžšího průmyslu, jako strojírní, slévárny a podobně. Do dnešní doby se zde až na výjimky zachovala menší průmyslová a řemeslná výroba, využívající prostory původních průmyslových areálů. Další areály jsou využity pro jiný účel než průmyslový, například skladování. Za zmínku stojí Centrum ubytování a sportu v Mladých Bukách. Tento objekt se nachází v bývalé tovární budově a je relativně vzdálený od turisticky rušných center. V nabídce má kromě ubytování také venkovní i vnitřní sportovní plochy. V jeho blízkosti se však nachází také lyžařský vleč Mladé Buky.

Území je protkáno poměrně hustou cestní sítí. Hlavní komunikační trasou je silnice II. třídy č. 296 napojující se na komunikaci I. třídy č. 14 v Mladých Bukách. Dále pak silnice II. třídy č. 297 propojující Dolní Maršov přes Janské Lázně do Černého Dolu. Významné spojení představuje i komunikace III. třídy č. 2961 mezi Janskými Lázněmi a Svobodou nad Úpou. Dle sčítání dopravy z roku 2010 na silnici od Mladých Buků (II/296) zde projelo oběma směry celkem 53 motocyklů a 5966 motorových vozidel za den, což je průměrná hodnota za den v úhrnu celého roku. Od Černého Dolu zamířilo do území 1596 motorových vozidel a 26 jednostopých motorových vozidel. 2726 motorových vozidel a 27 motocyklů pak toto území opustilo nebo navštívilo za Temným Dolem směrem od Pece pod Sněžkou. Místní komunikace jsou většinou asfaltové, v majetku příslušné obce. Slouží převážně k dopravě v rámci obce nebo jako přístup pro boudy ve vyšších polohách. Dále zde najdeme velké množství nepevněných komunikací, sloužících jako obslužní. Některé z nich jsou označeny značkami pro pěší turistiku, další z nich jako cyklostezky. Území je pohodlně přístupné automobilovou dopravou. Doprava v klidu je řešena parkovacími plochami přímo u ubytovacích kapacit, záchytnými a centrálními parkovišti pro jednodenní návštěvníky (například velké centrální parkoviště v Janských Lázních u lanovky). V některých dnech jsou parkovací kapacity dostačující, avšak dle bakalářské práce od Martiny Havířové, kde součástí práce byl také průzkum, je parkování třetí největší problém v turistické oblasti východních Krkonoš (hned po problémech s dynamickou dopravou a první místo zaujímají fronty na vleky). Záchytná a centrální parkoviště jsou většinou placená (jednodenní poplatek je příznivý) a nacházejí se většinou přímo u cíle cesty bez nutnosti dalšího cestování. Mobilitu údolím, bez použití vlastního automobilu, zajišťuje pravidelná autobusová doprava, v zimních měsících posílená o skibusy, které zajišťuje SkiResort Černá Hora – Pec. V letních měsících pak posílení o cyklobusy. Toho lze výhodně využít v rámci celého údolí, ale i Krkonoš, bez použití vlastních dopravních prostředků. Mimo jiné je až do Svobody nad Úpou zavedena železniční trať z roku 1871, dnes hojně využívaná turisty dojíždějících bez vlastních dopravních prostředků. Konečná stanice železnice je v sousedství autobusového nádraží ve Svobodě nad Úpou. Dráha tehdy vznikla hlavně kvůli lepšímu exportu výrobků

z místních továren mimo Krkonoše a poté pomohla lepšímu rozvoji začínajícího turismu. V plánech bylo také propojení pomocí železnice i s Pecí pod Sněžkou (dnes znovu uvažované) a případným prodloužením až na samotnou Sněžku. Doprava ve vlastním Dolním Maršově (Maršov I) je vyřešena pomocí hlavní dvoupruhové silnice (II/296), na kterou jsou napojeny místní komunikace. Centrem tohoto dopravního řešení je křižovatka s odbočkou na Janské Lázně. Maršov I je především průjezdním bodem. Samotný přístup do areálu bývalé papírny je možný pomocí mostu přes řeku Úpu a ulice Nový Svět. Dnes ještě stojí most napojený přímo do areálu, ale jeho technický stav nedovoluje bezpečné užívání. Teoretické napojení do areálu je možné i z Maršova II ulicí Pod Rýchorami. Napojení na horní část areálu je možné z jihu z ulice Nový svět od č.p. 151.

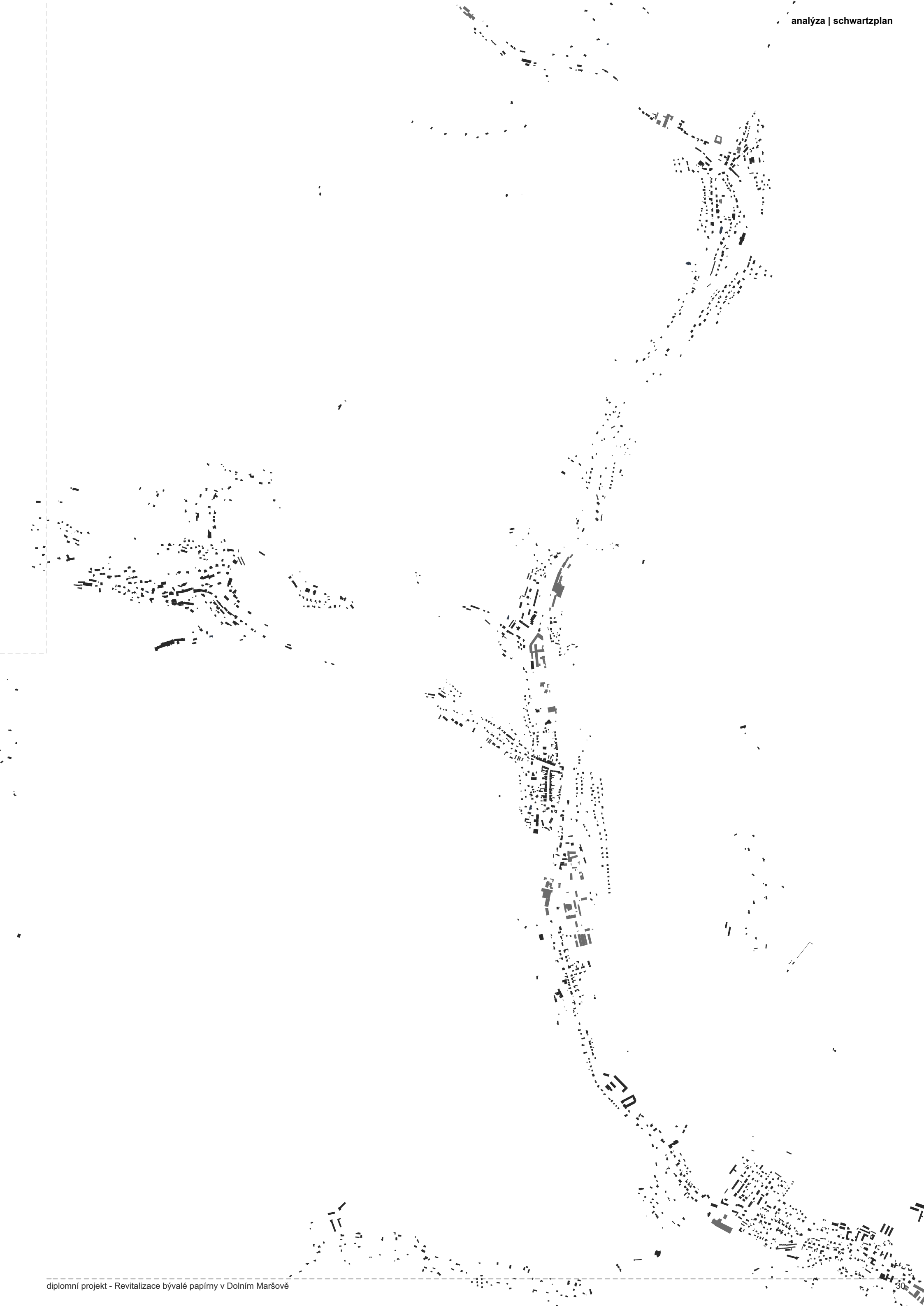
Území kolem Dolního Maršova se nachází v ochranném pásmu Krkonošského národního parku – III. zóna KRNAP se nachází cca 800 m přímým směrem od objektu papírny. Postupně severním směrem, jak se uzavírá údolí, tak se svírá také hranice národního parku, aby silnice 296 na konci Horního Maršova překročila hranici III. zóny. Přímě nad areálem papírny se nachází přírodní památka Slunečná stráň, botanicky významný komplex slatinných luk s pestrá mozaikou rostlinných společenstev rašelinných luk a pramenišť s řízenou údržbou ploch, patřící pod správu Krkonošského národního parku. Přímě v sousedství areálu se pak nachází botanická lokalita s označením Z473C.

charakter zástavby

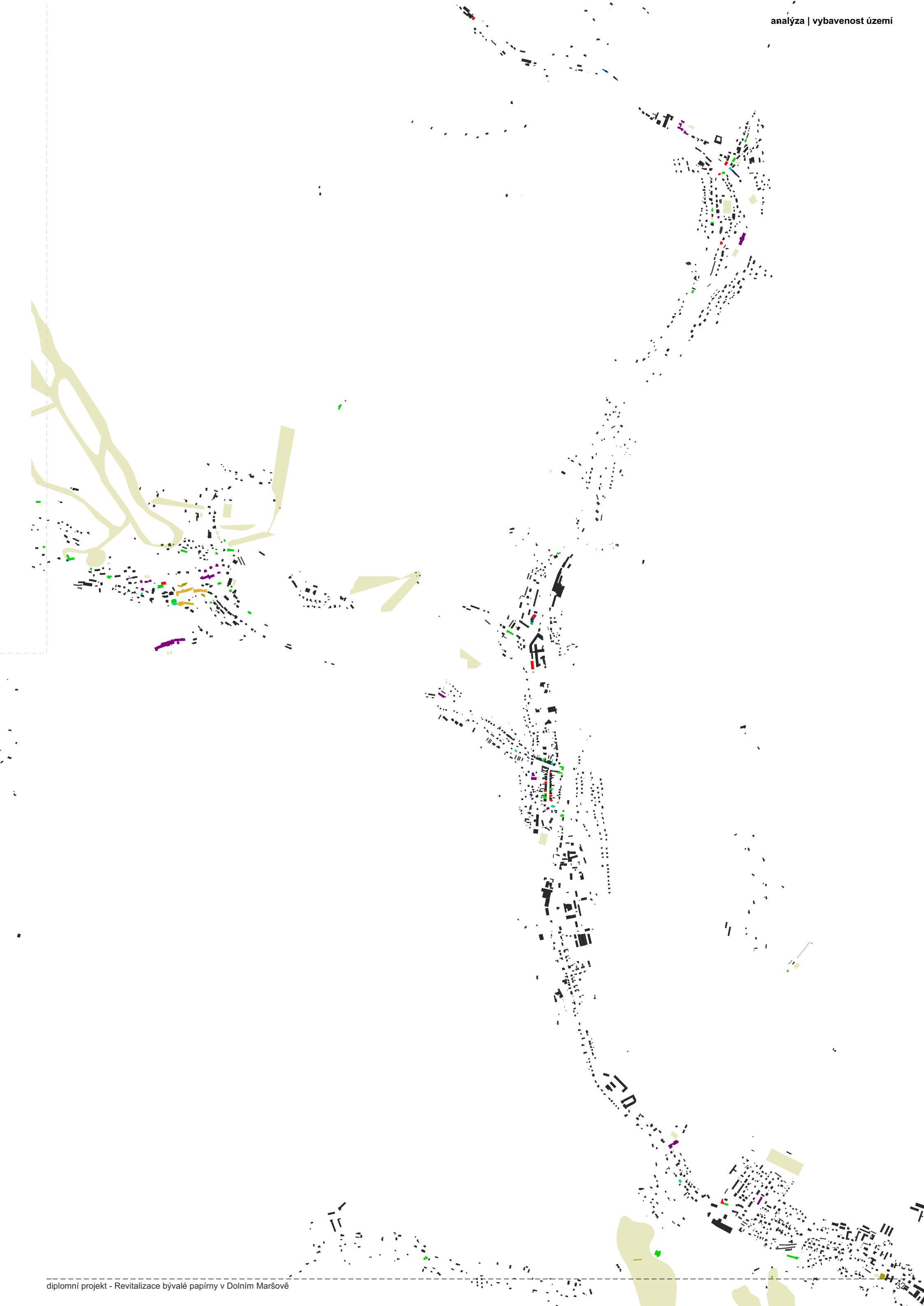

vyznačení brownfieldů/potenciálních
průmyslových areálů pro další rozvoj obcí

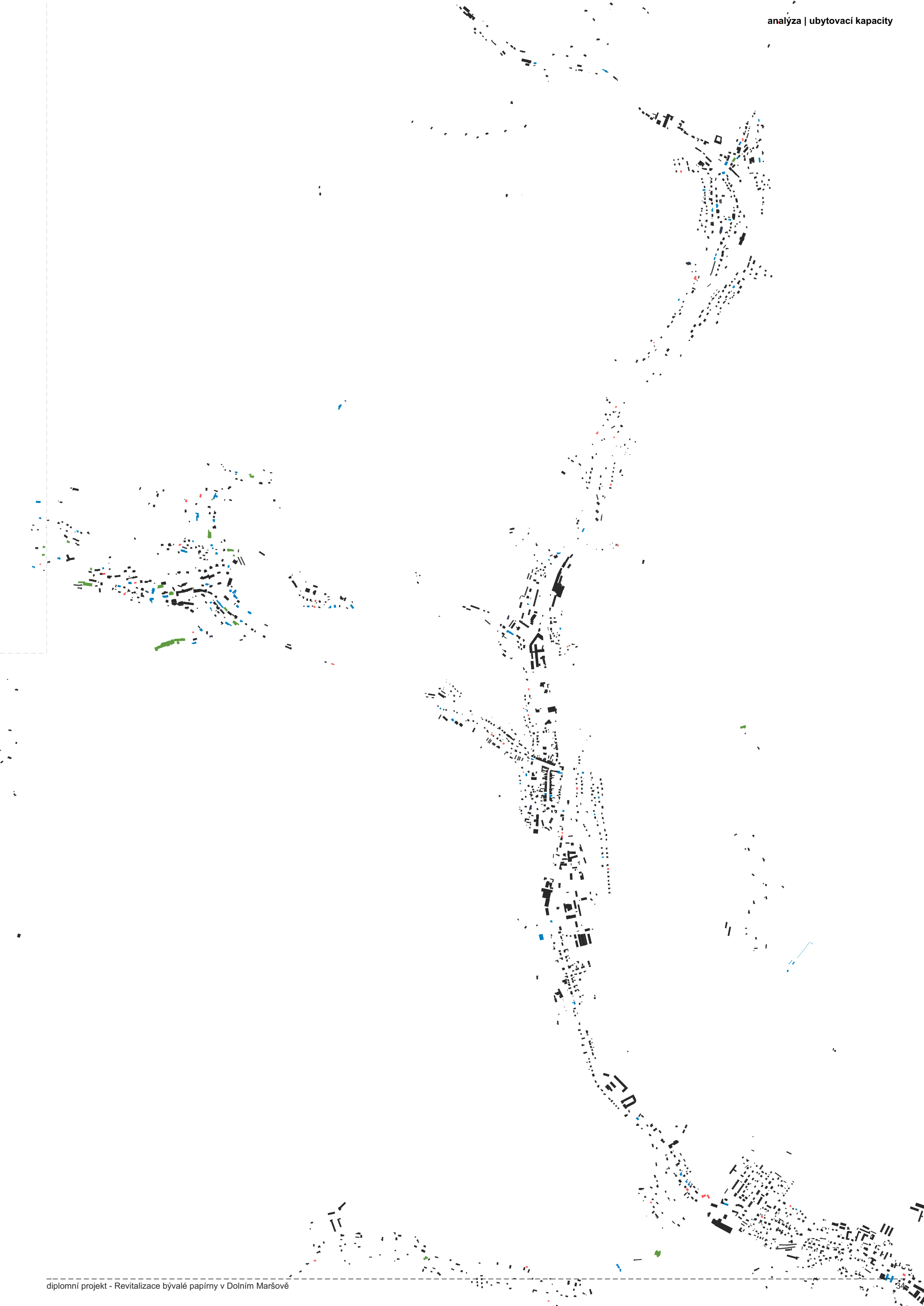
analýza | vybavenost území

- školství
- sport
- plochy pro sport
- obchod
- turismus (např. IC)
- místní správa
- stravování
- zdraví, lázeňství

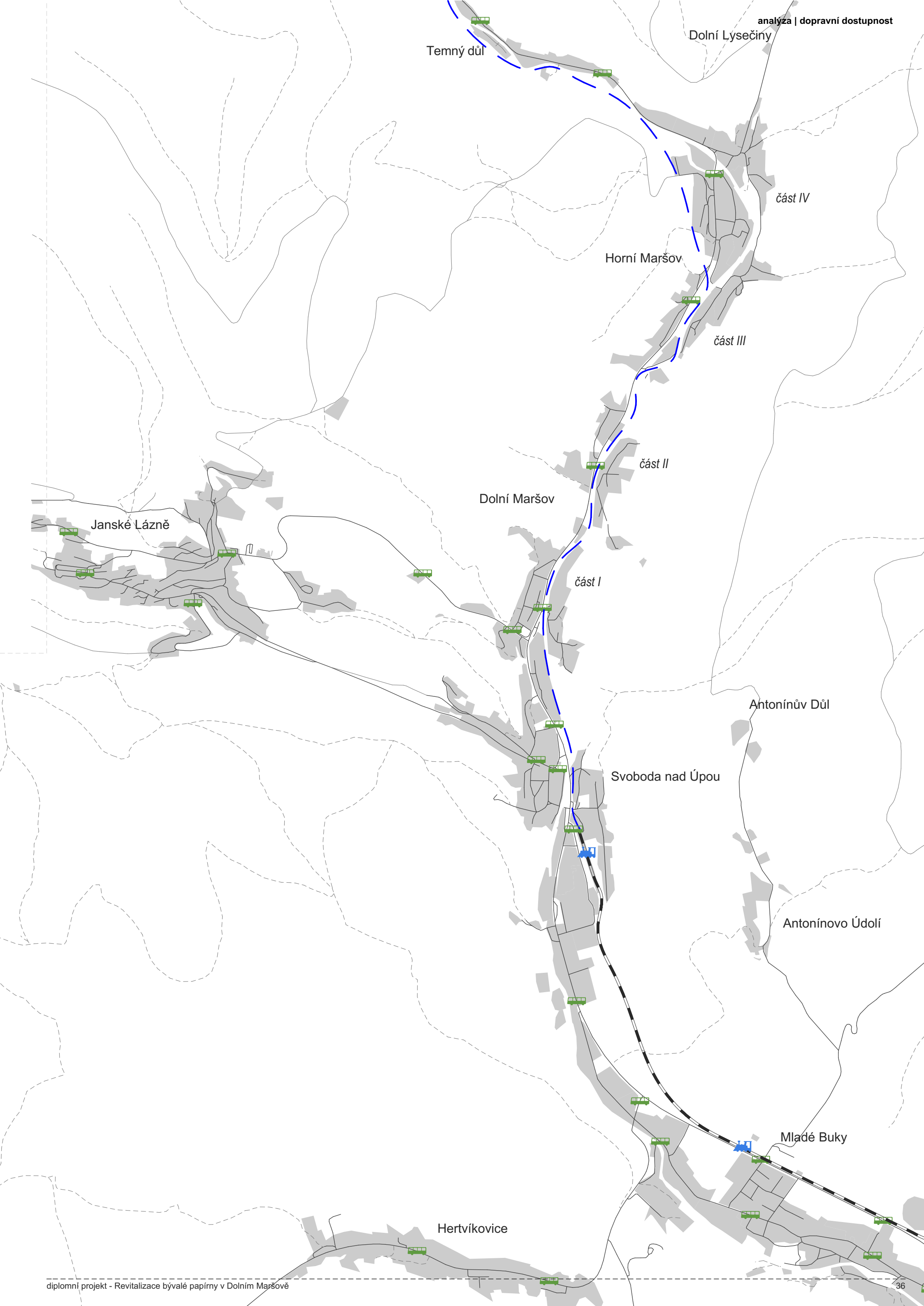

analýza | ubytovací kapacity

- ubytování typu hotel
- ubytování typu penzion
- ubytování soukromé, apartmány

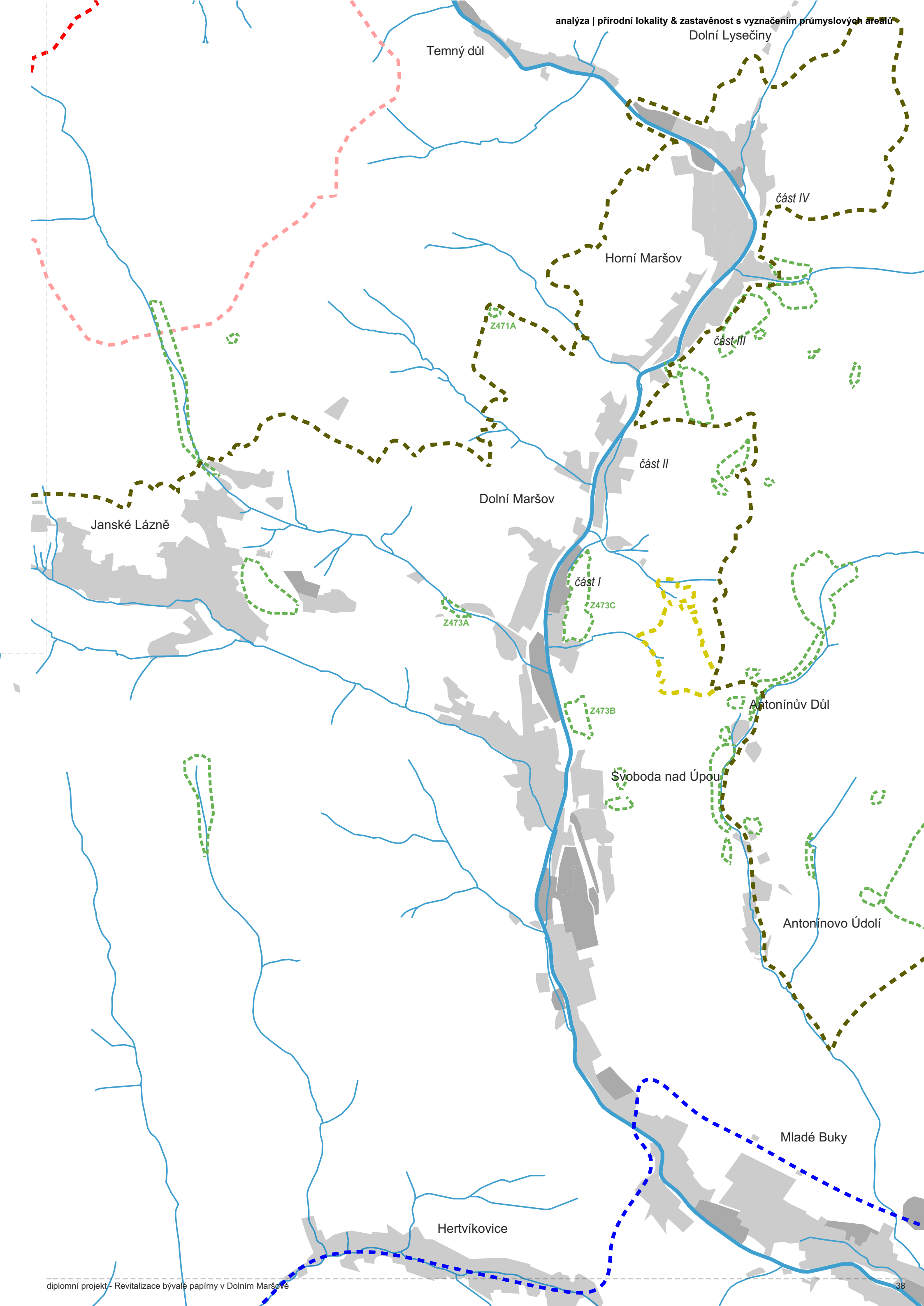

- intravilán obcí
- železniční trať
- myšlená železniční trasa
- zpevněné cesty
- nezpevněné cesty
- železniční stanice
- autobusová zastávka

analýza | přírodní lokality & zastavěnost s vyznačením průmyslových areálů

- intravilán obcí
- průmyslové areály
- vodstvo
- hranice III. zóny KRNAP
- hranice II. zóny KRNAP
- hranice I. zóny KRNAP
- ochranné pásmo KRNAP
- hranice přírodní památky
- hranice botanické lokality

Temný důl

Horní Maršov

část IV

část III

část II

Dolní Maršov

část I

Janské Lázně

Antonínův Důl

Svoboda nad Úpou

Antonínovo Údolí

Mladé Buky

Hertvíkovice

analýza | územní plán

STABIL. PLOCHY	NÁVRH	
.....		HRANICE KATASTRU
-----		HRANICE SOUČASNĚ ZASTAVĚNÉHO ÚZEMÍ OBCE
	----	HRANICE ZASTAVITELNÉHO ÚZEMÍ OBCE
△ △ △		HRANICE KRNP - III. ZÓNA
-----		HRANICE PŘÍRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKY SLUNEČNÍ STRÁŇ
		OCHRANNÁ PÁSMA PŘÍRODNÍCH LÉČIVÝCH ZDROJŮ LÁZEŇSKÉHO MÍSTA J. LÁZNĚ
~~~~~		I. STUPNĚ
~~~~~		II. STUPNĚ
		ÚZEMÍ ČISTĚ OBYTNÁ - RD
		ÚZEMÍ ČISTĚ OBYTNÁ - BD
		ÚZEMÍ OBYTNÁ SMÍŠENÁ / TRANSFORMAČNÍ
		ÚZEMÍ OBYTNÁ SMÍŠENÁ - CENTRÁLNÍ
		ÚZEMÍ OBYTNÁ KOMERČNÍ / TRANSFORMAČNÍ
		ÚZEMÍ OBČANSKÉ VYBAVENOSTI
		ÚZEMÍ PRO VÝROBU A SKLADOVÁNÍ
		ÚZEMÍ ZEMĚDĚLSKÝCH STAVEB
		ÚZEMÍ PRO SPORT, REKREACI A CESTOVNÍ RUCH
		LYŽAŘSKÉ VLEKY A SJEZDOVKY
		ÚZEMÍ TECHNICKÉHO VYBAVENÍ
•		NEMOVITÉ KULTURNÍ PAMÁTKY
		ZAHRÁDKÁŘSKÉ OSADY
		VODNÍ TOKY, NÁHONY
		LESY
		OCHRANNÁ ZELEŇ
		ZAHRADY, LOUKY, VEŘ. ZELEŇ V SOUVISLÉM ZASTAVĚNÍ
		ZAHRADY, LOUKY MIMO SOUVISLÉ ZASTAVĚNÍ
		ORNÁ PŮDA
		HŘBITOV
†		BOŽÍ MUKA, KAPLE
		ŽELEZNICE
		SILNICE II. TŘÍDY
		SILNICE III. TŘÍDY
		MÍSTNÍ KOMUNIKACE
○ BUS		AUTOBUSOVÉ ZASTÁVKY
P	P	PARKOVIŠTĚ
		TURISTICKÉ A CYKLOTURISTICKÉ STEZKY
		VN, TS A OCHRANNÁ PÁSMA VN
		STANOVENÉ ZÁPLAVOVÉ ÚZEMÍ - V HRANICI KORYTA ŘEKY ÚPY

KAT. ÚZEMÍ MARŠOV I

50	KRPA - ZÁVOD 02	51	PIETTEHO NÁMĚSTÍ
52	HOTEL, PENSION	53	KOSTEL SV. JOSEFA
54	PENSION FAMILY	55	POTRAVINY, RESTAURACE
56	MATEŘSKÁ ŠKOLA	57	REVAG
58	NOKEMA	59	POMNÍK BÁSNÍKA TH. KORNERA

- B5

-

LOKALITA RODINNÝCH DOMŮ
- B6

-

LOKALITA RODINNÝCH DOMŮ
- B7

-

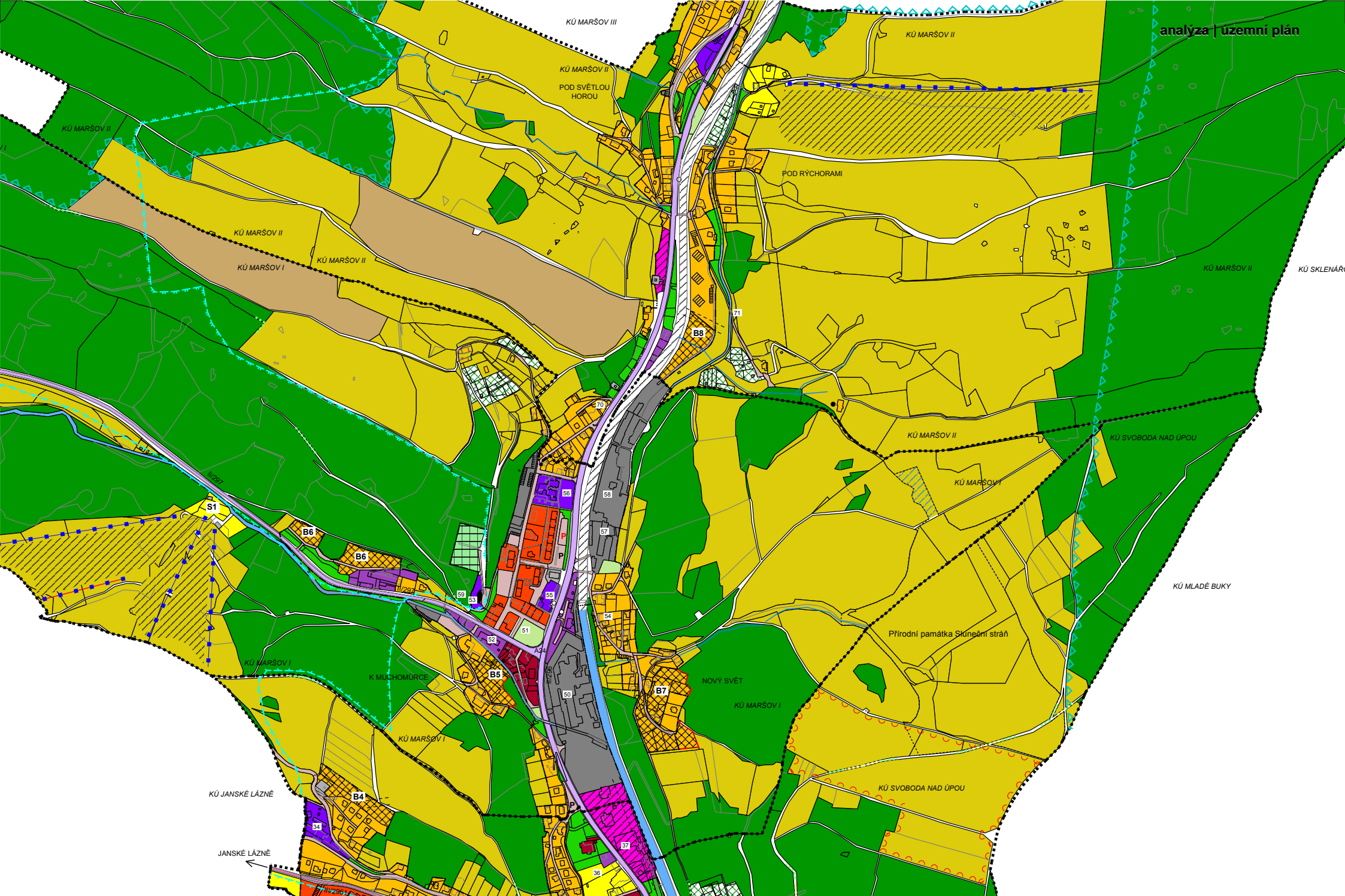
LOKALITA RODINNÝCH DOMŮ
- S1

-

NOVÉ VLEKY AREÁLU DUNCAN
- P

-

PARKOVIŠTĚ

V areálu i přes svou vysokou členitost najdeme základní stavební styly, od sebe jasně rozeznatelné. Zděnou architekturu s omítlými zdmi na původním objektu z roku 1860, režné kamenné zdivo z průběhu 70. let 19. století, dále hrázděná patra umístěná na zděných omítlých konstrukcích, obedněné objekty s dřevěným skeletem a výstavba z období první republiky a poválečných let a to buď čistě funkcionalistická s omítlou stěnou, jakou najdeme například na barytárně nebo zdivo z režných cihel zdobící například obj. F2. Režné zdivo se zde uplatňovalo již dříve, jak je patrné na fotografii objektu studničního čerpadla. Výstavba z dob socialistické éry je přítomná pouze u objektu trafostanice, avšak s obdobným výrazem, který najdeme u barytárny. Jako nejednotné se nejvíce jeví funkcionalistické nástavby na původních objektech z předminulého století. Velkou přestavbou prošel původní, dnes o patro zvýšený, objekt skládající se z částí E1 a F1. Avšak na úkor původních kvalit objekt působí celistvě díky obloukovému zastřešení z betonové skořepiny, kterou bychom mohli považovat za novou kvalitu z dob funkcionalistické výstavby.

Dohromady utváří soubor spleť navzájem propojených budov s malými dvorky, jež některé z nich jsou dnes přiřazeny k interiéru. Různé průhledy skrz okenní otvory ukazují krásu areálu jako celku. Velmi působivý je průchod mezi objekty E a F, přehrazený dnes již jen dvěma průchody. Odstraněním některého z objektů by areál mohl ztratit kouzlo své industriální historie, zvláště když se zde nenachází objekt, který by významně narušoval jeho historickou zachovalost. A pokud by se zde takový opravdu nacházel, je to možná snad objekt trafostanice, který dříve stál v řadě dnes již neexistujících domů.

Nejvíce zachovalý z hlediska autenticity je objekt C, jenž si zachoval původní ráz nejen v exteriéru, ale i ve vnitřních prostorech. Pokud pomineme obezdění z požárních důvodů jinak ale zachovaných litinových sloupů, na polovině jednoho patra, výtahovou soustavu, tedy vystouplou šachtu na střeše a nákladní rampu, je objekt zachován z hlediska stavebního a slohového v nezměněném stavu. Porovnávat lze dle historické fotografie.

V obdobném duchu najdeme také objekt F3, kde je bohužel ubourána část původní kotelny a v půli várny hadrů je umístěna nástavba z roku 1947, která ale jinak nijak nepoškozuje původní charakter. V jižní části je zachovalá krovová soustava, tak jak byla také zobrazena v místě kotelny. V jižní části várny hadrů (doložená várna je v nastavěné části, kde jsou vany ještě zobrazeny na výkresové dokumentaci z roku 1949 je však pravděpodobné, že obdobnému účelu sloužila také jižní část) najdeme v prostoru půdy také dřevěný tubus sloužící nejspíše k odvodu páry. Komínky jsou také zachyceny na historické fotografii.

Hlavní objekt je ve většině případů přestavěn tak, že dnešní podoba je zcela odlišná od té původní. Například dnešní okna jsou oproti těm původním zmenšena a obloukové cihelné nadpraží je zakryto vloženým rovným betonovým překladem. Dále je vybourána většina kleneb nahrazených železobetonovými trámovými stropy. Při nástavbě patra byly odstraněny také původní stupňovité štíty s cimbuřími. Objekt je sice z velké části přestavěn, ale zato z prostorů dýchá industriální historie. Najdeme zde však i původní prostory a to především v prvním patře. Napojené objekty z pozdějších let na severní straně jsou z exteriéru bez poškození, pouze ze strany odvrácené od řeky je umístěna deska, zakrývající kus dvora, přímo napojená právě na tuto část. Dostavěné části z režných cihel, by mohly působit rušivě, představímeli si zde původní kamennou zeď, avšak dnes již vhodně dotvářejí tento dvorek.

Objekt barytárny je mladšího data, kde původní okenní výplně jsou nahrazeny novějšími ze sedmdesátých let. V hmotě se objekt zachoval až na výtahovou šachtu, která v dobové výkresové dokumentaci znázorněna není.

Truhlárna s vrátnicí je v podstatě v nezměněném stavu. Jen na vrátnici je upraven severní přístavek vytaženou střechou.

Objekty C, E a F tvoří v podstatě jeden celek, který je napříč průchozí. Ostatní objekty jsou samostatné a na sobě v podstatě nezávislé.

potenciálně rozvojové či jinak hodnotné plochy areálu

vnitřní hodnotné prostory

rušivé prvky v zástavbě areálu

ubourané budovy/části budov

hodnotné části fasády/míra hodnoty

hranice souvislého porostu lesa

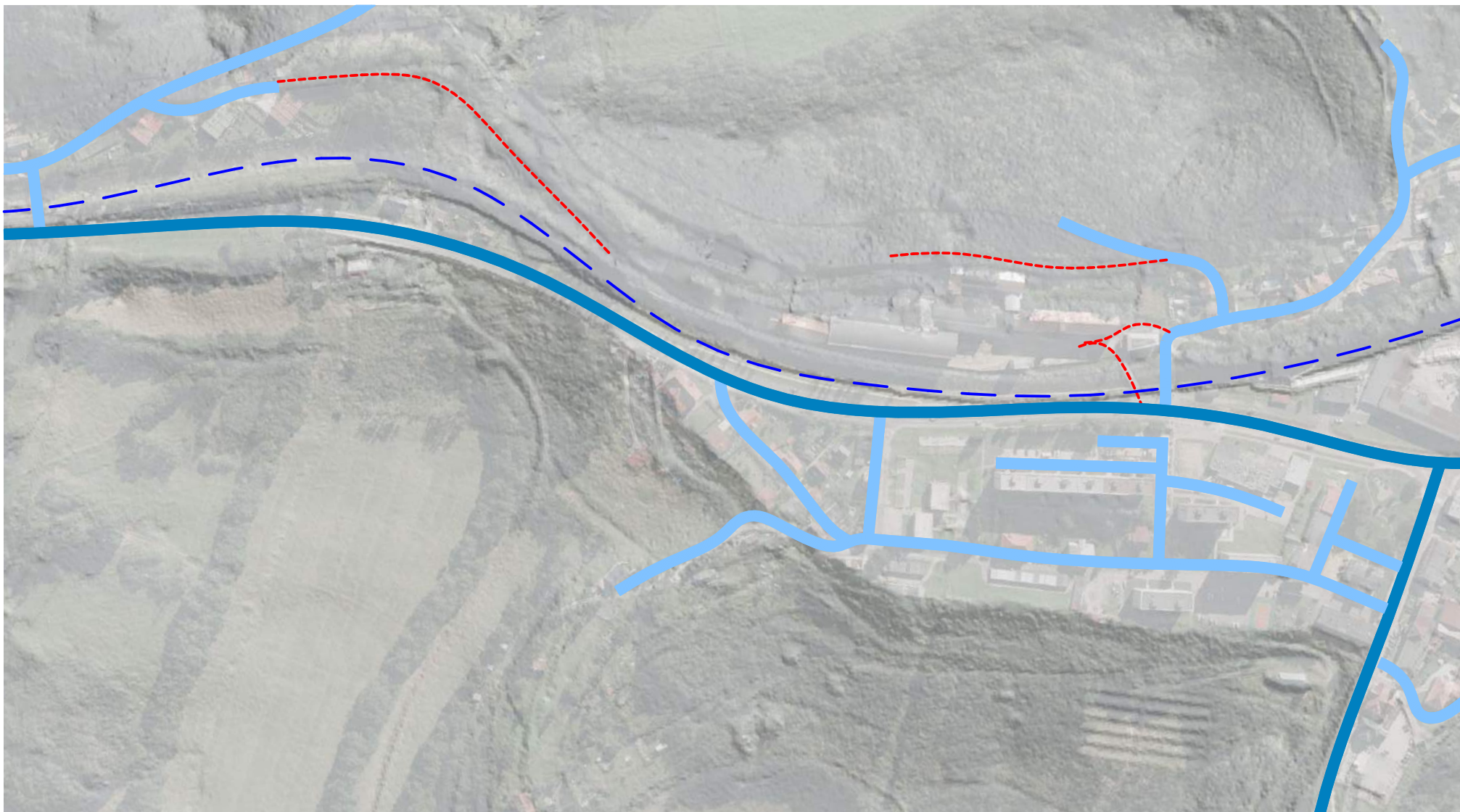
----- vytížené komunikace

centrum dějů

potenciální centrum dějů

- silnice II. třídy
- místní komunikace
- možné přístupy do areálu
- myšlená železniční trasa

Nicolo Paganini Auditorium

Konverze továrny Karla Morstadta

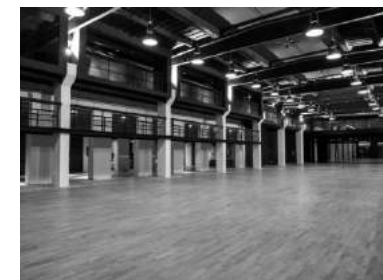
Palmovka Jihlava

Marshall Mill

Matadero Madrid

Refinery gallery

Ambler Boiler House

Elektrárna Piešťany

Vojtěšská huť - Bessemerova ocelárna

Round Foundry Media Centre

Wine & Food Market

parkoviště Kaufland - Dejvice

Signal Mediahus

Zámecká sýpka Klenová

Schöneberger Südgelände Nature Park

Uhelný mlýn

silné stránky

- blízkost přírody
- atraktivní okolí pro turistiku
- jeden majitel
- dobrá dostupnost + vazba na stávající dopravní infrastrukturu
- dobrá návaznost na technickou infrastrukturu
- vlastní vodní zdroj
- využití stávajících areálových objektů
- většina stávajících objektů je v poměrně dobrém stavebně technickém stavu
- zachovalé stavební styly z různých období vývoje areálu

příležitosti

- potenciál využití vlastní elektrické energie
- vlastní zdroje pitné i užitkové vody
- možnost rekultivace širšího územního celku v rámci obce
- potenciál zlepšení veřejného života v obci
- nové pracovní příležitosti
- potenciál vytvoření velké škály různých aktivit v případě nepřízně počasí pro venkovní aktivity
- možnost zpřístupnění areálových ploch veřejnosti, odstranění bariér
- pročistit areál od přílepků, dát mu jasný charakter

slabé stránky

- konkurenční nevyužívané areály vhodné pro obnovu
- vzdálenost od většiny pracovních příležitostí
- nedostatek parkovacích ploch pro potenciální využití areálu
- záplavové území
- špatná dostupnost v případě sněhové kalamity

hrozby

- konkurenční nevyužívané areály vhodné pro obnovu
- obrovská investice do obnovy velkého areálu
- Maršov je vnímán spíše jako průjezdní obec k atraktivnějším sílům
- nutnost ustoupení některých budov při demolici pro zachování jiných

Revitalizace bývalé papírny v Dolním Maršově

diplomní projekt | ZS 2017/2018 | ateliér GIRSA, Ústav památkové péče | Bc. Vojtěch Janda

NÁVRHOVÁ ČÁST

1. Úvod

Projekt je umístěn ve východních Krkonoších v místní části Svobody nad Úpou - Maršov I.

2. Širší vztahy

Maršov I je dnes součástí Svobody nad Úpou. Jedná se o částečně roztroušenou nízkopodlažní zástavbu původně údolní lánové vsi, kde vynikají právě továrny z minulého a předminulého století. Tato zástavba je pak narušena již výše zmíněným Rýchorským sídlištěm ze sedmdesátých let. Jelikož je však areál víceméně oddělený od okolní zástavby, není nutností ji nějak urbanisticky upravovat, i když by to Maršovu I prospělo. Ústřední osou zde je řeka Úpa spolu se silnicí č. 296, kopírující tok řeky. Samotný areál se nachází na levém břehu řeky a ve svém charakteru zástavby kopíruje také tuto linku. Areál je vymezen především přírodními hranicemi a to ze západní strany řekou Úpou, z východní strany pak zdvihačím se masivem Rýchor. Ze severní a jižní části areál navazuje na okolní zástavbu. Areál bývalé Eichmannovi a Roederovi papírny v Dolním Maršově je řešen komplexně jako celek s návaznostmi na okolí, tak aby byl začleněn do veřejného prostoru místní části a mohl nabídnout kvalitní prostředí nejen pro místní obyvatele, ale i pro turisty a návštěvníky a stal se významným bodem této lokality.

3. Návrh

Funkční provozní a materiálové řešení

V návrhu jsou využity stávající objekty papírenského areálu, které jsou obnoveny a využity v nových funkcích. Odstraněny byly rušivé objekty nebo ty, které nyní nevyhovovaly například svou polohou. V maximální míře byla snaha využít stávající objekty a zachovat tak kouzlo areálu a jeho industriálního vzhledu. Jelikož jsou budovy na sobě závislé a různě propojeny a usazeny ve specifickém terénu, areál by dostal po odstranění některé z nich úplně jiný charakter. Jednotlivé objekty dostaly nové využití navazující hlavně na turistický ruch v oblasti, ale také na jedinečnou krajinu a přírodu. Mezi jednotlivými objekty vznikají dvory a průchody, které dávají areálu jedinečnou atmosféru. Do objektu s kamenným režným zdívkem z roku 1872 jsou umístěny apartmánové byty, v parteru pak pronajímatelné prostory. Objektu bývalé vrátnice je částečně vrácena její původní funkce, to hlavně pro svou polohu v areálu, a slouží jako recepce pro celý areál, především pak pro apartmány. V obj. F je z náměstí zpřístupněna pivovarská restaurace. V zadní části pod průchodem je pak umístěn vstup a zásobování pro pivovar a restauraci. V zadní části je muzeum a vodní turbína. Zbytek objektu je využit jako hotel, kromě nejnižší části obj. F3, kde je umístěna galerie. Objekt E je využit pro své halové prostory jako muzeum, kongresové centrum a zábavní park pro děti. Objekt baryárny, kde je umístěna střelnice spolu s tělocvičnami a boulderovou stěnou, je přístupný od řeky. Objekt bývalé vodárny je využit pro nádrže k chovu ryb. Správa areálu využívá objekt bývalé truhlárny a částečně objekt vrátnice, dále části ostatních objektů. Veřejné funkce jsou zvoleny tak, aby návštěva byla vhodná pro celou rodinu.

Výčet funkcí:

- & Apartmány, byty
- & Obchody
- & Galerie
- & Hotel
- & Pivovar s restaurací
- & Muzeum
- & Kongresové centrum
- & Zábavní park pro děti
- & Sportovní centrum
- & Rybárna
- & Správa areálu

Veřejně přístupné plochy areálu jsou rozděleny na několik zón, které jsou vzájemně propojené. V jižní části areálu je vytvořena plocha, kterou obklopují objekty A, C, F a E, čímž vzniká ústřední a reprezentativní dvůr (náměstí). Zde se soustřeďuje veškeré veřejné dění. Postupně severním směrem se veřejné prostory zužují a mají význam spíše pro návštěvníky jednotlivých objektů. Samostatnou částí je pak plocha nacházející se v nejvyšší části. Zde je přístup pro hotelové hosty a návštěvníky galerie.

Z náměstí je možné se dostat do jednotlivých obchodů, apartmánů (obj. C), do pivovarské restaurace (obj. F) a dále do muzea, kongresového centra a zábavního parku (obj. E). Vrátnice (A) je umístěna v jižní části náměstí. Je zde také umístěna parkovací plocha (P1). Podél objektu E je vedena promenáda propojující náměstí se severní částí. Tato promenáda pokračuje až na zmíněné náměstí lemována stromořadím, které zároveň tvoří přirozenou bariéru a uzavírá náměstí ze západní strany. Podobný efekt je využit na druhém konci promenády u objektu správy areálu (obj. K). Z promenády je možné vstoupit do objektu střelnice (obj. J). Mezi objekty E a F vzniká ulička ukončená za objektem muzea (obj. E). Zde je propojení pomocí schodiště s horní promenádou. Horní promenáda je propojkou mezi horní částí veřejného prostoru u hotelu a dolní částí, kde se nachází parkoviště. K hotelu vede cesta z ulice Nový svět. Zde se přijíždí po vydlážděné komunikaci buď k dolnímu (P2), střednímu (P3) nebo hornímu (P4) parkovišti. Vstup do hotelu se nachází mezi nimi. Na ploše kde se nachází P2, je umístěn vstup do galerie s malou kavárnou.

Povrchy byly zvoleny šetrně k okolní přírodě a obnoveným objektům. Náměstí má působit více městsky, proto jsou jako pojízdné a pochozí materiály zvoleny různé kombinace kostkové dlažby. Tak je zdůrazněn rozdíl mezi pochozí plochou a pojízdnou, která vymezuje prostor kam až se lze s automobilem dostat. Plocha náměstí je tak rozdělena na plochu pro chodce a plochu pro automobily v režimu pěší zóny. Plocha náměstí je dále rozbita přístupem do muzea, do kterého je umístěna recepce v nižším mezipatře. Do tohoto prostoru vede schodiště s mírným sklonem, skrz které prochází šikmá plocha pro vozíčkáře. Z východní strany navazují stupně určené pro sezení. Náměstí, jak bylo popsáno výše, je vymezeno ze západní strany stromořadím z lípy stříbrné. Mezi jednotlivými stromy jsou umístěny lavičky vytvořené z profilu HEB a masivních bukových špalků. Povrch pochozí plochy končí až v severní části areálu u parkoviště P5. Zde se stáčí o 180° a pokračuje horní promenádou až k hotelovému vstupu. Zde navazuje pojízdnou plochu pro návštěvníky, aby se po cca 170 m napojila na veřejnou komunikaci. Plocha u galerie je rovněž vydlážděna ve stejném duchu. Parkovací plochy v těchto místech jsou ze šterkového trávníku. Rozdíl terénů vyrovnávají opěrné zdi, umístěné za obj. C. Zde je možné se dostat pomocí soustavy schodišť přímo z parkoviště až na náměstí.

Dopravní infrastruktura

Doprava v areálu je řešena následovně: Motorová vozidla (vyjma zásobování), mají přístup pouze do prostor jim vyhrazených. Tj. směrem z vnějšku do areálu pouze na parkovací plochy.

- P1 - apartmány, služební byty, kongresové centrum (25)
- P2 - apartmány, návštěvníci galerie, hoteloví hosté, muzeum, kongresové centrum, zábavní park pro děti, volné stání (39)
- P3 - hoteloví hosté (15)
- P4 - zaměstnanci hotelu, hoteloví hosté, obsluha sádek (18)
- P5 - muzeum, kongresové centrum, zábavní park pro děti, střelnice, volné stání (44)

Celkový počet stání včetně bezbariérového stání - 141 stání. Dva vjezdy do areálu se nacházejí v jižní části areálu a to z ulice Nový svět od čp. 151 v horní části a v dolní části od silničního mostu. V severní části je areál přístupný z ulice Pod Rýchorami.

Zásobování a obsluha - je zajištěno pomocí místních komunikací, které jsou sjízdné i pro nákladní vozidla. Zásobování v dolní části areálu je nutné především pro obchody v parteru obj. C, pivovaru a restaurace. Zde vozidla sjedou z parkoviště k příslušnému vchodu. Popřípadě mohou projet promenádou podél řeky do zadní (severní) části areálu.

V horní části je zásobování hotelu zajištěno příjezdovou komunikací, která dále navazuje na horní promenádu, kde je možnost sjet a dále zacouvat k hotelové zásobovací plošině. Odtud zásobovací automobil odjede severním výjezdem z areálu ven na veřejnou komunikaci.

Pěší, cyklo - Krom vstupů umožňujících vjezd automobilů mohou chodci využít také příhradový most, umístěný těsně u vrátnice (obj. A). Návštěvníci areálu mohou volně vstupovat na veřejná prostranství areálu a ten se tak stává plnohodnotným veřejným prostorem, tím je myšleno především ústřední náměstí, kde se nachází pronajímatelné prostory (např. pro obchody, zubař, lékárna a další občanská vybavenost), restaurace a vstupy do muzea, kongresového centra a zábavního parku pro děti. Jednotlivé úrovně jsou propojeny pomocí dlážděných promenád. Z parkovací plochy P2 se dostaneme pomocí soustavy schodišť a průchodu v obj. C2 přímo na náměstí nebo zadním vchodem do apartmánů. Významná pěší komunikace je dále promenáda podél řeky propojující areál ze severu na jih. Mezi obj. E a F vzniká průchozí ulička, z které je možné se dostat na horní promenádu pomocí propojovacího schodiště.

Cyklisté mají povolen pohyb ve všech částech, krom uličky mezi obj. F a E z důvodu bezpečnosti. Stojany na kola jsou umístěny na náměstí a dále u vstupu do galerie, hotelu a střelnice.

V budoucnu se plánuje prodloužení železniční trati ze Svobody nad Úpou. Trať vedoucí po pravém břehu by neměla ohrozit přístup veřejnosti do areálu. O pár stovek metrů dál by měla vzniknout i zastávka Maršov I. [1]

Technická infrastruktura

Elektrická energie

Areál je zásobován vlastním zdrojem elektrické energie, která je upravována ve vlastní trafostanici s dostatečným příkonem. Zdroje elektrické energie jsou dvě vodní turbíny, využívající náhon vedoucí z Maršova III.

Zásobování vodou

Pitná voda je zajištěna vlastní studnou umístěnou v severní části areálu. Voda bude transportována do zemního vodojemu, odkud bude pomocí tlakové stanice pro zlepšení tlaku v soustavě distribuována přes páteřní rozvod do jednotlivých objektů.

Vytápění

Areálové rozvody tepla jsou napojeny na nedalekou předávací stanici. Páteřní rozvod povede zavěšený pod pěším mostem a skrz areál bude veden v zemi pod promenádou u řeky. Na něj jsou napojeny přípojky do jednotlivých předávacích stanic objektů.

Odpadní voda

Odpadní voda z objektů je sváděna do páteřní stoky pomocí jednotlivých přípojek. Tato hlavní síť poté ústí do vlastní areálové ČOV, umístěné v nejnižší části areálu za objektem vrátnice.

Hospodaření s dešťovou vodou

Dešťová voda bude ze střešních rovin sváděna do k tomu určených nádrží, umístěných pod zemí. Dešťová voda bude využívána především pro zavlažování.

Odpadové hospodářství

Provozy, které to svým charakterem vyžadují, jsou vybaveny skladem odpadů, případně chlazeným skladem odpadů.

Tyto sklady budou pravidelně vyváženy. Areál je dále vybaven dvěma sběrnými hnízdy, které obsahují také kontejnery pro tříděný odpad. Na veřejných prostranstvích budou dále umístěny odpadkové koše.

Funkce

Následně jsou popsány jednotlivé funkce. Ty jsou umístěny v jednom nebo více objektech a zároveň jeden objekt může obsahovat více funkcí, proto jsem zvolil popis řazený po funkcích. Tím se může technické zařízení budovy a požární řešení opakovat, zároveň má každá funkce vlastní nároky na provoz (např. vlastní zdroj vytápění).

a. Apartmány

Funkční, provozní, dispoziční a architektonické řešení, kapacity

Recepce k apartmánům se nachází v centrální recepci areálu. Apartmánové bydlení je určeno primárně k prodeji, případně pro pronájem. Jedná se o 19 loftových bytových jednotek o celkové užitné ploše 1760 m². Byty jsou situovány v jižní části areálu v obj. C. Určeny jsou především pro rekreační užívání, avšak objekt splňuje všechny podmínky pro bytové stavby a je tedy vhodný i pro trvalé bydlení. Jeden vchod do objektu je z plochy náměstí, druhý je umístěn z východu, od opěrných zídek. V přízemí se nachází technická místnost s předávací stanicí a lyžárna, kde si mohou residenté uschovávat svá lyže, kola apod. V prvním patře najdeme 9 bytových jednotek o velikosti jedné až tří obytných místností s kuchyňským koutem. V druhém patře jsou umístěny mezonetové byty sahající do podkrovní. Jedná se o byty, kde jsou hlavními motivy litinové sloupky a velká oblouková okna. Mezonetové jednotky mají zároveň z horního obytného prostoru vytvořenou galerii. Tato galerie je započítatelná do obytných prostor, neboť 80 % plochy má výšku nad 2300 mm. Pro lepší oslunění horní galerie slouží střešní okna. V celém návrhu je dbáno na industriální odkaz objektu. Využívá se původních konstrukcí a konstrukčního systému.

Tabulka bytů

bytová jednotka	byt	plocha [m ²]	bytová jednotka	byt	plocha [m ²]
BJ - 01	byt 3+kk	102	BJ - 11	mezonetový byt 2+kk	101
BJ - 02	byt 1+kk	50	BJ - 12	mezonetový byt 2+kk	101
BJ - 03	byt 1+kk	51	BJ - 13	mezonetový byt 2+kk	101
BJ - 04	byt 1 + kk	65	BJ - 14	mezonetový byt 2+kk	124
BJ - 05	byt 1+kk	72	BJ - 15	mezonetový byt 2+kk	144
BJ - 06	byt 1+kk	63	BJ - 16	mezonetový byt 2+kk	124
BJ - 07	byt 1+kk	63	BJ - 17	mezonetový byt 2+kk	124
BJ - 08	byt 1+kk	63	BJ - 18	mezonetový byt 2+kk	124
BJ - 09	byt 2+kk	68	BJ - 19	mezonetový byt 3+kk	125
BJ - 10	mezonetový byt 2+kk	102			1 764 m ²

TZB

Větrání je zajištěno přirozeně. Voda a odpady jsou vedeny v instalačních šachtách, stěnách a předstěnách. Jako zdroj vytápění je využito dálkového rozvodu tepla. Objekt je vytápěn z předávací stanice umístěné v technické místnosti v přízemí a dále pomocí rozdělovače a sběrače distribuováno do jednotlivých tepelných bloků. Jako otopná tělesa jsou použity podlahové teplovodní konvektory. Objekt bude zateplen interiérovou izolací s provětrávanou mezerou.

Požární řešení

Objekt je rozdělen na jednotlivé požární úseky. Je vybaven trvalým požárně bezpečnostním zařízením (např. EPS). Délky a šířky nechráněných únikových cest vyhovují. Délky a šířky chráněných únikových cest vyhovují. Nástupní plocha požárního zásahu je umístěna na náměstí.

b. Obchody

Funkční, provozní, dispoziční a architektonické řešení, kapacity
6 pronajímatelných samostatných prostorů v přízemí obj. C je orientováno do ústředního náměstí. Každý prostor má vlastní hygienické zázemí s kuchyňkou a skladové prostory. Vchody do obchodů jsou zvýrazněny pevnou kovovou markýzou.

Tabulka ploch

jednotka	název	plocha [m2]
PARTER - 01	pronajímatelný parter - 01	108
PARTER - 02	pronajímatelný parter - 02	101
PARTER - 03	pronajímatelný parter - 03	111
PARTER - 04	pronajímatelný parter - 04	70
PARTER - 05	pronajímatelný parter - 05	122
PARTER - 06	pronajímatelný parter - 06	167
		678 m ²

TZB

Větrání je zajištěno přirozeně. Voda a odpady jsou vedeny v instalačních šachtách a stěnách. Jako zdroj vytápění je využito dálkového rozvodu tepla. Objekt je vytápěn z předávací stanice umístěné v technické místnosti v přízemí a dále pomocí rozdělovače a sběrače distribuováno do jednotlivých tepelných bloků. Jako otopná tělesa jsou použity radiátory.

Požární řešení

Obchodní prostory jsou rozděleny na požární úseky. Z každého obchodu je umožněn přímý únik na terén. Nástupní plocha požárního zásahu je umístěna na náměstí.

c. Galerie

Funkční, provozní, dispoziční a architektonické řešení, kapacity
Prostor galerie je umístěn v obj. C3 a jižní části obj. F3. Zde se částečně dochoval původní interiér varny hadrů, včetně jednoho tahu odváděcího páru z objektu. Dřevěná podlaha mezi přízemím galerie a podkrovím bude částečně vyříznuta a tím zde vznikne ochoz, který je propojen s dolní úrovní a tvoří jeden ucelený prostor. V přízemí je umístěna kavárna. Ta bude sloužit návštěvníkům galerie k menšímu občerstvení. Do galerie vede jeden letní vstup a jeden zimní, přes zádveří, kde je v hale umístěna šatna pro návštěvníky. Tento vchod bude sloužit i při vernisážích a podobně. Využívá se původních konstrukcí a konstrukčního systému.

TZB

Větrání je zajištěno přirozeně. Prostor bude vytápěn teplem z hotelové výměňkové stanice a pomocí rozdělovače a sběrače bude distribuován do galerie, kde bude pomocí otopných těles předáván do prostoru.

Požární řešení

Z galerie je možný únik přímo na terén pomocí letního vstupu. Nástupní plocha požárního zásahu je umístěna na dlážděné ploše před galerií.

d. Hotel

Funkční, provozní, dispoziční a architektonické řešení, kapacity
Hotel je umístěn částečně v původních objektech F1 a F3 a částečně v novostavbě, která je vystavěna na obrysu původních objektů, především kotelny. Hotel je rozdělen na tři křídla. Hlavní, které je novostavbou, a dvě vedlejší v původních objektech. Tyto tři hmoty jsou odděleny dvěma dvory, které vznikly vybouráním střech a vrácením samostatnosti objektů. Hlavní vstup do hotelu se nachází v nejvyšším místě celého areálu. Hmotu této recepcce tvoří tři šikmé desky, které jsou vzájemně protilehlé. Jsou tak odděleny tři funkce, nacházející se v této hmotě - Samotná recepcce, hotelový bar, WC a pomocné prostory. Hotelový bar je koncipován jako panoramatický, s výhledem na krkonošskou krajinu s údolím řeky Úpy. Z recepcce je možné se dostat do jednotlivých křídel hotelu.

Křídlo pod recepcí obsahuje krom hotelových pokojů také kuchyň, technické prostory a prostory pro zásobování. To je zajištěno pomocí hydraulické rampy, která vyrovnává výškový rozdíl úrovní. Zde jsou umístěny centrální sklady čistého a špinavého prádla, sklady odpadů, atd. Zásobování je zde napojeno na kuchyň. Wellness s tělocvičnou je přístupné nejen pro hotelové hosty, ale i pro veřejnost na objednání.

Pro návštěvníky jsou zde připraveny vířivé vany, vnitřní bazén s vodním barem, finská a bylinná sauna a parní lázeň s ochlazovacími sprchami a bazénkem, odpočinkové prostory, společné i soukromé s klasickými i vyhřívanými lehátky, Kneippovy lázně, solná jeskyně, masáže na objednání. K těmto prostorům náleží ještě venkovní bazén s vířivkami umístěný v obrysu části původního objektu pro zpracování vody.

V horním křídle z režného kamenného zdiva jsou umístěny hotelové pokoje orientované na západ, tedy do hotelového dvora a na východ, tj. na příjezd k hotelu.

Západní křídlo je napojeno na hlavní únikovým schodištěm a výtahem. Zde jsou v prvním patře umístěny hotelové pokoje s technickým zázemím wellness. V druhém patře je pak umístěna hotelová jídelna v prostorném halovém prostoru s betonovými nosníky. Ta je napojena na obě zmíněná křídla, dále na kuchyň, původní schodiště a hotelový dvůr. Hotel má kapacitu 108 lůžek v 52 pokojích. Využívá se původních konstrukcí a konstrukčního systému.

TZB

Větrání je zajištěno přirozeně. Prostory kuchyně a wellness vyžadují nucené větrání. To je zajištěno pomocí rozvodů vzduchotechniky převážně v podhledech. Přívod a odvod vzduchu je veden poté v technickém kanále a pomocí šachty doveden k strojovně. Výdechy a nádechy jsou umístěny v opěrné zdi u zásobování v dostatečném odstupu od sebe. Voda a odpady jsou vedeny v instalačních šachtách a stěnách. Jako zdroj vytápění je využito dálkového rozvodu tepla. Objekt je vytápěn z předávací stanice umístěné v technické místnosti v 3. patře a dále je teplo pomocí rozdělovače a sběrače distribuováno do jednotlivých tepelných bloků. Jako otopná tělesa jsou použity podlahové teplovodní konvektory a radiátory. Přípojka je vedena pod objektem v technickém kanálu.

Požární řešení

Objekt je rozdělen na jednotlivé požární úseky. Je vybaven trvalým požárně bezpečnostním zařízením (např. EPS). Délky a šířky nechráněných únikových cest vyhovují. Délky a šířky chráněných únikových cest vyhovují. Nástupní plocha požárního zásahu je umístěna v prostoru před vchodem do hotelu, dále na náměstí u schodiště a u zaměstnaneckého vstupu u zásobování.

e. Pivovar s restaurací

Funkční, provozní, dispoziční a architektonické řešení, kapacity
Pivovar s restaurací je umístěn v přízemí obj. F1. Restaurace je přístupná přímo z náměstí, přes hlavní vchod. V teplých měsících je možné použít letní vchody ústící přímo do prostoru restaurace. Samotný prostor restaurace je rozdělen na přízemní a prostor v patře, který je tvořen ocelovou konstrukcí, která odkazuje na minulost objektu.

Celý interiér je řešen v průmyslovém duchu. Varné nádoby umístěné nad prostorem tento efekt ještě umocňují. Restaurace je přístupná i hotelovým hostům, aniž by museli opustit objekt, stejně tak residentům.

Je zde plánován provoz vlastního pivovaru, který bude mít kapacitu nejen pro vlastní restauraci, ale i pro prodej. Plánovaný roční výstav je cca 3000 hl za použití dvounádobové varny. Plánována jsou piva z 80% spodního a z 20% svrchního kvašení. Velikost várky bude 15 hl. Dbáno je především na dostatečné skladové prostory. V návrhu je využito vysokých světlých výšek původních stropů a je zde vloženo mezipatro, v kterém jsou umístěny šatny a skladové prostory, pro pivovar. V přízemí je pak převážně pivovarská technologie. Vstup, šatny a denní místnost pro zaměstnance je přístupná ze vstupní chodby. Restaurace využívá místní rybárnu, která jí dodává čerstvé ryby.

TZB

Větrání je zajištěno přirozeně. Prostory kuchyně a odtah par z varny vyžadují nucené větrání. To je zajištěno pomocí rozvodů vzduchotechniky vedených z technického zázemí společného pro hotel. Přívod a odvod vzduchu je veden poté v technickém kanále pro oba provozy zvlášť a pomocí šachty doveden k strojovně vzduchotechniky. Výdechy a nádechy jsou umístěny v opěrné zdi u zásobování v dostatečném odstupu od sebe. Spilka je umístěna na terénu je tedy větrána přirozeně díky infiltraci. Voda a odpady jsou vedeny v instalačních šachtách, stěnách a předstěnách. Jako zdroj vytápění je využito dálkového rozvodu tepla. Objekt je vytápěn z předávací stanice umístěné v technické místnosti v přízemí a dále pomocí rozdělovače a sběrače distribuováno do jednotlivých tepelných bloků. Jako otopná tělesa jsou použity radiátory.

Požární řešení

Objekt je rozdělen na jednotlivé požární úseky. Celý provoz pivovaru a restaurace je umístěn v přízemí. Únikové východy ústí přímo na terén. Délky a šířky nechráněných únikových cest vyhovují. Nástupní plocha požárního zásahu je umístěna v prostoru náměstí.

f. Muzeum

Funkční, provozní, dispoziční a architektonické řešení, kapacity

Muzeum je umístěno v přízemí obj. E a v přízemí a patře obj. F2. Jsou zde vystaveny historické vozy a motocykly ze soukromých sbírek. Vchod do společné recepce pro muzeum, kongresové centrum a zábavní park pro děti je orientován přímo na náměstí. Jelikož je recepce umístěna v dolním mezipatře objektu, je nutné sejít po mírném schodišti, které je součástí náměstí. Muzeum využívá velkých halových prostor. Směr prohlídky je jednosměrný. Návštěvníci, poté co si prohlédnou expozici v přízemí, vyjdou po schodišti (nebo vyjedou výtahem) do patra, kde projdou hrázděným krčkem a pokračují v prohlídce a poté znovu sejdou do přízemí. Konec prohlídky je u historické turbíny, umístěné za prosklenou stěnou. Odtud návštěvník projde do uličky mezi objekty. Dbáno je především na zachování autenticity vnitřních prostor, povrchy budou uchovány, tak jak jsou. Podlaha bude provedena jako litá epoxidová s mírným odleskem.

TZB

Větrání je zajištěno přirozeně. Voda a odpady jsou vedeny v instalačních šachtách, stěnách a předstěnách. Jako zdroj vytápění je využito dálkového rozvodu tepla. Objekt je vytápěn z předávací stanice umístěné uprostřed dispozice v technické místnosti v přízemí a dále pomocí rozdělovače a sběrače distribuováno do jednotlivých tepelných bloků. Jako otopná tělesa jsou použity teplovodní radiátory.

Požární řešení

Provoz je rozdělen na jednotlivé požární úseky. Je vybaven trvalým požárně bezpečnostním zařízením (např. EPS).

Délky a šířky nechráněných únikových cest vyhovují. Délky a šířky chráněných únikových cest vyhovují. Nástupní plocha požárního zásahu je umístěna v prostoru náměstí.

g. Kongresové centrum

Funkční, provozní, dispoziční a architektonické řešení, kapacity

Kongresové centrum je umístěno v prvním patře obj. E, kde se téměř v plném rozsahu dochovalo klenutí. Vchod do společné recepce pro kongresové centrum, muzeum a zábavní park pro děti je orientován přímo na náměstí. Z recepce je možné se dostat pomocí velkokapacitního výtahu nebo po schodišti. Návštěvníci mohou využít šatny s obsluhou. Centrální prostor tvoří společné foyer, z kterého je možné vstoupit do všech přednáškových sálů různého charakteru a o různé kapacity posluchačů. Foyer je vybaveno dvěma bary a pevnými stoly, vytvořenými z torza holandřů. Do největšího sálu je mimo hlavní vstup možné vstoupit vlastním vstupem umístěným v severní části objektu. To umožňuje samostatný provoz dvou nezávislých akcí najednou. Využívá se původních konstrukcí a konstrukčního systému.

TZB

Větrání je zajištěno kombinované. Strojovna vzduchotechniky je umístěna v podkroví. Nádech a výdech vzduchu jsou umístěny v podkrovních oknech. Voda a odpady jsou vedeny v instalačních šachtách, stěnách a předstěnách. Jako zdroj vytápění je využito dálkového rozvodu tepla. Objekt je vytápěn z předávací stanice umístěné uprostřed dispozice v technické místnosti v přízemí a dále pomocí rozdělovače a sběrače distribuováno do jednotlivých tepelných bloků. Jako otopná tělesa jsou použity teplovodní podlahové konvektory.

Požární řešení

Provoz je rozdělen na jednotlivé požární úseky. Je vybaven trvalým požárně bezpečnostním zařízením (např. EPS). Délky a šířky nechráněných únikových cest vyhovují. Délky a šířky chráněných únikových cest vyhovují. Nástupní plocha požárního zásahu je umístěna v prostoru náměstí.

h. Zábavní park pro děti

Funkční, provozní, dispoziční a architektonické řešení, kapacity

Vchod do společné recepce pro zábavní park pro děti, muzeum a kongresové centrum je orientován přímo na náměstí. V druhém patře obj. E se nachází volný halový prostor, který bude využit pro dětské atrakce. Využívá se původních konstrukcí a konstrukčního systému.

TZB

Větrání je zajištěno přirozeně. Voda a odpady jsou vedeny v instalačních šachtách, stěnách a předstěnách. Jako zdroj vytápění je využito dálkového rozvodu tepla. Objekt je vytápěn z předávací stanice umístěné uprostřed dispozice v technické místnosti v přízemí a dále pomocí rozdělovače a sběrače distribuováno do jednotlivých tepelných bloků. Jako otopná tělesa jsou použity teplovodní radiátory.

Požární řešení

Provoz je rozdělen na jednotlivé požární úseky. Je vybaven trvalým požárně bezpečnostním zařízením (např. EPS). Délky a šířky nechráněných únikových cest vyhovují. Délky a šířky chráněných únikových cest vyhovují. Nástupní plocha požárního zásahu je umístěna v prostoru náměstí.

i. Sportovní centrum

Funkční, provozní, dispoziční a architektonické řešení, kapacity

Sportovní centrum je umístěno v objektu bývalé barytárny (obj. J) v severní části areálu. Najdeme zde střelnici s osmi drahami (vzdálenost stanoviště od terčové linie je 38 m) kategorie B a třídy 2 a skupina K (tzn. tunelová, krytá, stálá, komerční veřejná střelnice s pevnými dálkami střelby pro kulové zbraně).

V jejím zázemí je umístěna samostatná obsluha obstarávající provoz střelnice. Střeliště je odděleno od prostoru pro diváky neprůstělnou skleněnou stěnou. K objektu je přistavěn podzemní prostor, který bude sloužit pro turbínu. Objekt bude obnoven dle původních plánů. Ze střešní roviny bude odstraněna výtahová šachta. Navracena budou členěná okna, která objektu navrátí vzhled tovární budovy s charakteristickými funkcionalistickými rysy. Využívá se původních konstrukcí a konstrukčního systému.

TZB

Větrání je zajištěno přirozeně. Voda a odpady jsou vedeny v instalačních šachtách, stěnách a předstěnách. Jako zdroj vytápění je využito dálkového rozvodu tepla. Objekt je vytápěn z předávací stanice umístěné v technické místnosti v přízemí (přístupné z exteriéru) a dále pomocí rozdělovače a sběrače distribuováno do jednotlivých tepelných bloků. Jako otopná tělesa jsou použity teplovodní radiátory.

Požární řešení

Provoz je rozdělen na jednotlivé požární úseky. Je vybaven trvalým požárně bezpečnostním zařízením (např. EPS). Délky a šířky nechráněných únikových cest vyhovují. Délky a šířky chráněných únikových cest vyhovují. Nástupní plocha požárního zásahu je umístěna v prostoru promenády před objektem.

j. Rybárna

Funkční, provozní, dispoziční a architektonické řešení, kapacity

Objekt rybárny vznikne z původní pískové čistíčky. Využity budou vnitřní nádrže. Velká venkovní nádrž pak vznikne sejmutím pultové střechy. Místní voda je vhodná i pro chov pstruhů. Využívá se původních konstrukcí a konstrukčního systému.

TZB

Do objektu je zavedena pouze elektrická energie.

Požární řešení

Z objektu rybárny je umožněn přímý únik na terén. Nástupní plocha požárního zásahu je umístěna na zpevněné ploše u parkoviště.

k. Správa areálu

Funkční, provozní, dispoziční a architektonické řešení, kapacity

Správa areálu sídlí celkem ve třech objektech.

1 - v objektu vrátnice (obj. A), kde je umístěna garáž pro vozidla zajišťující chod areálu. Dále je zde umístěna recepcce. V prvním patře jsou umístěny dvě bytové jednotky určené primárně pro zaměstnance.

2 - v objektu muzea v horním mezipatře., kde je umístěna administrativní část.

3 - v objektu bývalé truhlárny (obj. K), kde jsou umístěny dílny.

TZB

Objekt vrátnice

Větrání je zajištěno přirozeně. Voda a odpady jsou vedeny v instalačních šachtách, stěnách a předstěnách. Jako zdroj vytápění je využito dálkového rozvodu tepla. Objekt je vytápěn z předávací stanice umístěné v technické místnosti v přízemí a dále pomocí rozdělovače a sběrače distribuováno do jednotlivých tepelných bloků. Jako otopná tělesa jsou použity teplovodní radiátory.

Administrativní část

Větrání je zajištěno přirozeně. Voda a odpady jsou vedeny v instalačních šachtách, stěnách. Jako zdroj vytápění je využito dálkového rozvodu tepla. Objekt je vytápěn z předávací stanice umístěné uprostřed dispozice muzea v technické místnosti v přízemí a dále pomocí rozdělovače a sběrače distribuováno do administrativní části. Jako otopná tělesa jsou použity teplovodní radiátory.

Dílny

Větrání je zajištěno přirozeně. Voda a odpady jsou vedeny v instalačních šachtách. Jako zdroj vytápění je využito dálkového rozvodu tepla. Objekt je vytápěn z předávací stanice umístěné v technické místnosti v suterénu a dále je teplo distribuováno do objektu. Jako otopná tělesa jsou použity teplovodní radiátory.

Požární řešení

Objekt vrátnice

Objekt je rozdělen na jednotlivé požární úseky. Délky a šířky nechráněných únikových cest vyhovují. Délky a šířky chráněných únikových cest vyhovují. Nástupní plocha požárního zásahu je umístěna v prostoru náměstí.

Administrativní část

Provoz je rozdělen na jednotlivé požární úseky. Délky a šířky nechráněných únikových cest vyhovují. Délky a šířky chráněných únikových cest vyhovují. Nástupní plocha požárního zásahu je umístěna v prostoru náměstí.

Dílny

Objekt je jeden požární úsek. Z dílen je umožněn přímý únik na terén. Nástupní plocha požárního zásahu je umístěna v přilehlém zpevněném prostoru u objektu.

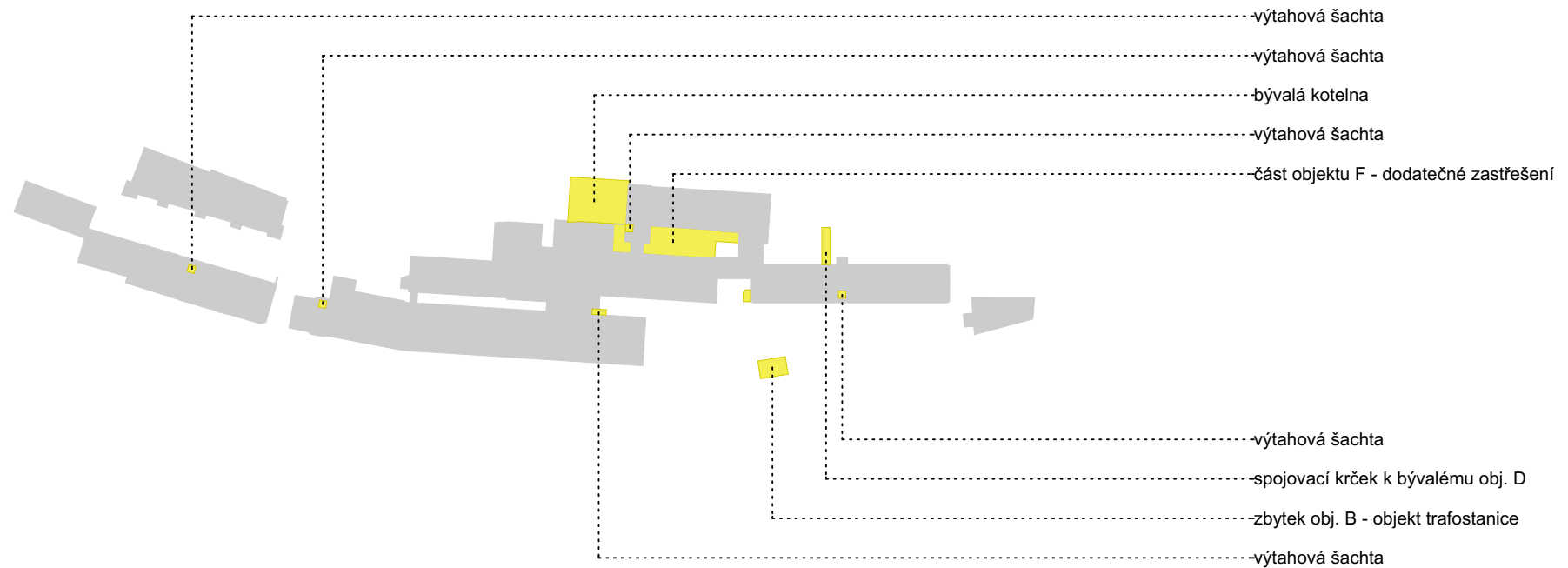
urbanistická situace

1:5000

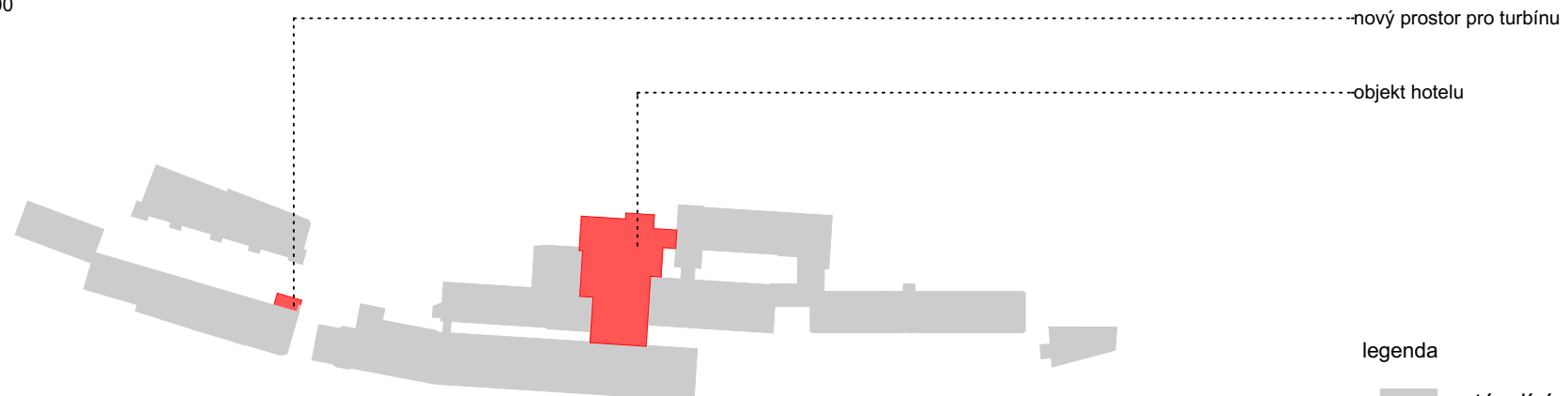
návrhová situace - bourané

1:2500

návrhová situace - nové

1:2500

legenda

- stávající objekty
- bourané objekty
- nové objekty

POCHOZÍ A POJÍZDNÉ PLOCHY

žulové dlažební kostky
kladeny do vějíře

žulové dlažební kostky
kladeny do řádku

betonová velkoformátová
dlažba

zatravnění

pojízdný travnatý povrch
"štěrková tráva"

POVRCHY STĚN

kamenná fasáda "a"
ponecháno v autentickém
stavu

kamenná fasáda "b"
ponecháno v autentickém
stavu

kamenná opěrná zídka

cihelná fasáda

betonová fasáda

okrová omítka

bílá omítka

šedá plechová fasáda

STŘEŠNÍ KRYTINY

červená plechová
falcovaná krytina

šedá plechová falcovaná
krytina

zelená střecha s
extenzivním ozeleněním

VEGETACE

Vinca minor - barvínek menší
barevné koberce za obj. C

Tilia tomentosa 'Brabant' -
Lípa stříbrná
stromořadí

návrh | situace

pod Rýchorami

BUS

BUS

BUS

+5,0

P5

+4,0

+6,2

• dílny

• venkovní nádrž

• rybárna

P4

+18,1

promenáda

+14,3

torzo vodovodu

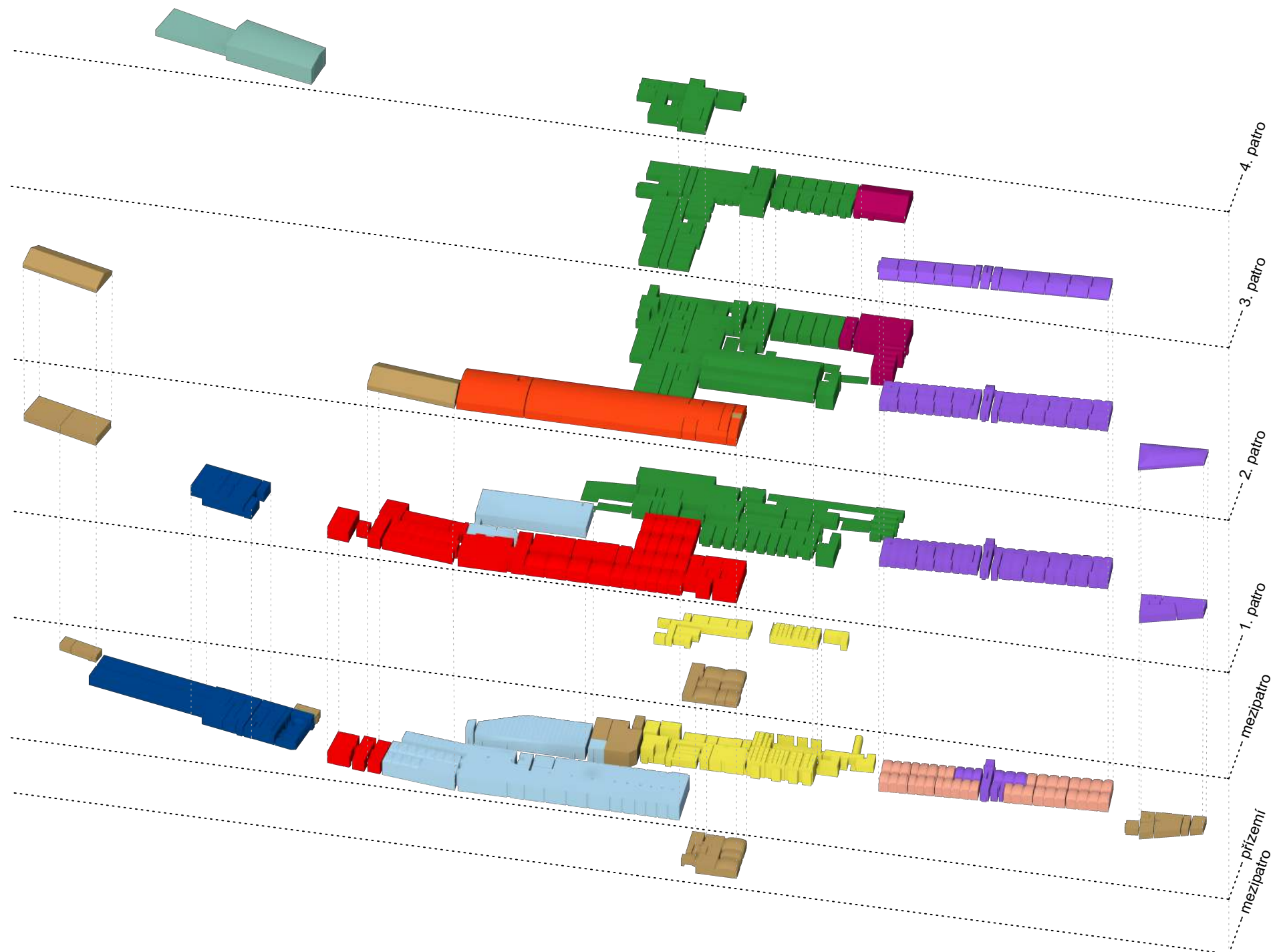
+1,0

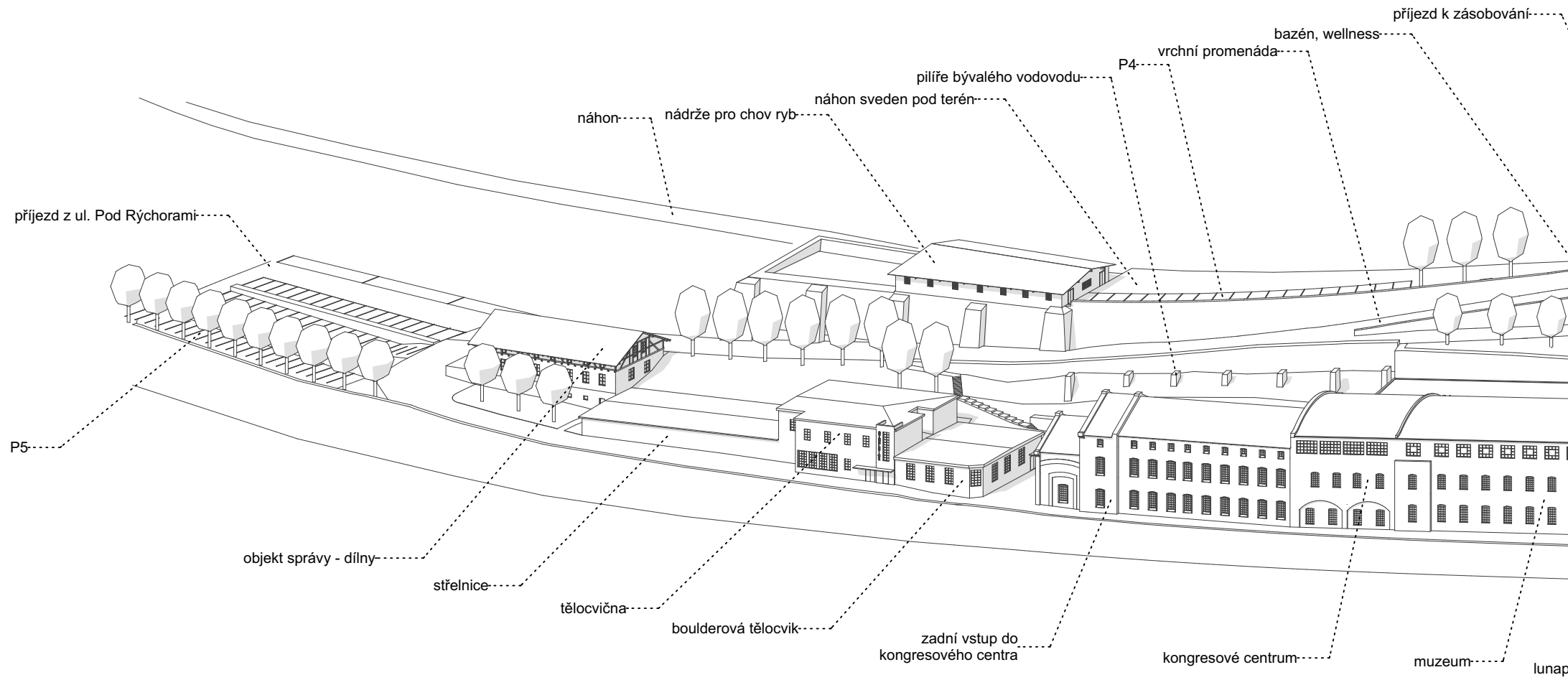
• střelnice
• boulder

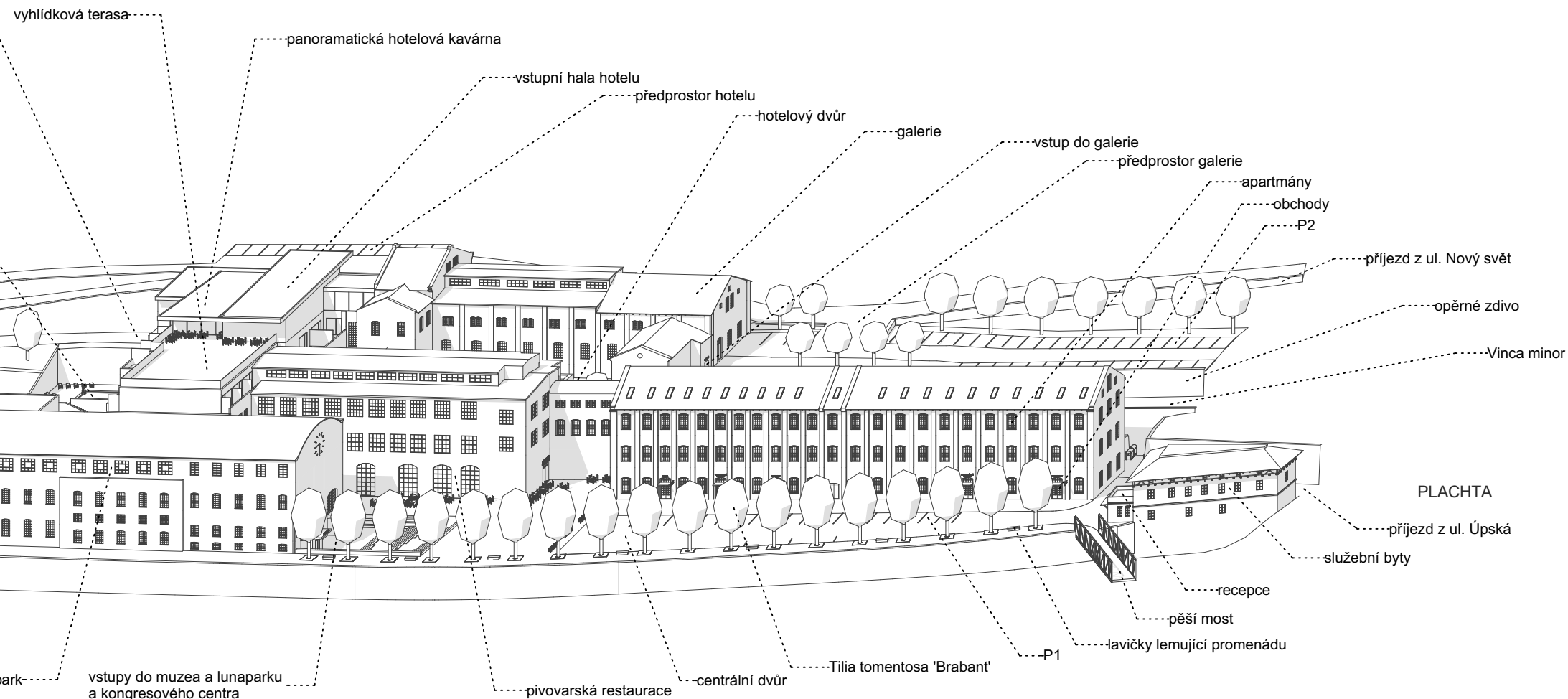
Úpská

- apartmány, služební byty
- pronajímatelný parter
- galerie
- hotel
- pivovar s restaurací
- muzeum
- kongresové centrum
- zábavní park pro děti
- sportovní centrum
- rybárna
- správa areálu

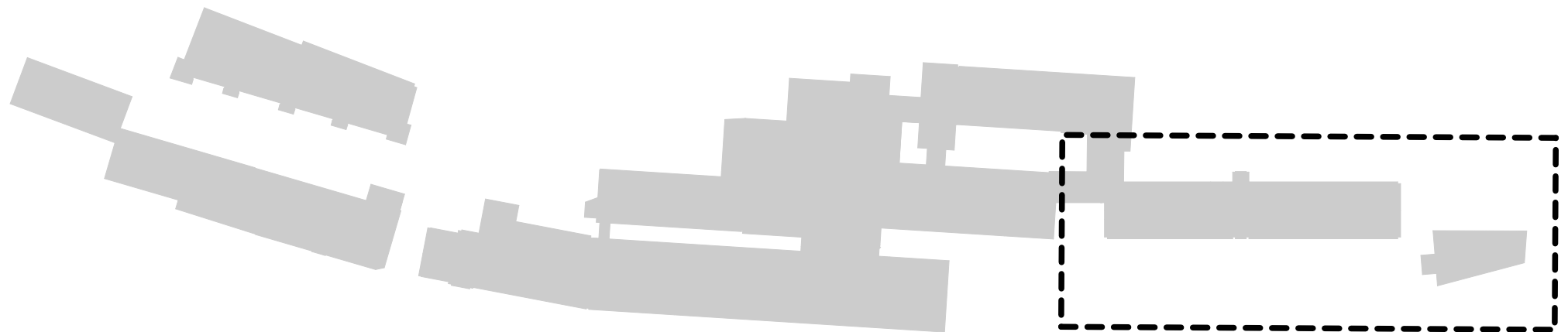

DOKUMENTACE

Objekty jsou rozděleny podle písmen jako v analitické části. Podlažnost je počítána od parteru hlavního náměstí, kde se nachází přízemí.

půdorys - část A, C - přízemí

1:300

tabulka místností

ozn.	název
apartmán	
C.0.04	technický prostor
C.0.07	kolárna, lyžárna
obchod	
C.0.01	pronajímatelný parter - 06
C.0.02	pronajímatelný parter - 05
C.0.03	pronajímatelný parter - 04
C.0.05	pronajímatelný parter - 03
C.0.06	pronajímatelný parter - 01
C.0.08	pronajímatelný parter - 02
správa areálu	
A.0.01	vrátnice
A.0.02	zázemí
A.0.03	garáž
A.0.05	sklad
A.0.06	výměníková stanice

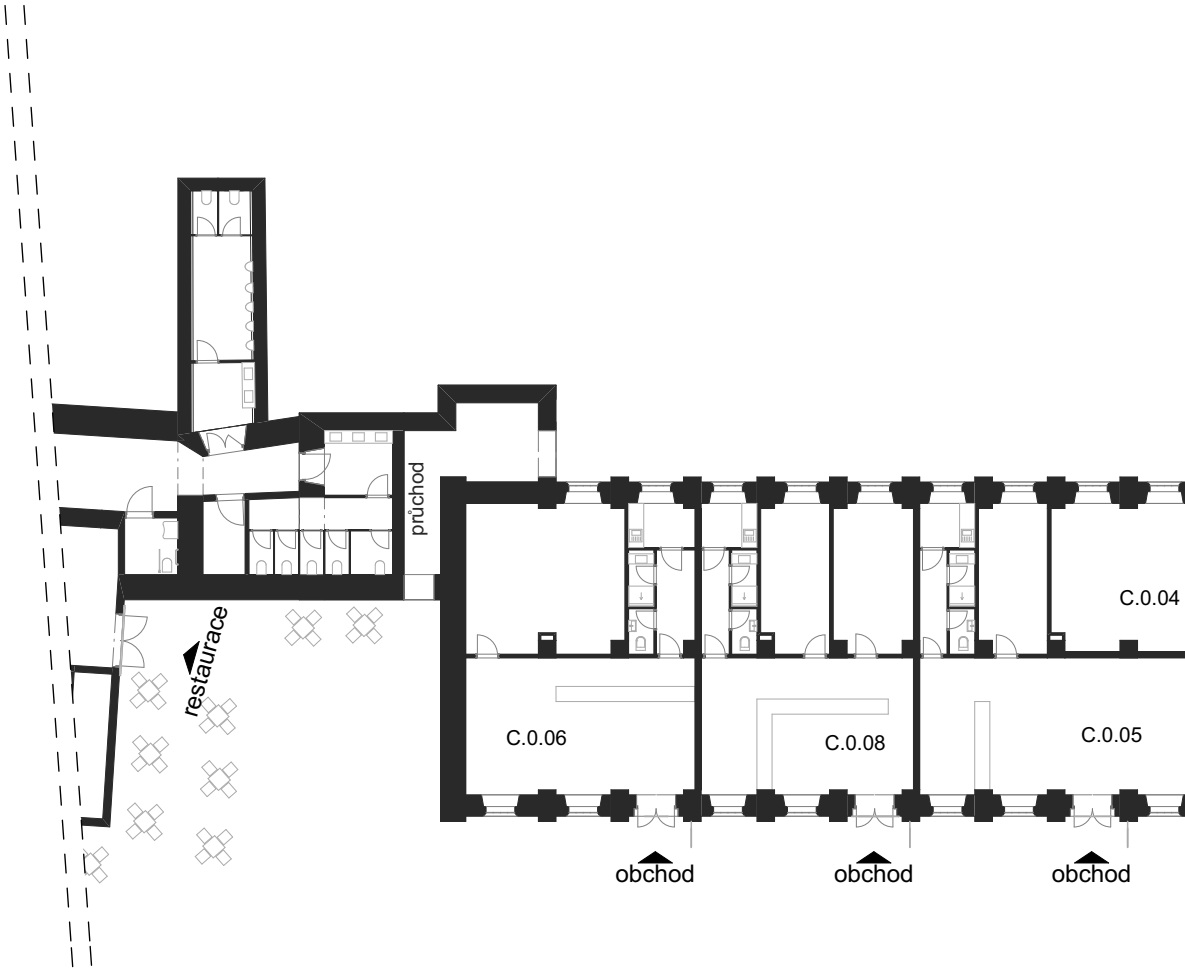
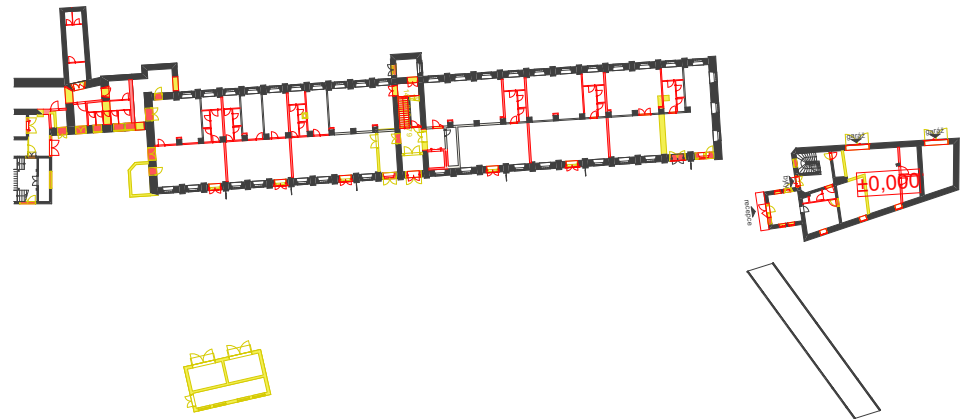
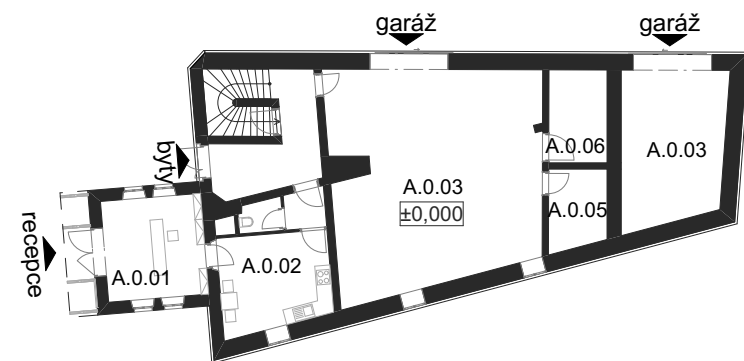
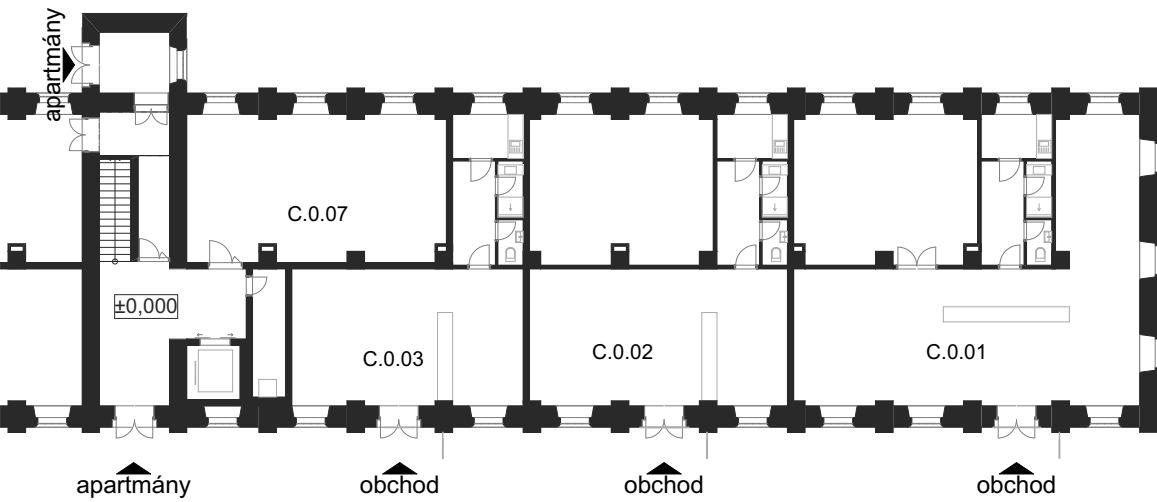

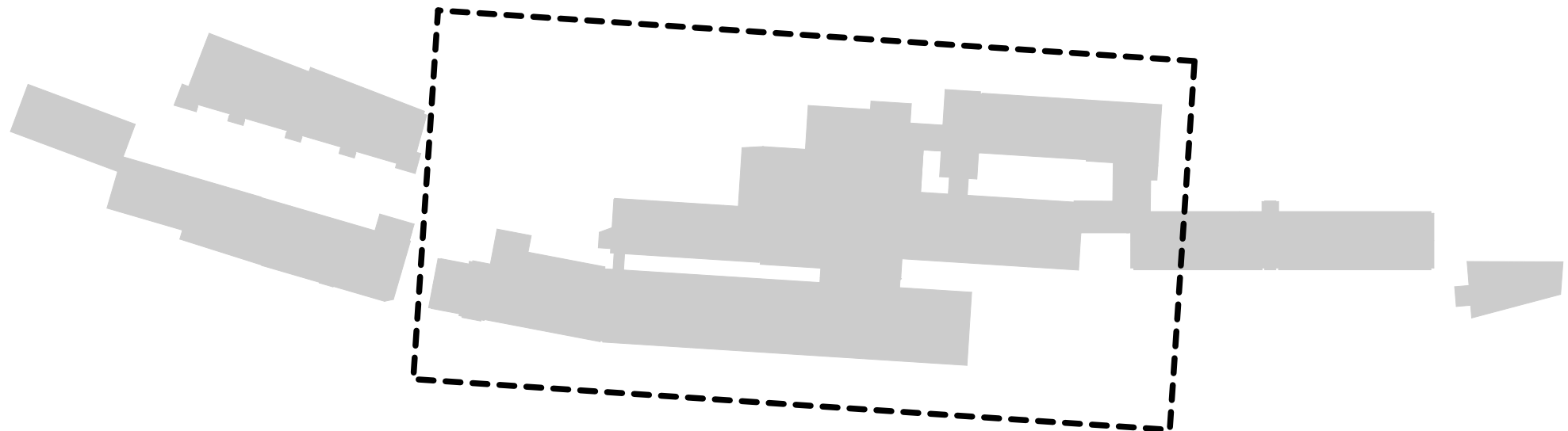
schéma bouraných a nových konstrukcí

půdorys - část E, F - přízemí

1:300

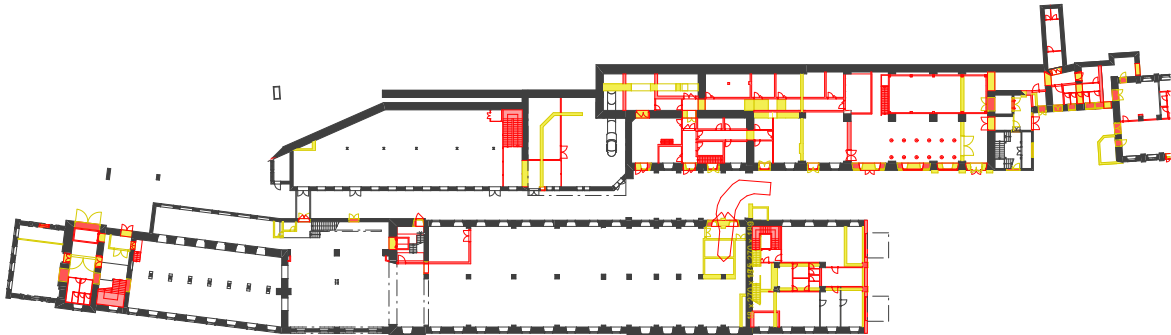

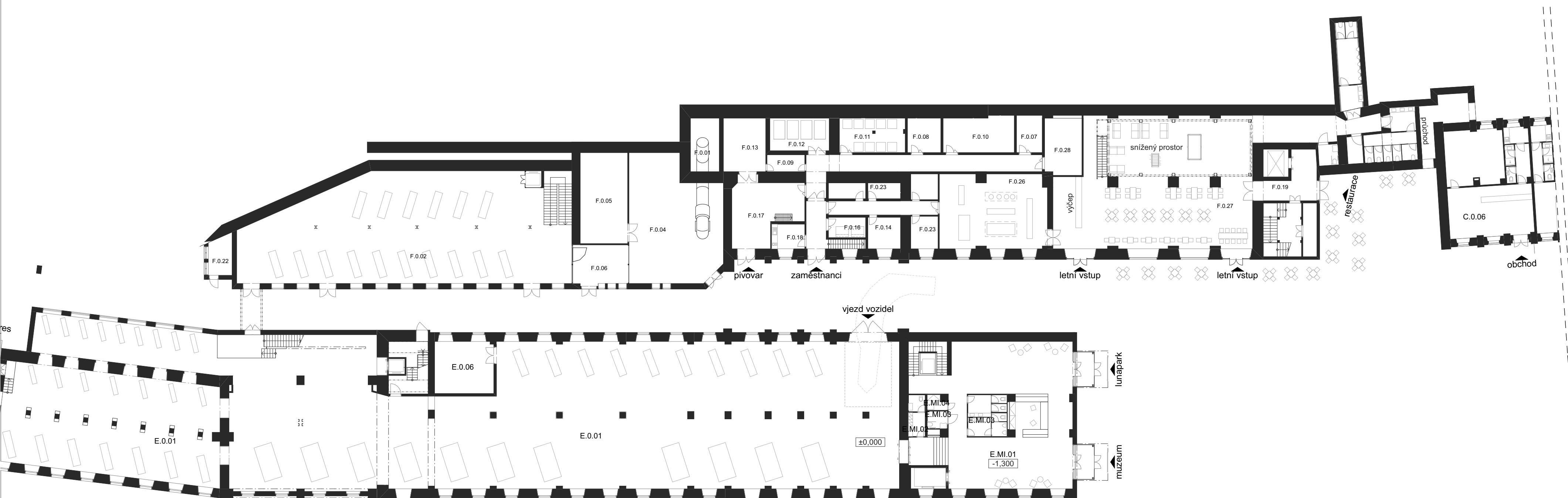
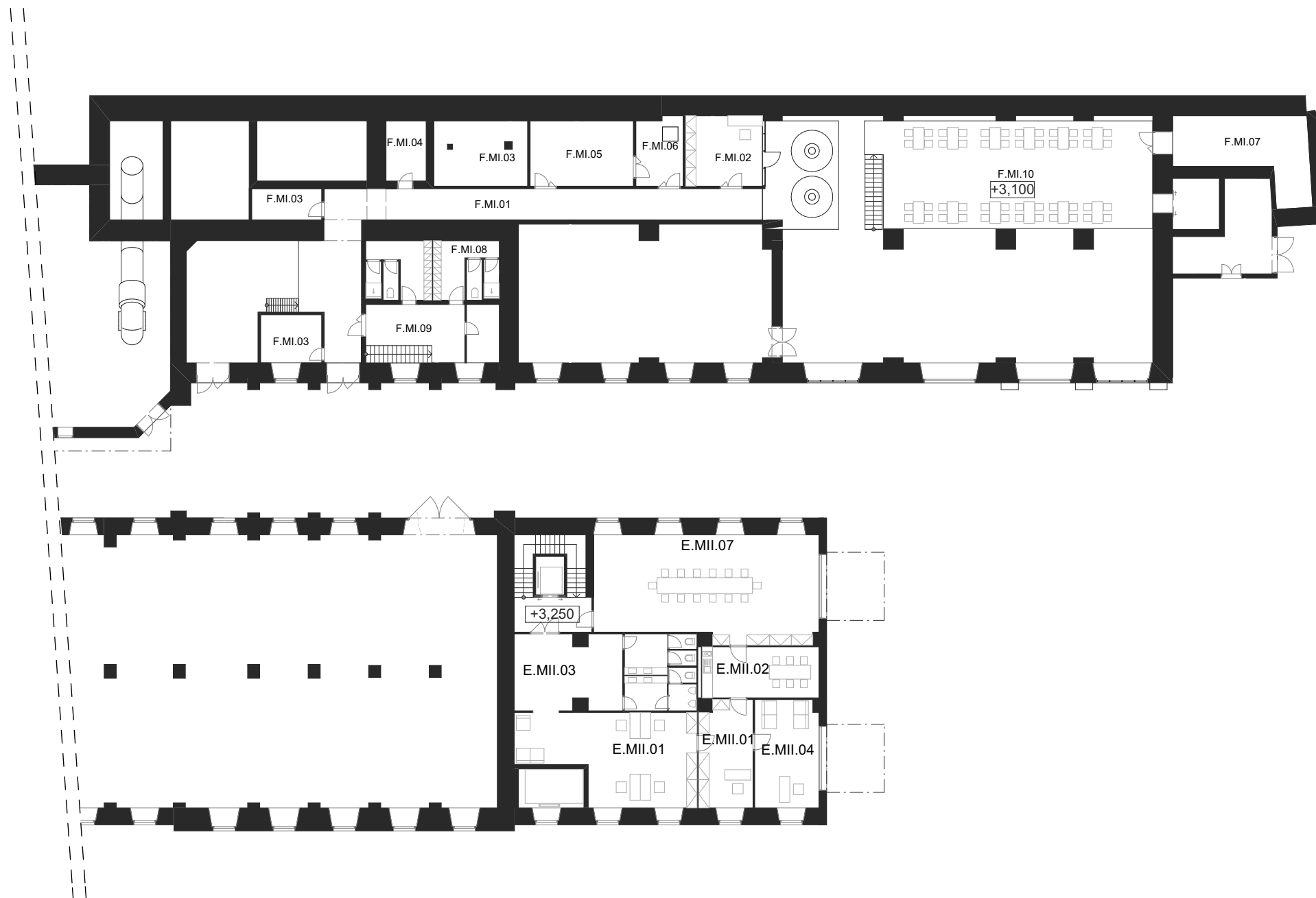
návrh | půdorys přízemí - část E, F

tabulka místností

kongres			restaurace		
E.0.02	vstup		F.0.14	sklad	
E.0.03	seminář, zázemí		F.0.16	odpady	
muzeum			F.0.19	zádveři	
E.0.01	výstavní prostor		F.0.23	sklady	
E.0.06	předávací stanice		F.0.26	kuchyň	
F.0.02	výstavní prostor		F.0.27	restaurace	
F.0.06	muzeum - konec prohlídky		F.0.28	varna	
F.0.22	technická místnost		F.MI.07	sklad nábytku	
pivovar			F.MI.08	šatna	
F.0.07	vyvíječ páry		F.MI.09	šatna muži	
F.0.08	chladicí agregát		F.MI.10	terasa	
F.0.09	skladování sanitačních prostředků		správa areálu		
F.0.10	kotelna		E.MI.01	recepce	
F.0.11	spilka		E.MI.02	zázemí	
F.0.12	ležácký sklep		E.MI.03	wc	
F.0.13	stáčárna, obaly		E.MI.04	úklid	
F.0.17	sklad, centrální zásobování		E.MII.01	kancelář	
F.0.18	denní místnost		E.MII.02	kuchyňka	
F.MI.01	chotba		E.MII.03	předprostor	
F.MI.02	kancelář sládky		E.MII.04	ředitelství	
F.MI.03	sklad		E.MII.07	zasedací místnost	
F.MI.04	sklad chmele		F.0.01	prostor náhonu k turbíně	
F.MI.05	sklad sladu		F.0.04	vodní turbína	
F.MI.06	šrotovna		F.0.05	trafostanice	

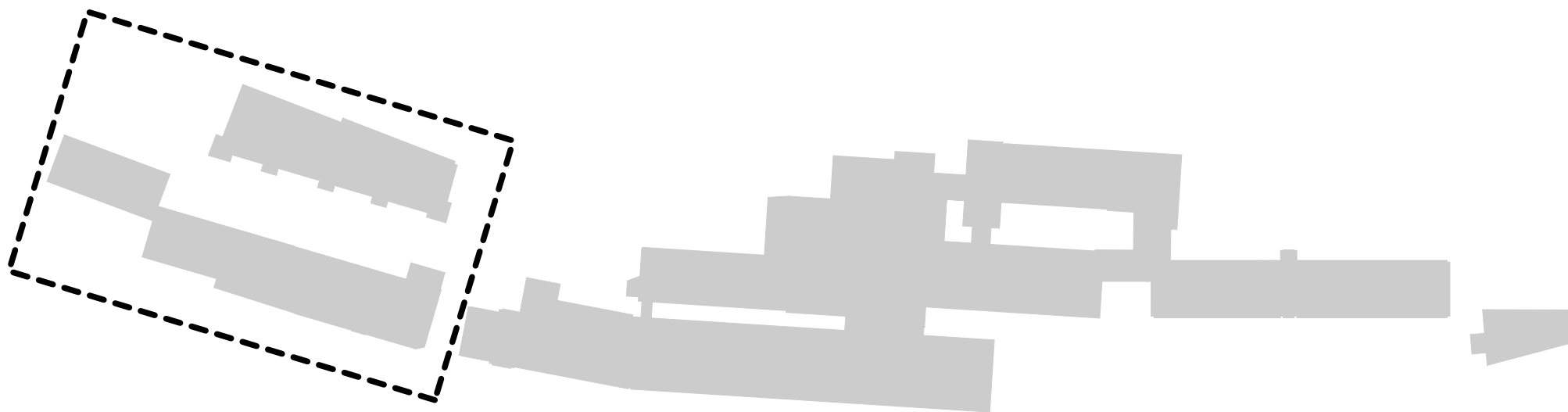
schéma bouraných a nových konstrukcí

půdorys - část J, K, L - přízemí

1:300

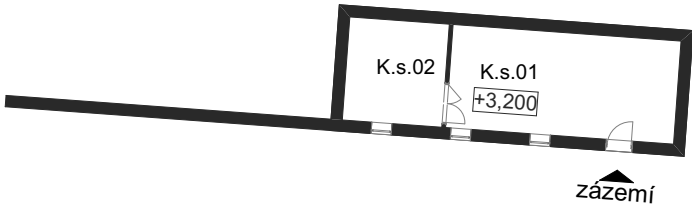
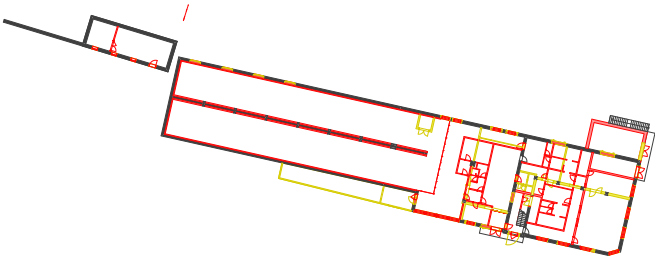

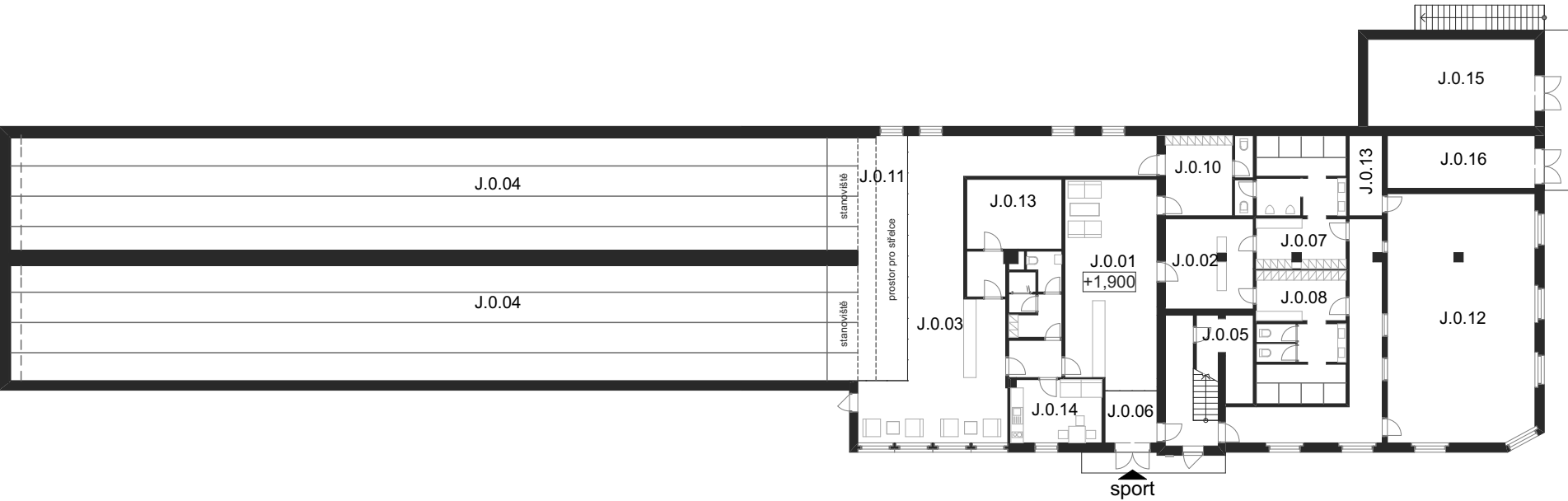
návrh | půdorys přízemí - část J, K, L

TABULKA MÍ

správa areálu		
J.0.15	turbína	
K.s.01	sklad	
K.s.02	výměňíková stanice	
střelnice		
J.0.01	recepce	
J.0.02	přezutí	
J.0.03	prostor pro diváky, příprava	
J.0.04	výstřelný prostor	
J.0.05	technické zázemí	
J.0.06	zádveří	
J.0.07	šatna muži	
J.0.08	šatna ženy	
J.0.10	šatna střelnice	
J.0.11	střeliště	
J.0.12	boulder	
J.0.13	sklad	
J.0.14	zázemí	
J.0.16	předávací stanice	

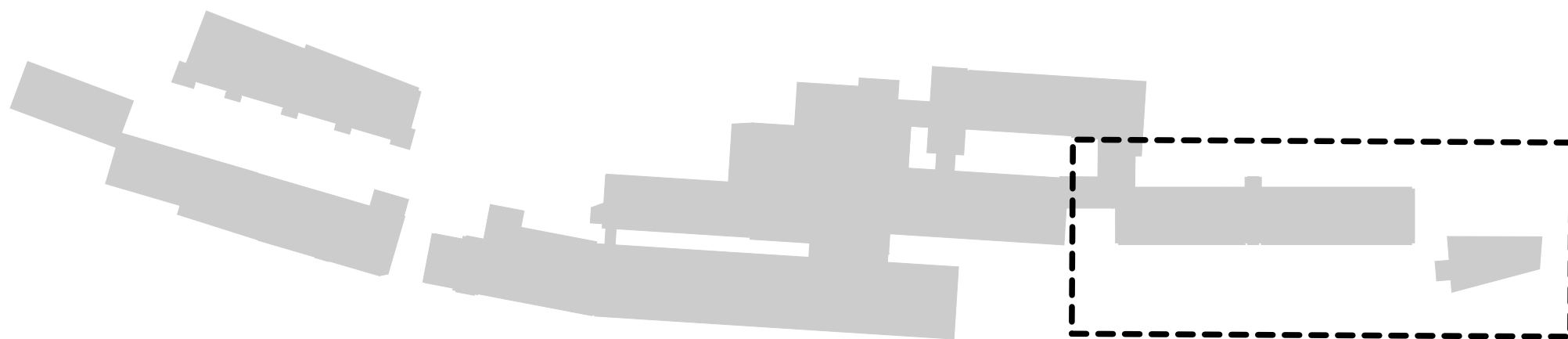
schéma bouraných a nových konstrukcí

půdorys - část A, C - 1. patro

1:300

tabulka místností

ozn.	název
apartmán	
A.1.01	služební byt 3+kk
C.1.01	byt 3+kk
C.1.02	byt 1+kk
C.1.03	byt 1+kk
C.1.04	byt 1 + kk
C.1.05	byt 1+kk
C.1.06	byt 1+kk
C.1.07	byt 1+kk
C.1.08	byt 1+kk
C.1.09	byt 2+kk

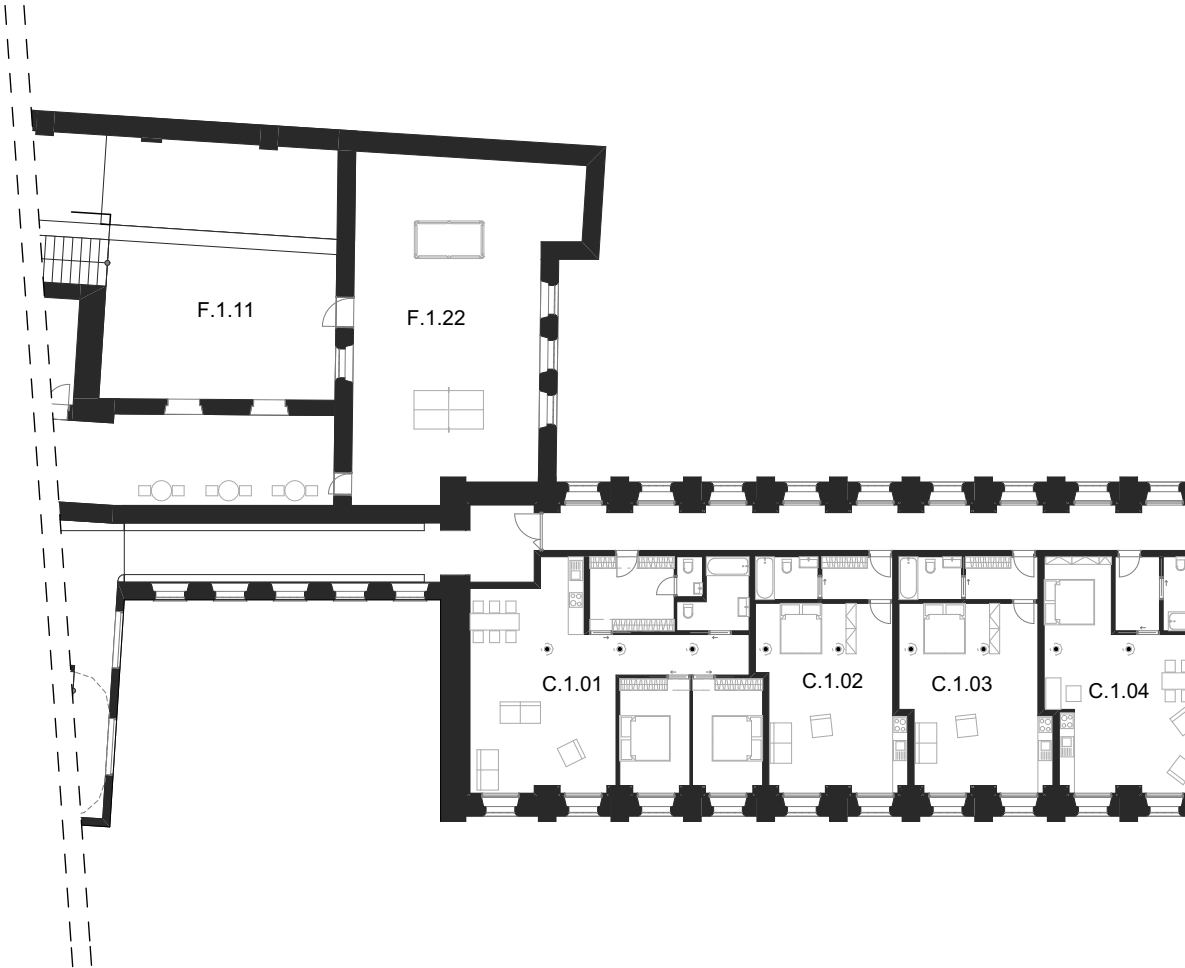
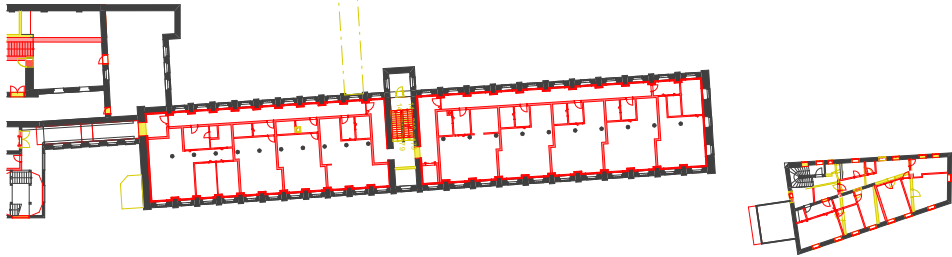
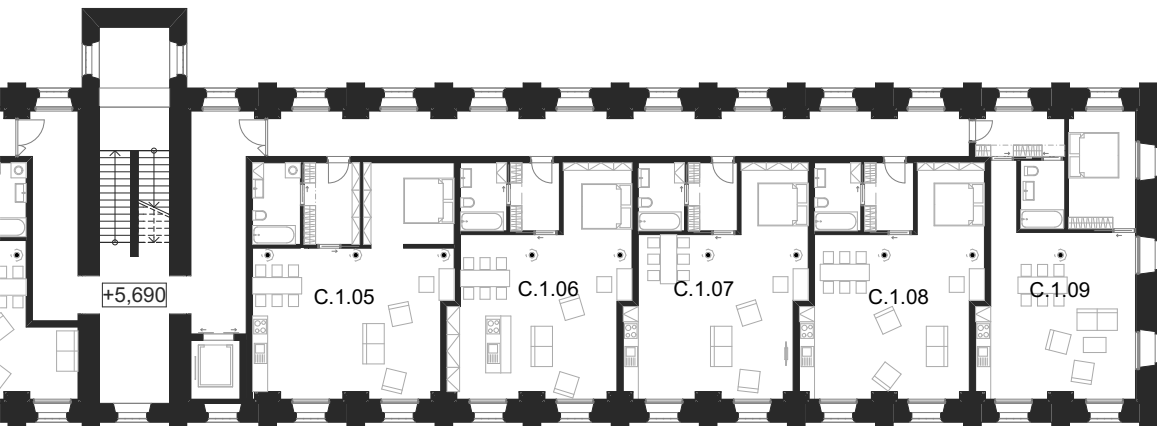

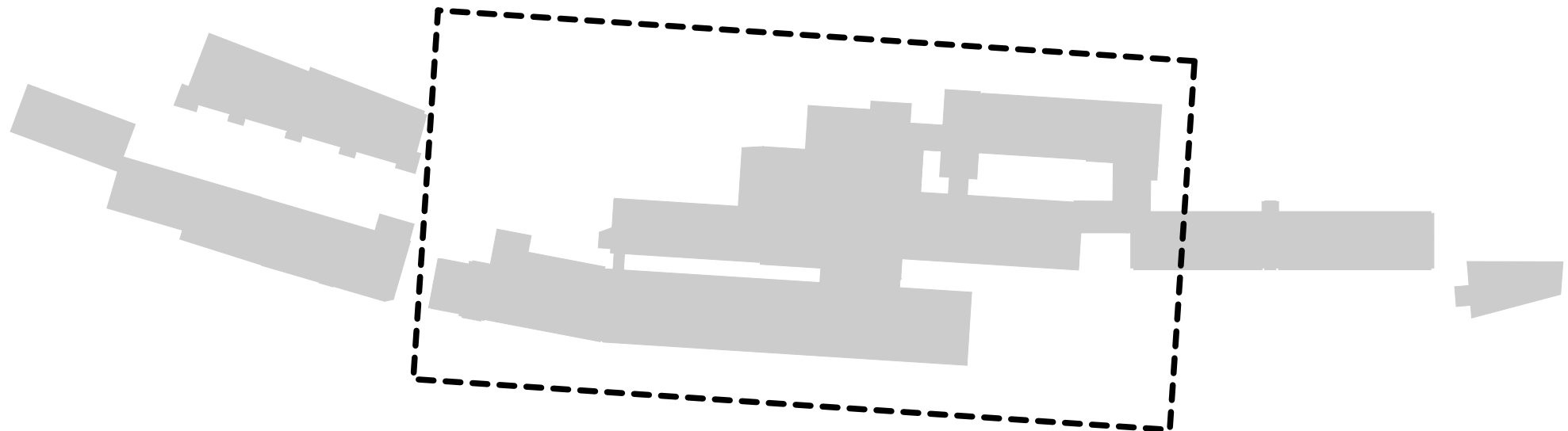
schéma bouraných a nových konstrukcí

půdorys - část E, F - 1. patro

1:300

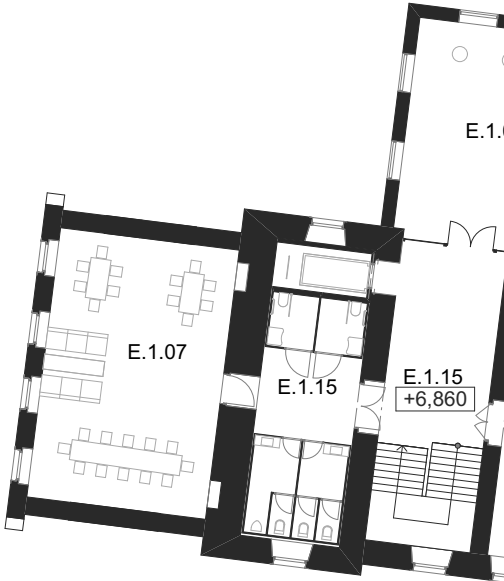

návrh | půdorys 1. patra - část E, F

tabulka místností

hotel			kongres		
F.1.02	masáže		E.1.01	foyer	
F.1.03	solná jeskyně		E.1.02	malý sál	
F.1.05	šatna + sprchy - muži		E.1.03	střední sál	
F.1.06	šatna + sprchy - ženy		E.1.04	velký sál	
F.1.07	tělocvična, posilovna		E.1.05	šatna s obsluhou	
F.1.08	venkovní vyvýšená terasa s bazénem		E.1.06	příprava jídel	
F.1.09	venkovní terasa		E.1.07	seminář, zázemí	
F.1.10	wellness		E.1.08	předsálí	
F.1.11	dvůr II		E.1.09	sklad	
F.1.12	sklad nábytku		E.1.15	chodba	
F.1.13	skladové prostory		muzeum		
F.1.14	bazénová technologie		E.1.11	výstavní prostor	
F.1.16	chodba		F.1.01	výstavní prostor	
F.1.18	pokoje		F.1.21	spojovací krček	
F.1.19	luxusní pokoj				
F.1.20	předprostor wellness				
F.1.22	krytá herna				
F.1.22	wc - invalida				

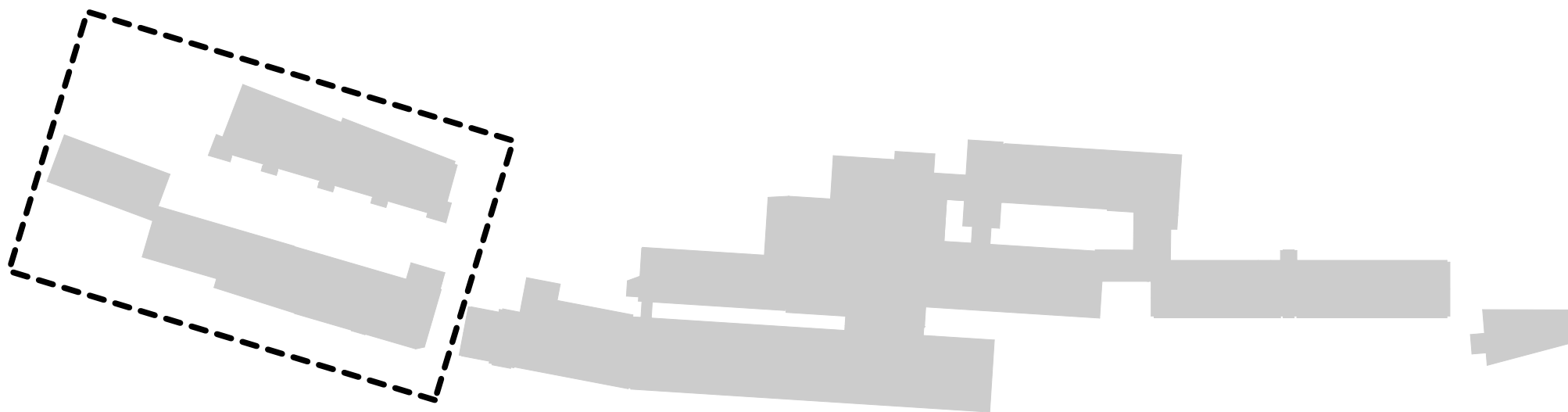
schéma bouraných a nových konstrukcí

půdorys - část J, K, L - 1. patro + 4. patro

1:300

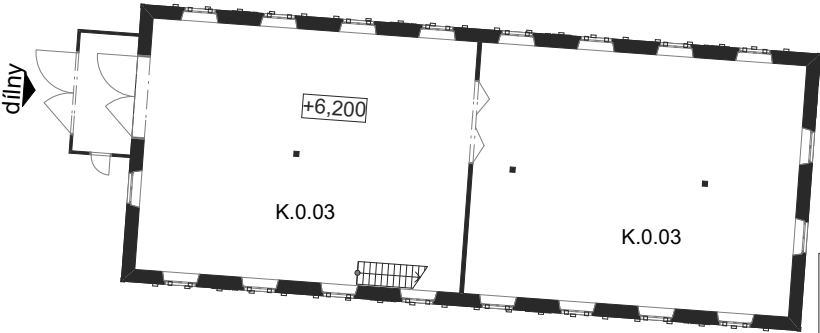
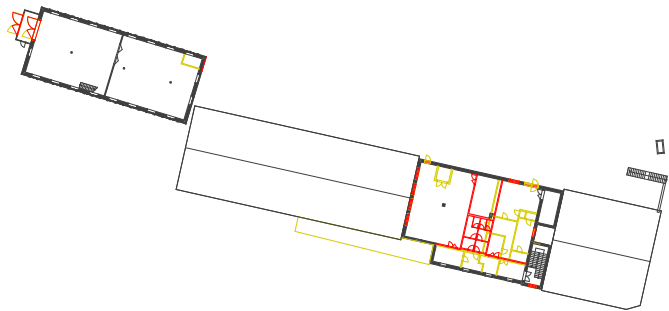

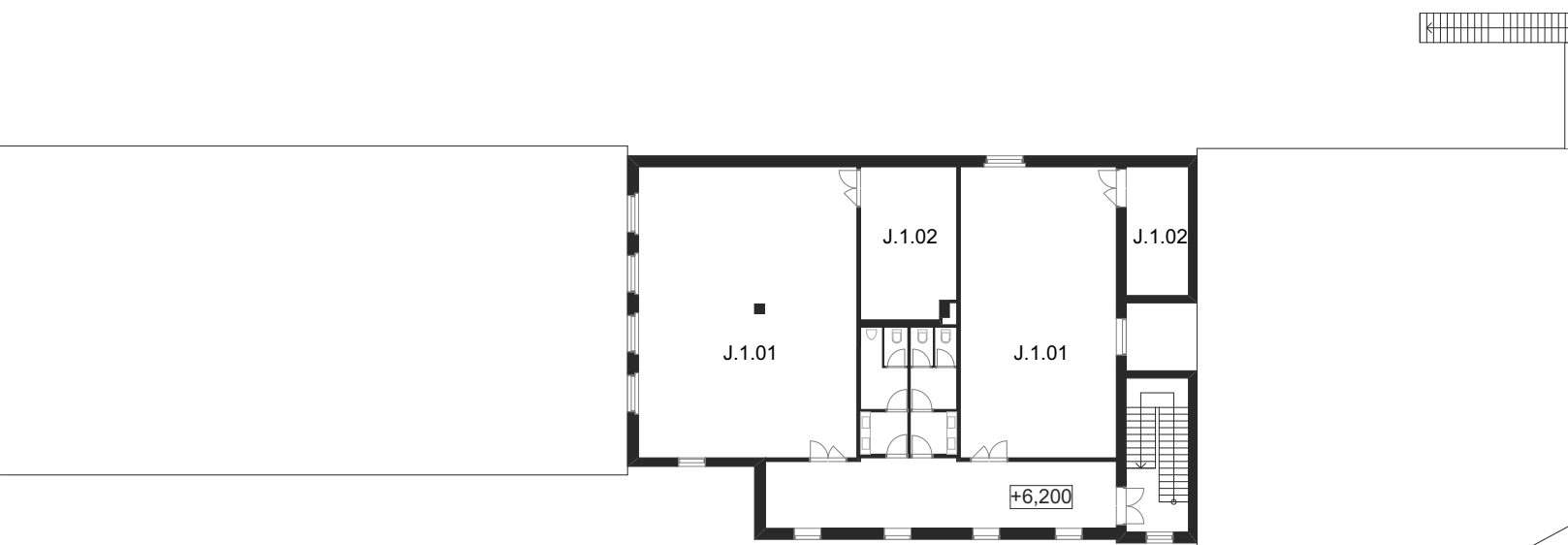
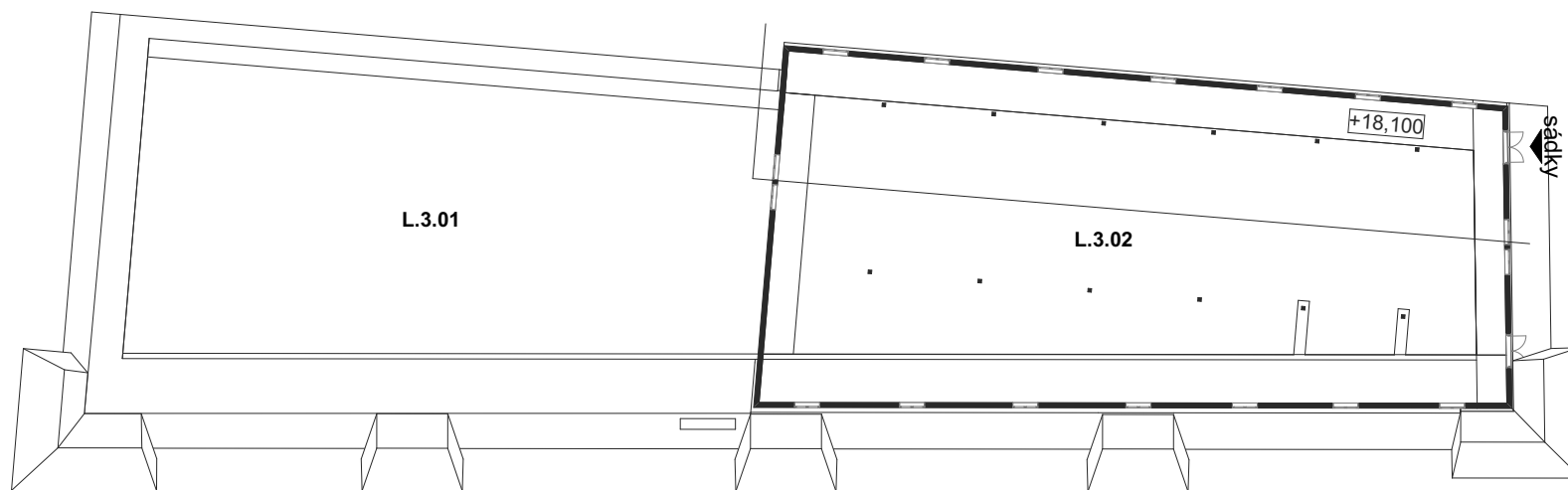
návrh | půdorys 1. patra - část J, K + 4. patro části L

TABULKA MÍ

rybárna		
L.3.01	venkovní nádrž	
L.3.02	sádky	
správa areálu		
K.0.03	dílna	
střelnice		
J.1.01	tělocvična	
J.1.02	sklad	

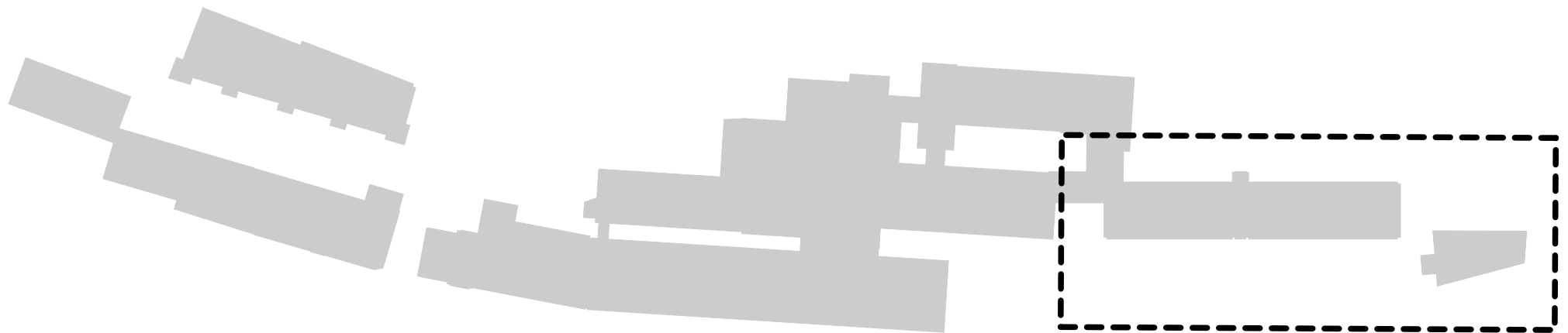
schéma bouraných a nových konstrukcí

půdorys - část A, C - 2. patro

1:300

tabulka místností

ozn.	název
apartmán	
A.2.01	půda
C.2.03	mezonetový byt 3+kk
C.2.04	mezonetový byt 2+kk
C.2.05	mezonetový byt 2+kk
C.2.06	mezonetový byt 2+kk
C.2.07	mezonetový byt 2+kk
C.2.08	mezonetový byt 2+kk
C.2.09	mezonetový byt 2+kk
C.2.10	mezonetový byt 2+kk
C.2.11	mezonetový byt 2+kk
C.2.12	mezonetový byt 2+kk

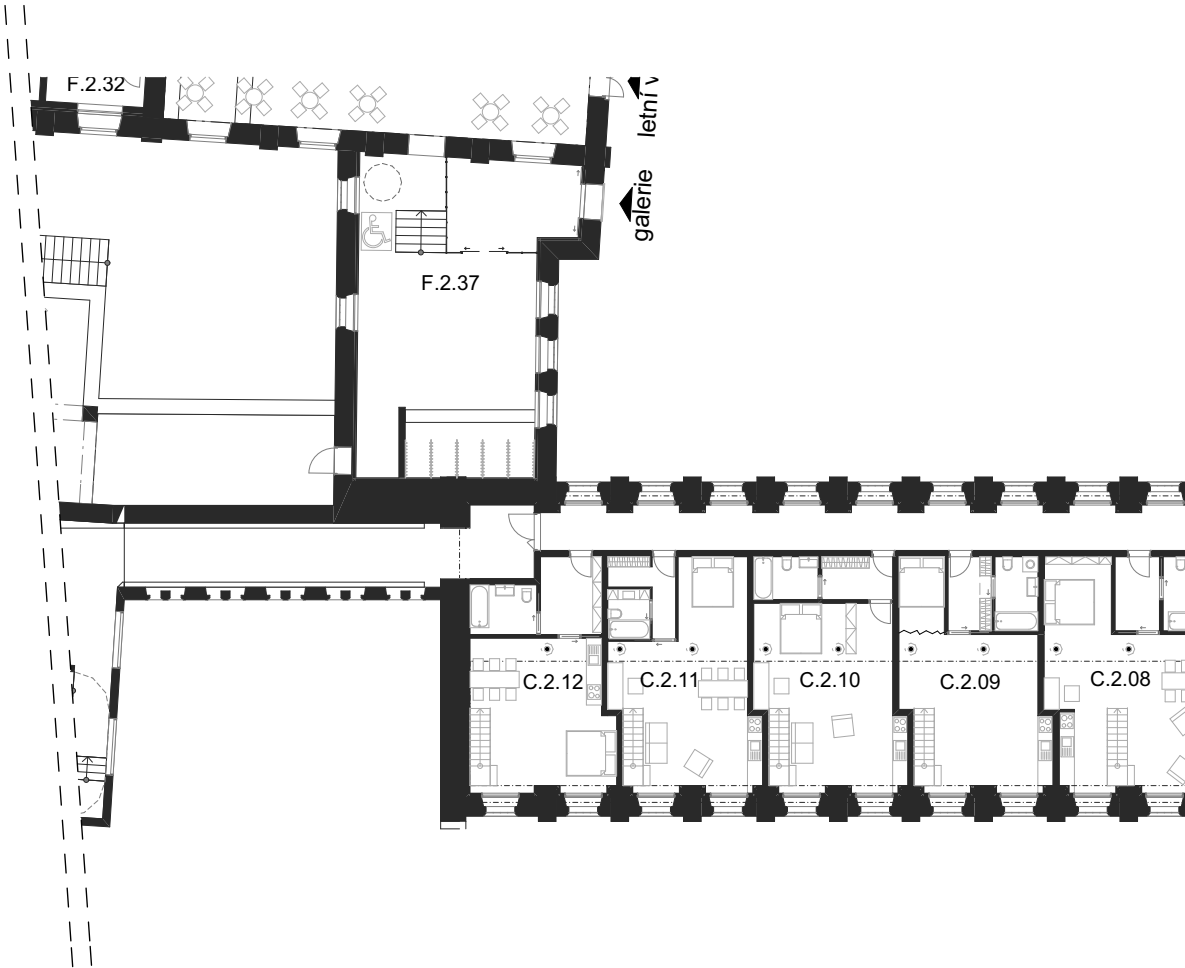
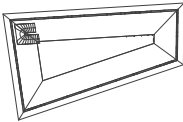
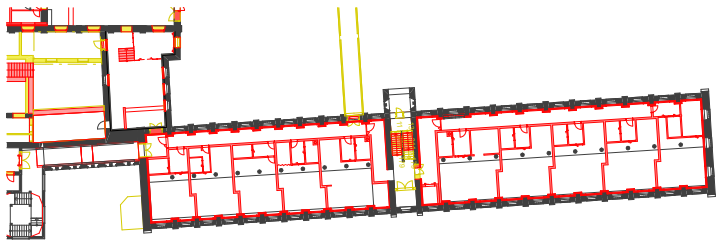
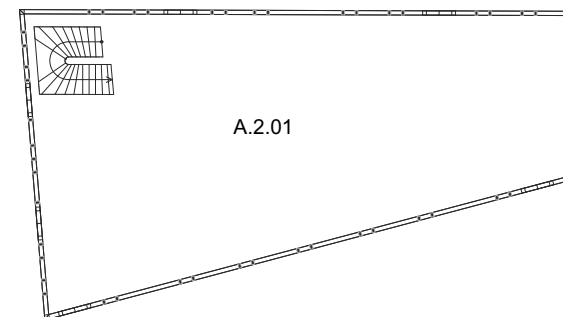
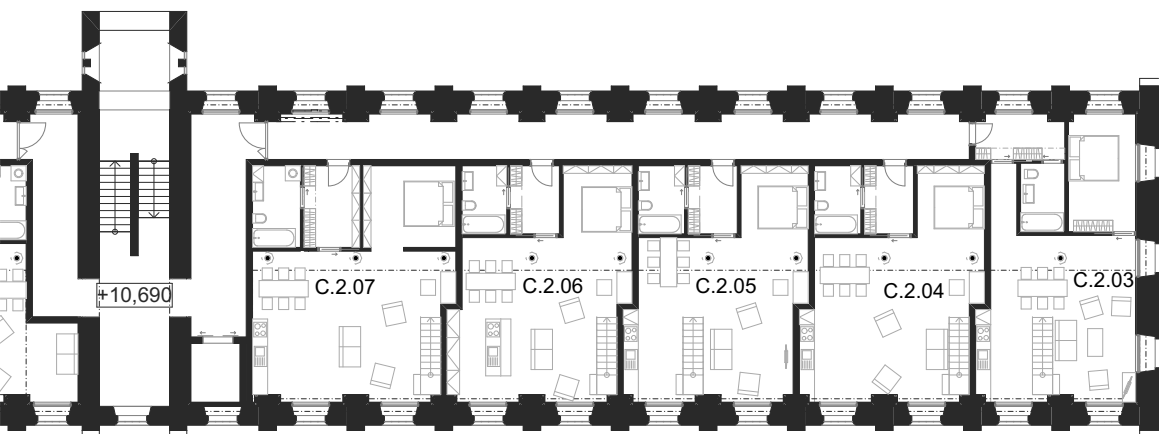

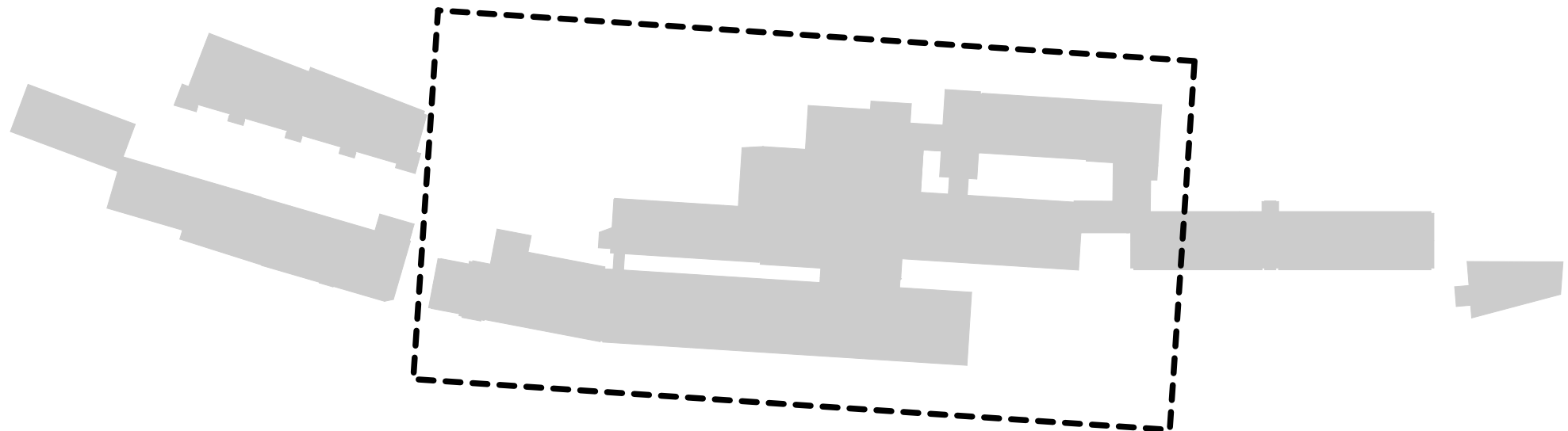
schéma bouraných a nových konstrukcí

půdorys - část E, F - 2. patro

1:300

návrh | půdorys 2. patra - část E, F

tabulka místností

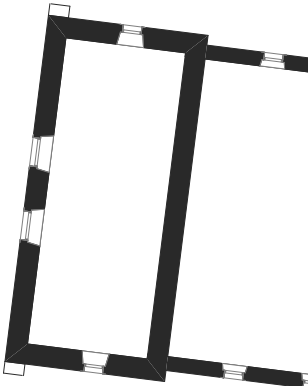
galerie s kavárnou		
F.2.26	galerie, kavárna	
F.2.27	sklad nábytku	
F.2.32	zázemí	
F.2.37	galerie, kavárna - vstup, šatna	

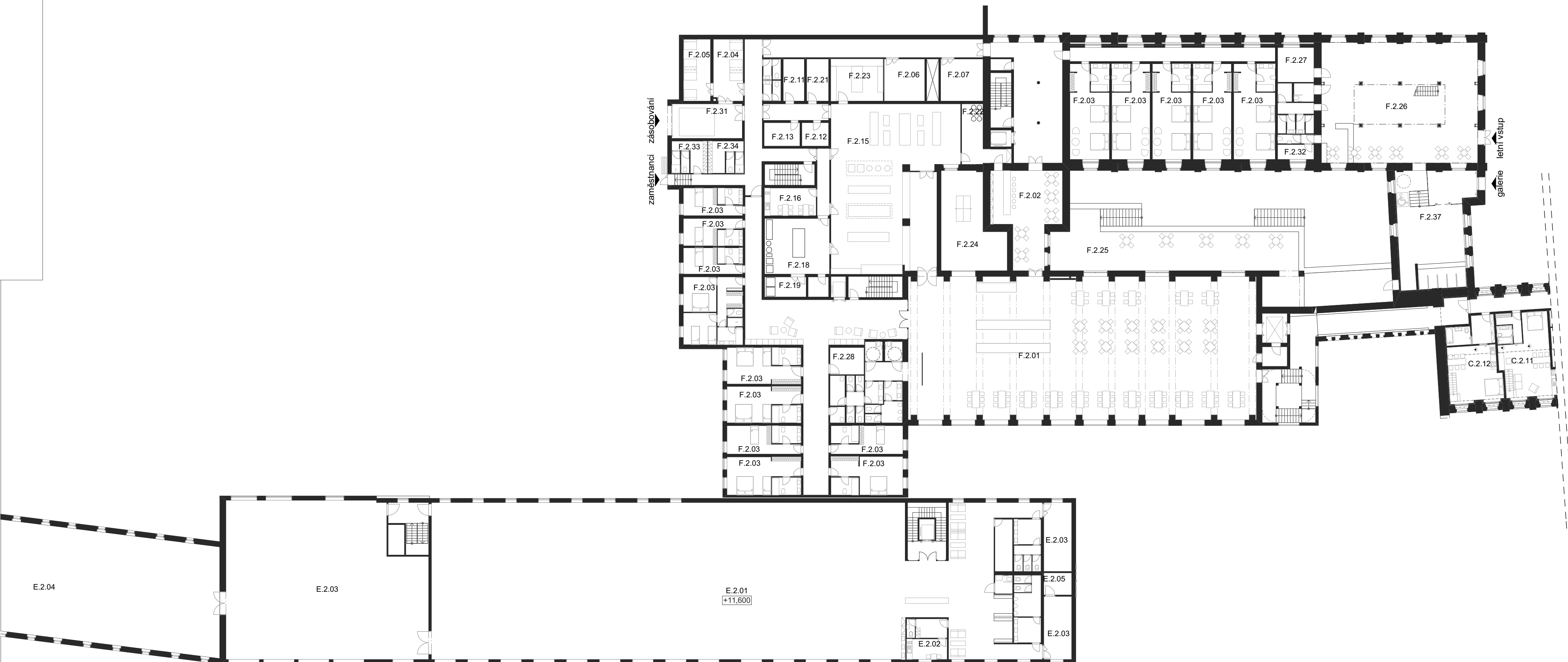
hotel		
F.2.01	hotelová restaurace	
F.2.02	aperitiv bar	
F.2.03	pokoj	
F.2.04	sklad odpadů	
F.2.05	chlazený sklad odpadů	
F.2.06	čisté prádlo	
F.2.07	špinavé prádlo	
F.2.11	chladírna masa	
F.2.12	chladírna ryb	
F.2.13	chladírna zeleniny	
F.2.15	kuchyně	
F.2.16	kuchyňka - personál	
F.2.18	pekárna	
F.2.19	pekařské pece	
F.2.21	sklad kuchyň	
F.2.22	sklad nápojů	
F.2.23	spížírna	
F.2.24	dvůr I	
F.2.25	dvůr II	
F.2.28	sklad prádla	
F.2.31	zásobování	
F.2.33	zázemí personál - muži	
F.2.34	zázemí personál - ženy	

lunapark		
E.2.01	lunapark	
E.2.02	zázemí	
E.2.03	sklad	

správa areálu		
E.2.04	technický prostor, strojovna vzd	
E.2.05	hodiny	

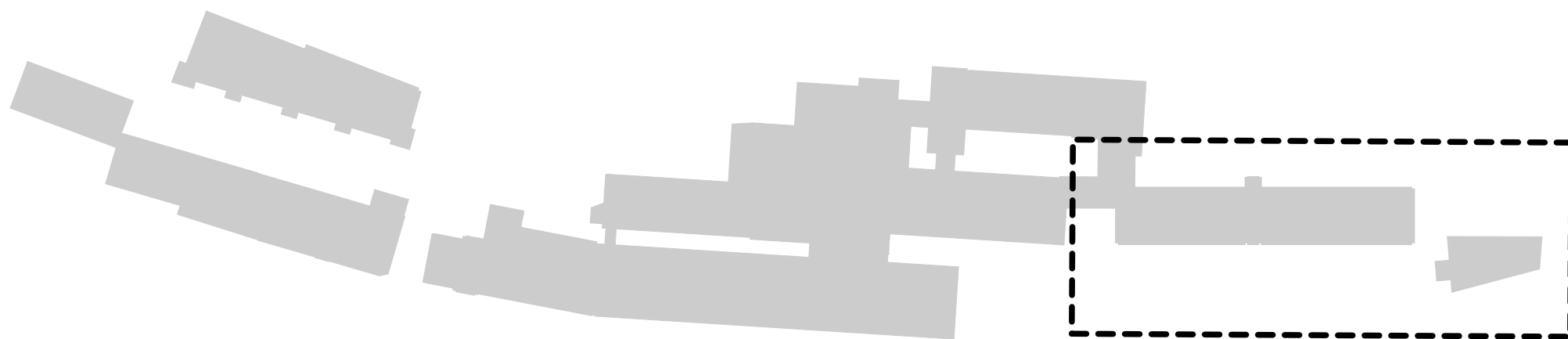
schéma bouraných a nových konstrukcí

půdorys - část A, C - 3. patro

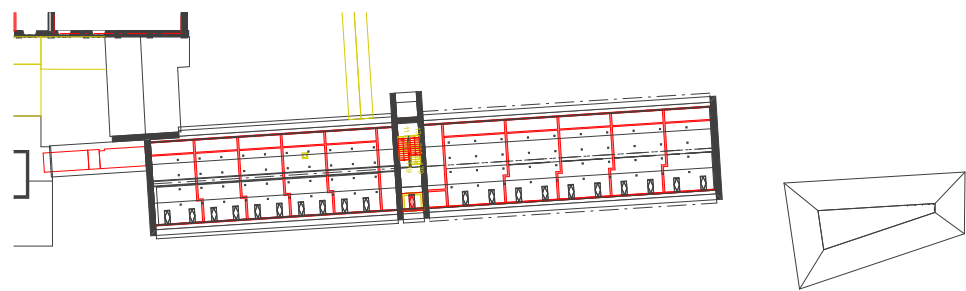
1:300

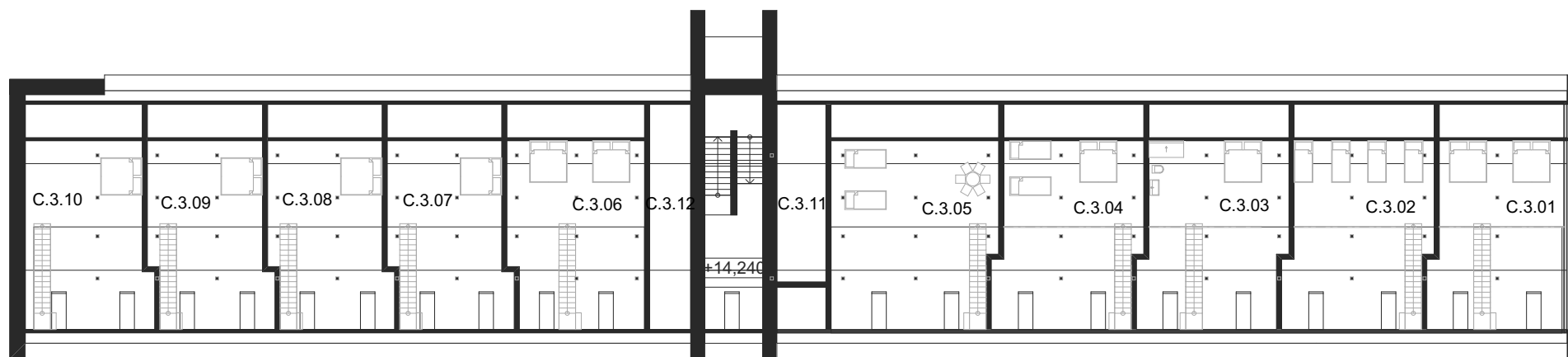

tabulka místností

ozn.	název
apartmán	
C.3.01	mezonetový byt 3+kk
C.3.02	mezonetový byt 2+kk
C.3.03	mezonetový byt 2+kk
C.3.04	mezonetový byt 2+kk
C.3.05	mezonetový byt 2+kk
C.3.06	mezonetový byt 2+kk
C.3.07	mezonetový byt 2+kk
C.3.08	mezonetový byt 2+kk
C.3.09	mezonetový byt 2+kk
C.3.10	mezonetový byt 2+kk
C.3.11	sklad
C.3.12	sklad

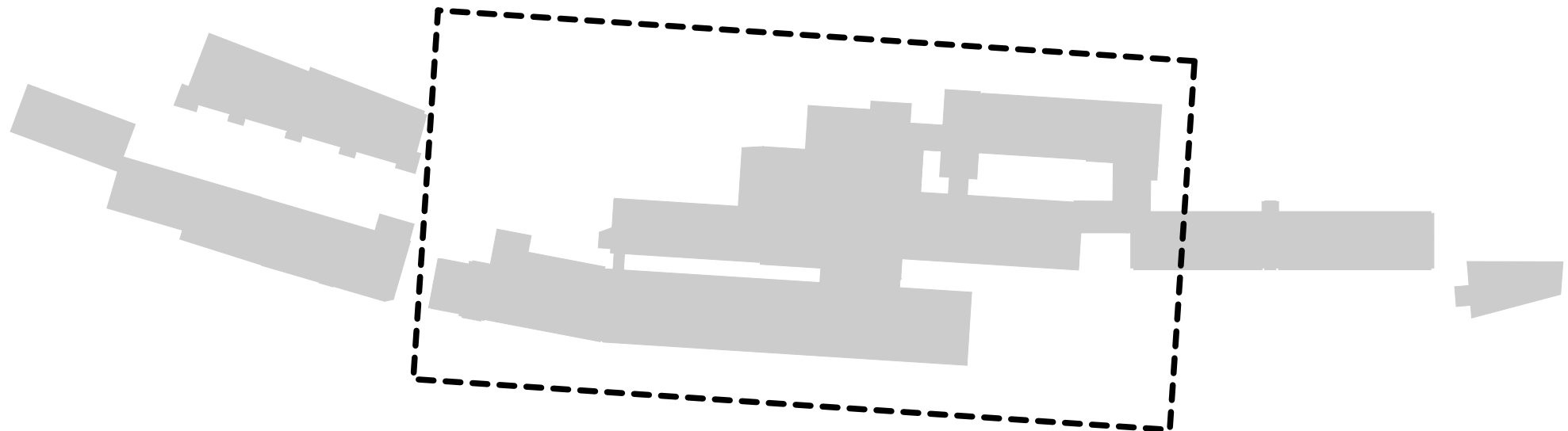
schéma bouraných a nových konstrukcí

půdorys - část E, F - 3. patro

1:300

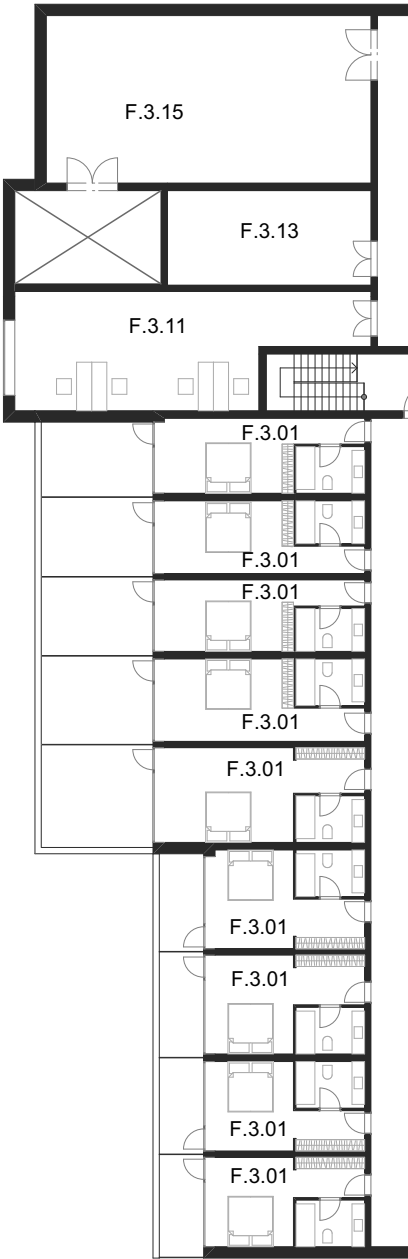
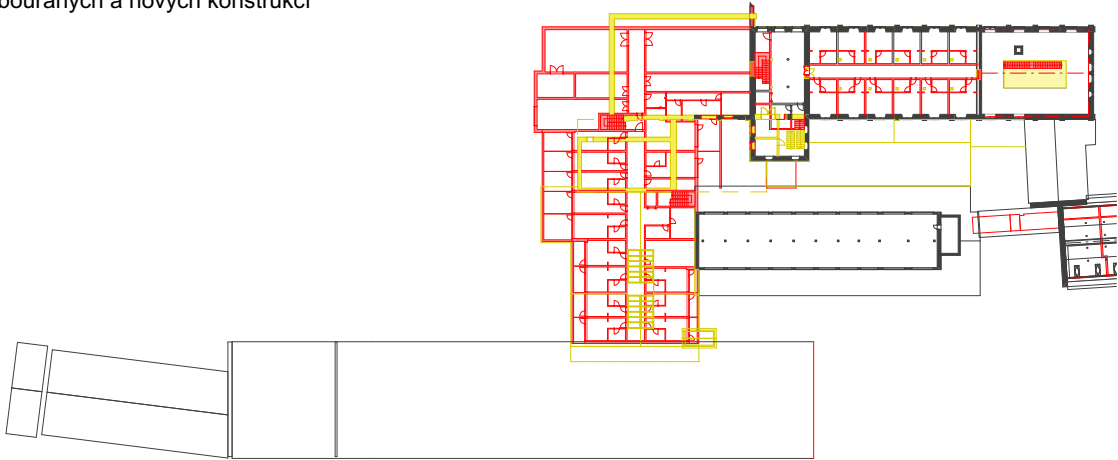

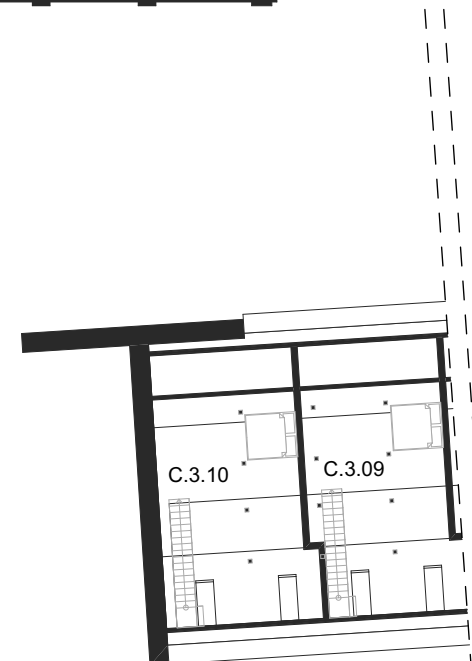
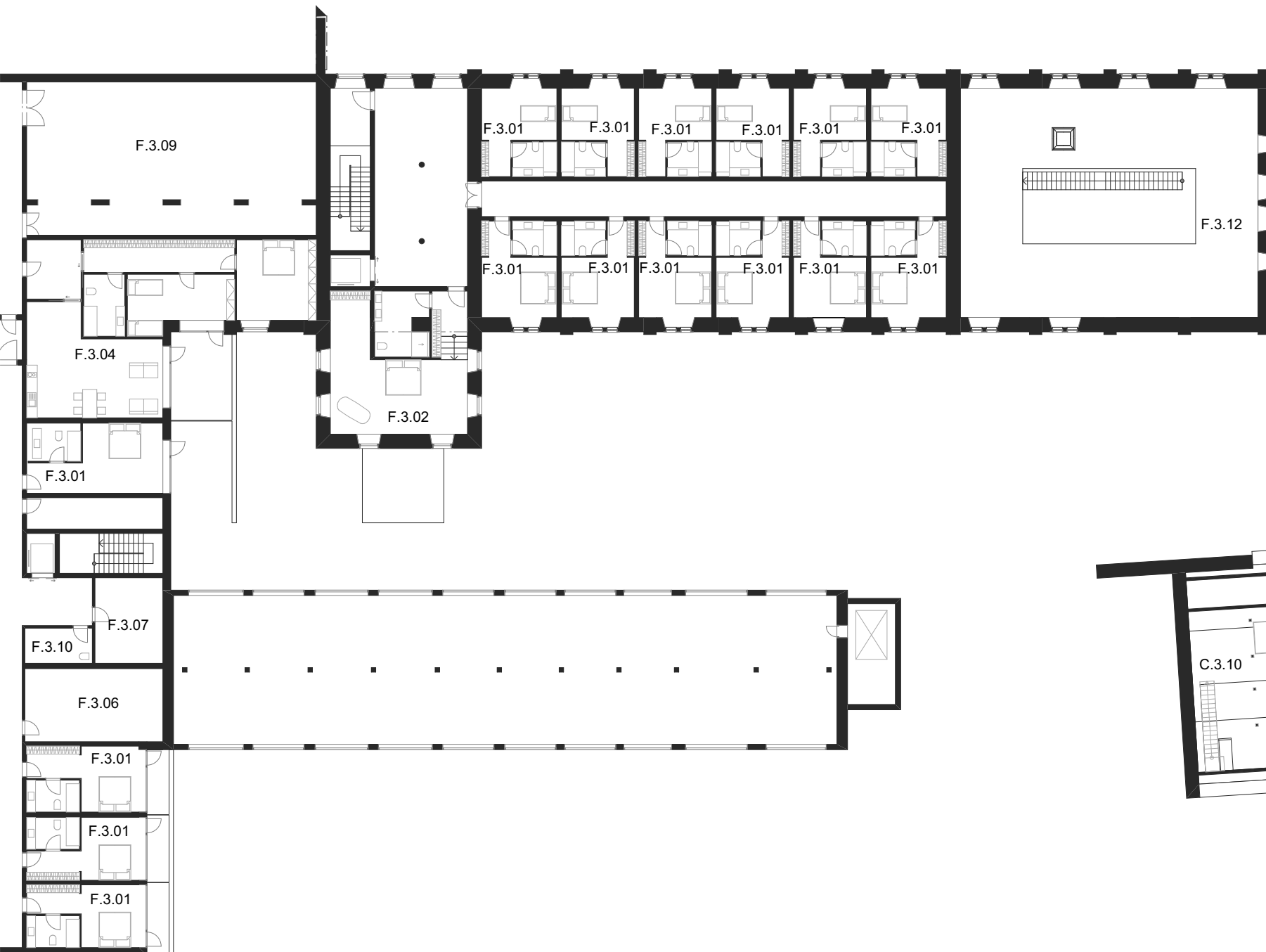
návrh | půdorys 3. patra - část E, F

tabulka místností

galerie s kavárnou		
	F.3.12	galerie
hotel		
	F.3.01	pokoj
	F.3.02	luxusní pokoj
	F.3.04	byt ředitele
	F.3.06	sklad
	F.3.07	sklad prádla
	F.3.09	TZB strojovna
	F.3.10	úklid
	F.3.11	kancelář
	F.3.13	chladicí jednotka
	F.3.15	kotelna

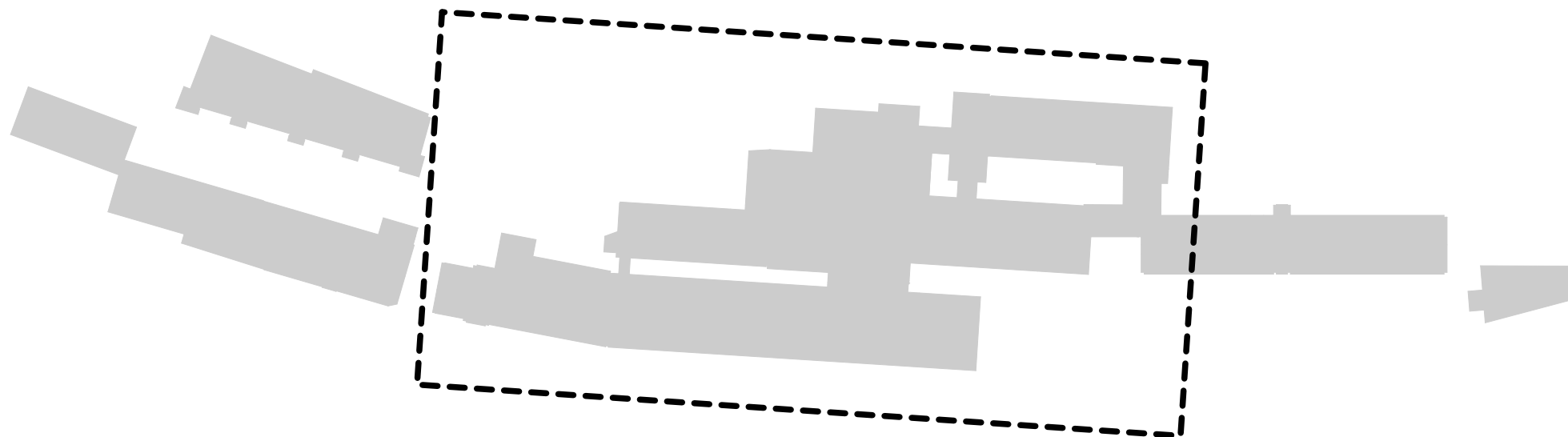
schéma bouraných a nových konstrukcí

půdorys - část E, F - 4. patro

1:300

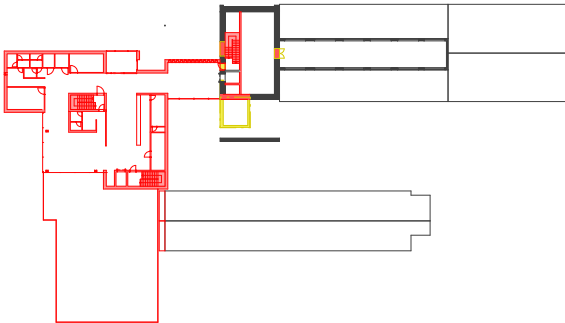

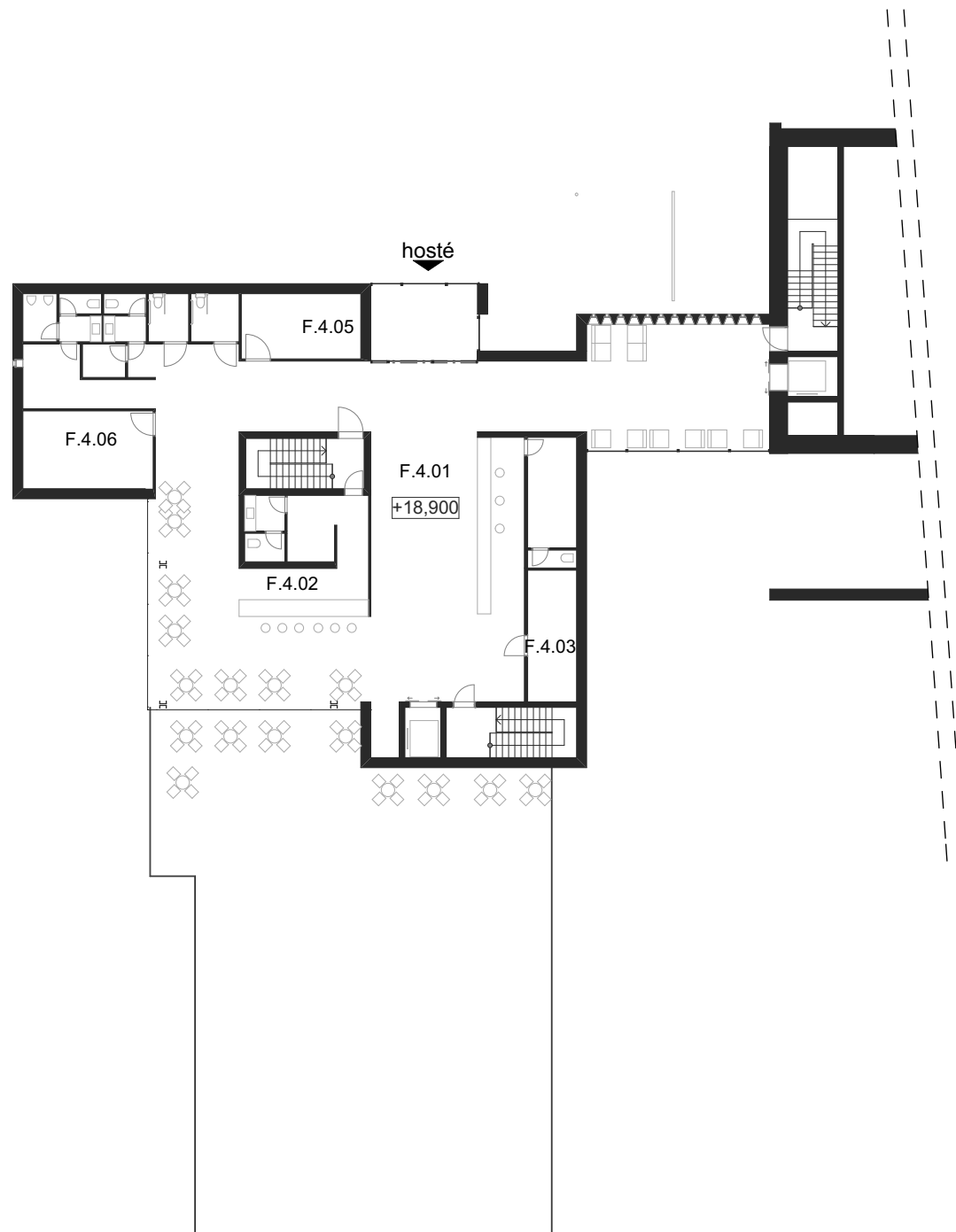
návrh | půdorys 4. patra - část E, F

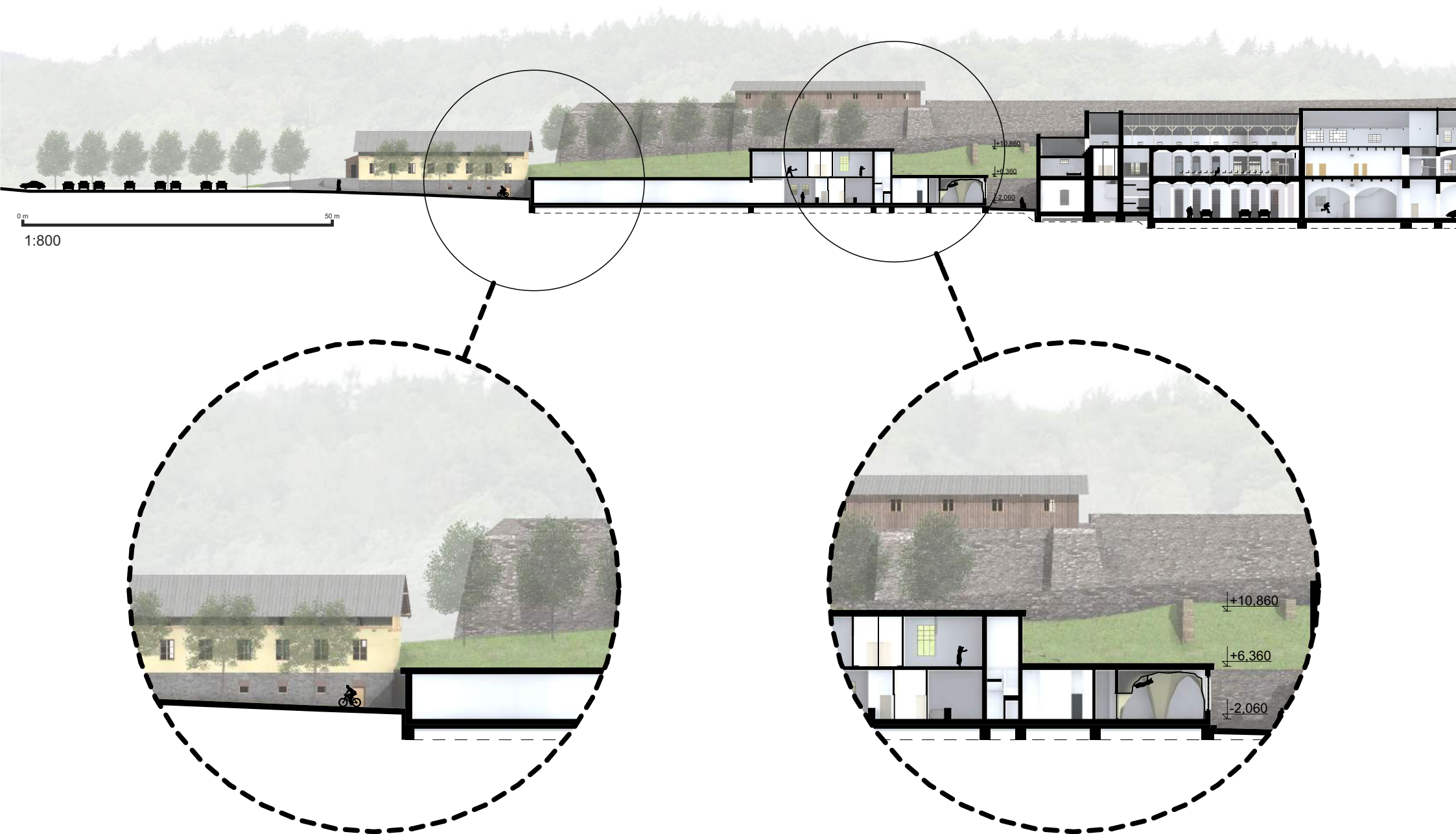
tabulka místností

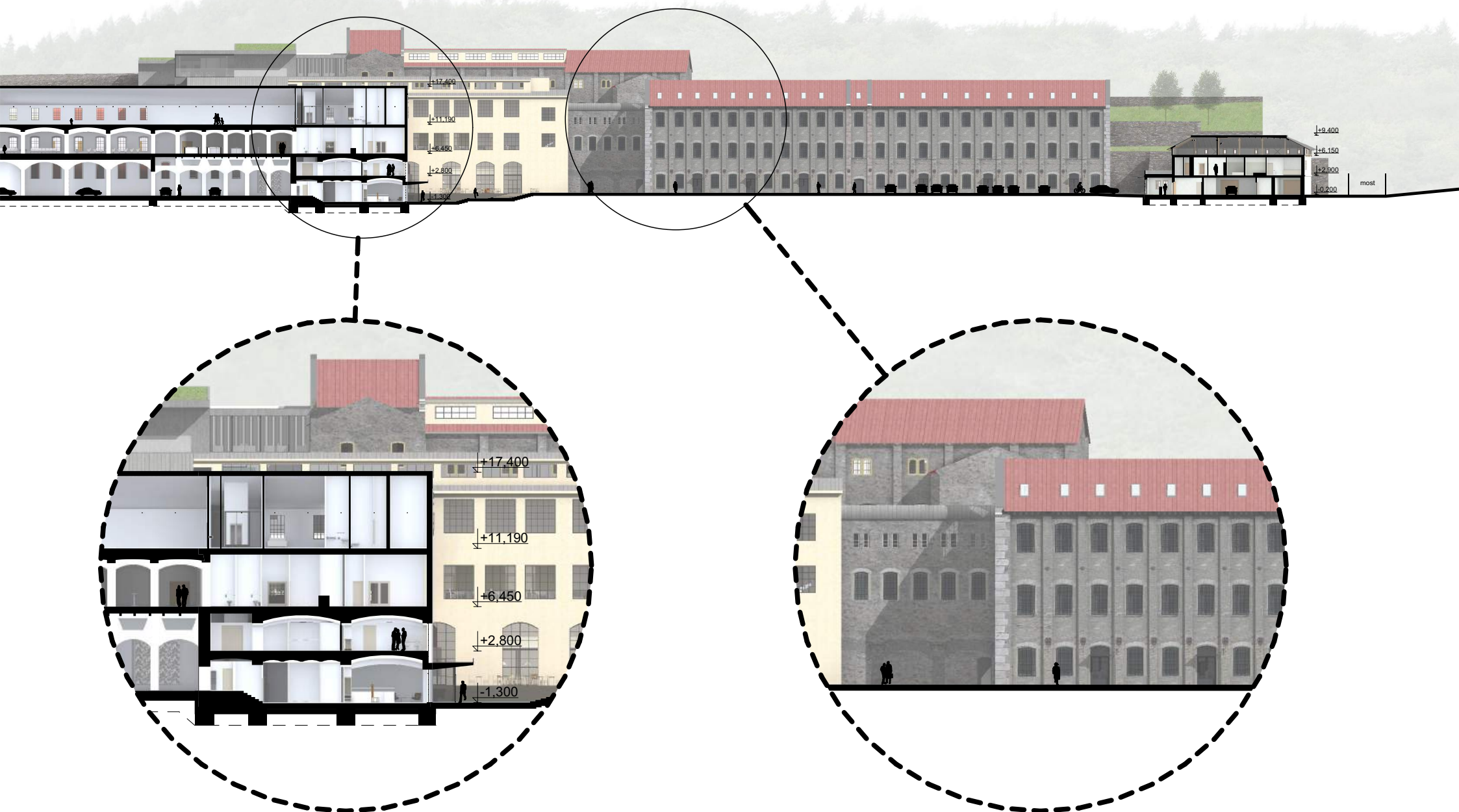
hotel		
F.4.01	recepce + hala	
F.4.02	kavárna	
F.4.03	kufrárna	
F.4.05	sklad	
F.4.06	sklad nábytku	

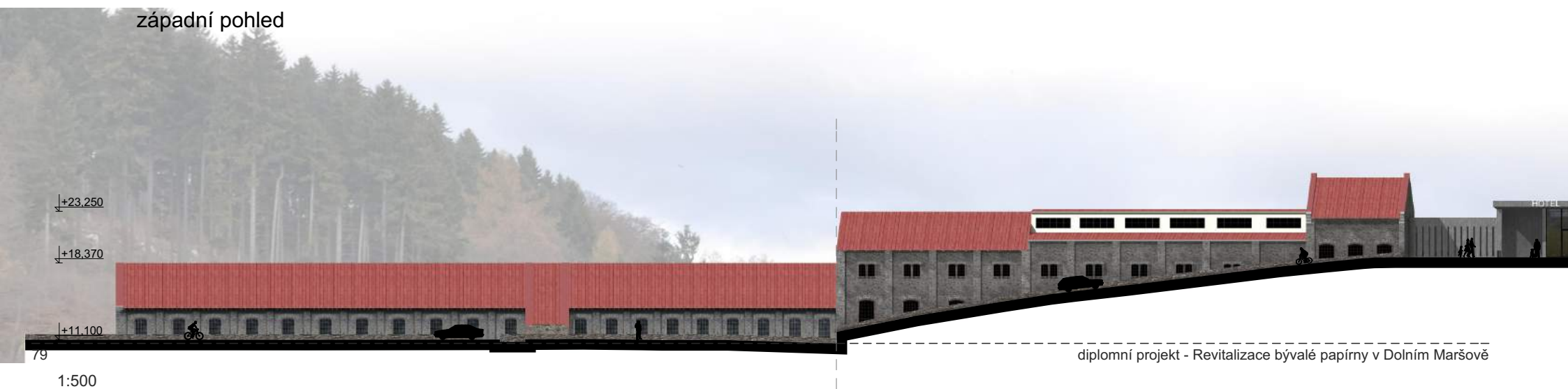
schéma bouraných a nových konstrukcí

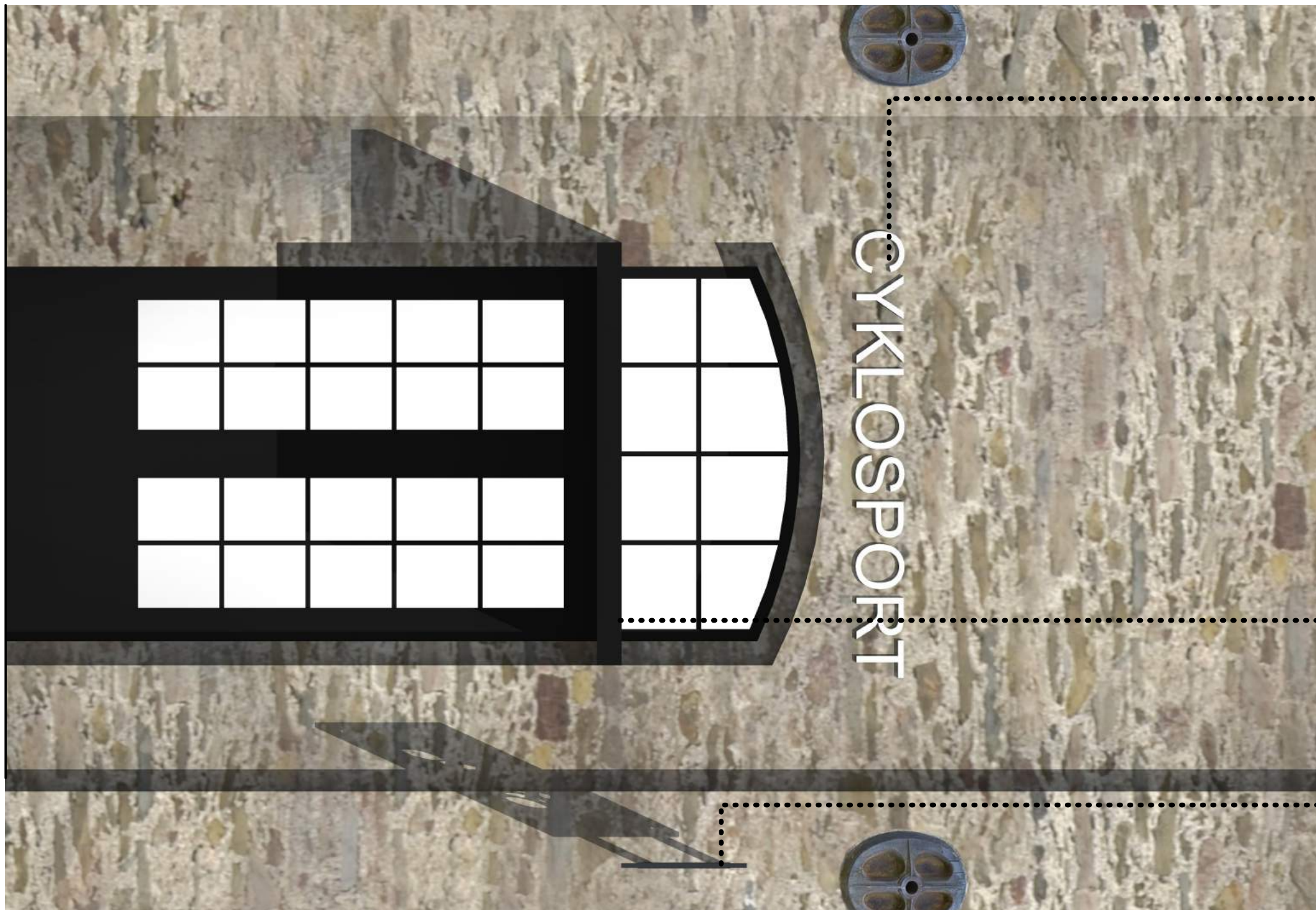

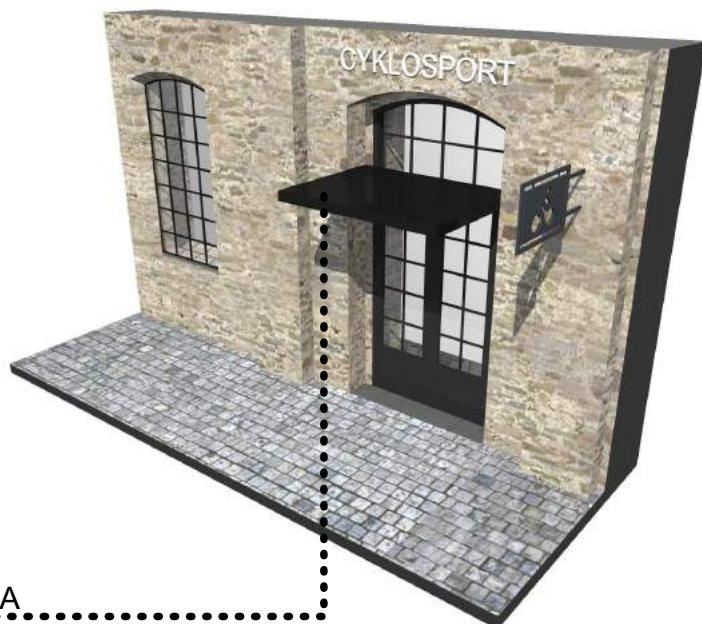
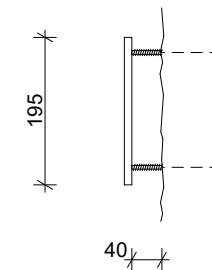

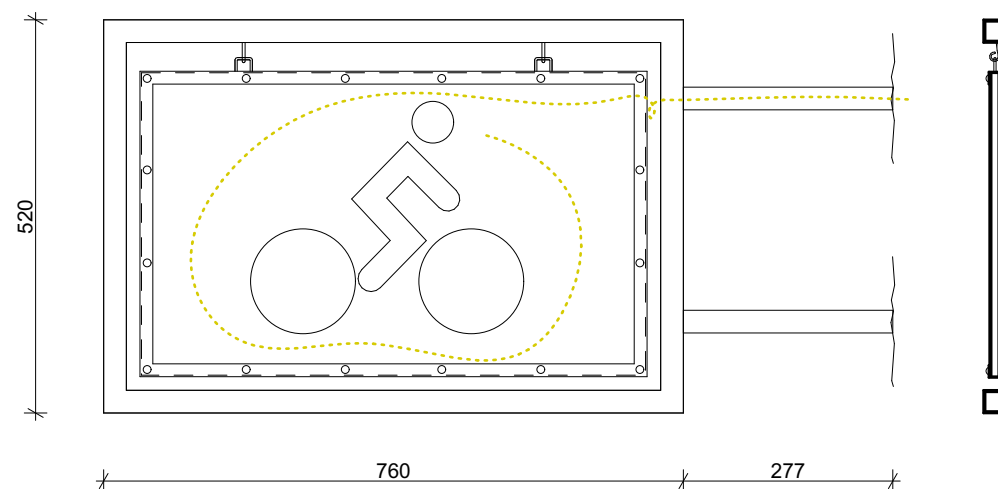
NÁPIS

Nápis je svařen z pásoviny tl. 10 mm a šířky 25 mm. Povrch je nastříkán bílou práškovou barvou. Podsvíceno LED diodami.

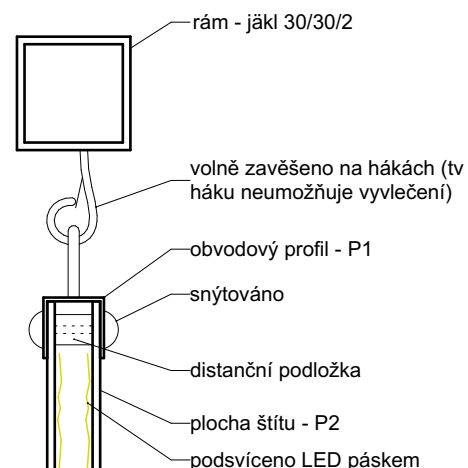
MARKÝZA

Markýza je vykonzolvána pomocí dvou profilů U120 a oplášťena ocelovým plechem. Půdorysné rozměry 1300/1750 mm.

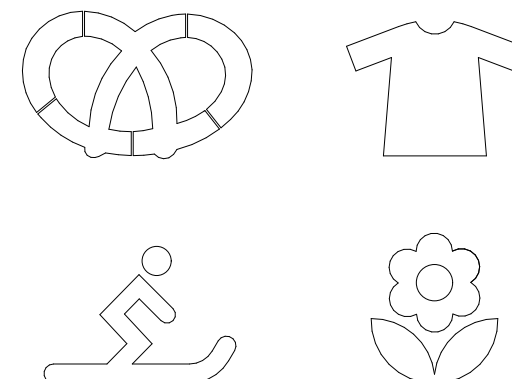

VÝVĚSNÍ ŠTÍT

Vývěsní štít je vytvořen z ocelových prvků. Rám spolu s konzolami je svařen z jáklu. Do tohoto rámu je volně uchycen samotný štít. Ten je vytvořen z dvou totožných plechů tl. 2 mm, do kterých jsou vyříznuty otvory ve tvaru symbolu funkce. Plechy jsou vzájemně snýtovány přes lemovací U profil. Mezi plechy je umístěna led páska pro noční osvětlení. Povrchová úprava je kladívková čern.

příklady symbolů do vývěsních štítů

Výsledný projekt představuje areál, který využívá původní objekty s novým využitím. Využil jsem efektivně všech objektů, některé s minimálními stavebními úpravami, jiné s úpravami většími např. i v nosných konstrukcích.

Ačkoliv budovy nejsou památkově chráněné, přistupoval jsem k nim s respektem a snažil se zachovat jejich vzhled. Vyjimku tvoří stěna přiléhající k náměstí, kterou jsem musel ztvárnit tak, aby vyhovovala nárokům funkcí a vypořádat se s tím, že před ubouráním části obj. E1 byla sevřená v průchodu. Dnes je však jednou z hlavních pohledových fasád a bylo nutné jí v návrhu vhodně upravit.

Novou nástavbu hotelu jsem umístil v místě původní kotelny, která byla již značně zchátralá. Vyčnívá nad střechami původních objektů, ale zároveň na sebe bezprostředně neupozorňuje a nestrhává pozornost. Propojovací krček objektů E a F je vhodně nastaven a ukončen.

Navrhl jsem efektivní propojení areálu s okolní zástavbou díky odděleným přístupům pro chodce a pro vozidla. Vstup pro chodce ústí přes lávku přímo u areálové recepce a dále se napojuje na promenádu vedoucí kolem řeky. Motorová vozidla mají své oddělené příjezdy, které lze samozřejmě využít i pro chodce.

Přes rozsáhlost areálu se mi podařilo vytvořit komplexní návrh, který splňuje cíle, které jsem si na začátku práce dal.

Děkuji především panu profesoru Václavu Girsovi za odborné vedení diplomové práce, za trpělivost a podporu při konzultacích a za konstruktivní kritiky vedoucí k dokončení práce.

Poděkování patří také odborným konzultantům panu architektovi Tomáši Eflerovi, architektovi Martinu Čtverákovi, docentce Daniele Bošové, docentovi Martinu Pospíšilovi a docentovi Václavu Bystřickému.

Dále bych rád poděkoval panu Antonínu Tichému, Luboši Marečkovi, Václavu Morávkovi, Petru Kadmasovi a Petru Bergmannovi za poskytnuté informace a materiály o bývalé papírně v Dolním Maršově.

publikace/články

HAVÍŘOVÁ, Martina. Vývoj návštěvnosti turistické oblasti Východní Krkonoše. Jihlava, 2013. Bakalářská práce. Vedoucí práce RNDr. Milan Kameník.

KUČA, Karel. Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha: Libri, 2011. ISBN 80-859-8312-5.

KYTNAR, Vratislav a Petr NOVOTNÝ. Město, kde je papír doma. PACKAGING [online]. 2003, 2003(36), str. 42 [cit. 2017-06-04]. Dostupné z: www.packaging-cz.cz/printernet/Packaging/PAC062003/Pdf/packa_06_03_bk22.pdf

LEŠIKAR, Miloš, Jaroslav JIŘIČKA, Otakar VLAČIHA a Zdeněk TAUCHMAN. 180 let tradice výroby papíru v Hostinném: 1835-2015. 2. vydání. Hostinné: KRPA Paper, 2015. ISBN 978-80-260-7977-4.

MORÁVEK, Václav. Papírna Dolní Maršov. Nevydáno.

NOVOTNÝ, Petr. Tam za řekou? To bývala papírna ... [cit. 2017-06-04].

PILOUS, Vlastimil a Miloslav BARTOŠ. Největší povodně v Krkonoších. Vrchlabí: Správa Krkonošského národního parku, 2014. ISBN 978-80-87706-44-2.

REIL, Roman. Podnikatelské rody: Gustav Roeder. Krkonoše – Jizerské hory. 1996, 1996(10), str. 18-19.

ZUMAN, František. Knižka o papíru. Vydání I. Praha: Společnost přátel starožitností, 1947. Stopami věků.

ZUMAN, František, VYKYDAL, Miroslav a Josef KORDA, ed. Papír: historie řemesla a výrobní techniky. [Praha: Státní nakladatelství technické literatury, 1985.

ZUMAN, František. Podkrkonošské papírny. V Praze: Česká akademie věd a umění, 1940. Rozpravy České akademie věd a umění.

140. výročí vzniku Společnosti Rakousko -Uherských papírenských továren (1872). Papír a celulóza: Odborný časopis českého a slovenského papírenského průmyslu. Svět tisku, 2012, 2012 (02), str. 51.

140. výročí papírenského svazu. SVĚT TISKU: Měsíčník o tisku a předtiskové přípravě. 2012(5-6), str. 16.

FILIP, Jiří a Vladimír RUBEŠ. Papírenský slovník: určeno pro dorost, dělnické a techn. kádry v papírnách a celuloskách, pro záv., odb. papírenské školy a kursy. Praha: Průmyslové vydavatelství, 1952. Knižnice průmyslu papíru a celulosy.

web

Industriální topografie - Papírna Eichmann, Roeder & spol. [online]. [cit. 2017-06-04]. Dostupné z: <http://www.industrialnitopografie.cz/karta.php?zaznam=V000123>

Svoboda nad Úpou [online]. [cit. 2017-06-04]. Dostupné z: <http://www.musvoboda.cz/>

Janské Lázně - oficiální stránky města [online]. [cit. 2017-06-04]. Dostupné z: <http://www.janske-lazne.cz/cs/>

Správa Krkonošského národního parku [online]. [cit. 2017-06-04]. Dostupné z: www.krnap.cz

ŘSD - SČÍTÁNÍ DOPRAVY [online]. 2016 [cit. 2017-06-04]. Dostupné z: <https://www.rsd.cz/wps/portal/web/Silnice-a-dalnice/Scitani-dopravy>

Kraft- und Dampfmaschinen [online]. Mannheim, Germany: Albert Gieseler, 2009 [cit. 2017-06-04]. Dostupné z: http://www.albert-gieseler.de/dampf_de/firmen10/firmadet104932.shtml

dokumentace/archivy

dokumentace 1982, 1984
dokumentace z roku 1949
dokumentace 1962

statické posouzení 1990, 1991

Zámorsk NAD 3532
Zámorsk č. Arch. Pom. 8215
SokA Trutnov

soukromé archivy

p. Tichý
p. Mareček
p. Morávek
p. Kadmas
p. Bergmann

[1] - ČT24. Pec pod Sněžkou uvažuje o železniční trati [online]. [cit. 2018-01-07]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/1381001-pec-pod-snezkou-uvazuje-o-zeleznicni-trati>